naš tednik

LETO XXX — Številka 3 19. januarja 1978 Cena 4.— šil. (4 din)

Poštnina plačana v gotovini Celovec P. b. b.

Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Dunajski kardinal dr. Franz König: manjšinski zakoni so potrebni izboljšanja in razvijanja!

Poglavar avstrijskih katoličanov, kardinal Franz König, je v pismu uglednemu zdomskemu duhovniku izjavil, da je zakon o narodnih skupinah sposoben za izboljšanje in potreben razvoja (dobesedni citat: „verbesserungsfähig und entwicklungsbedürftig"). To poroča verski tednik za Slovenijo „Družina". Kardinal König je v pismu temu duhovniku tudi zagotovil, da Cerkev v Avstriji z zanimanjem sledi razvoju manjšinskega vprašanja. Opozoril je tudi na zadnji obisk avstrijskih škofov pri papežu („ad limina"), ki je bil lani in da je pri poročilu škofov papežu ob tej priliki zavzelo nerešeno manjšinsko vprašanje precejšen del. Komentar verskega tednika „Družina" prinašamo na 3. strani te številke: „Koroški kristjani ob novem letu 1978".

Da je zakon o narodnih skupinah zelo potreben obnove in v tej obliki uporabljiv le v maloštevilnih primerih, vsakodnevna praksa najbolj dokazuje: pred raznimi sodišči je obtoženo lepo število slovenskih rojakov v okviru političnih procesov, ki jih je pričela avstrijska oblast proti pripadnikom slovenske narodne skupnosti, da bi tako celo manjšino spravila na kolena, vodstvo pa v sosvete. „Najboljši zakon na svetu" pa v praksi kljub vsem lepim zagotovilom v besedilu zakona izgleda precej drugače: doslej niti v enem samem primeru ni bilo možno izvesti postopek tudi v slovenski materinščini. In to, akoravno so vsi obtoženci doma po naših krajih, o katerih nihče ne podvomi, da so slovenski oziroma dvojezični. V enem primeru obtoženec ni doma v enem od krajev, ki spadajo pod okrajna sodišča Pliberk, Borovlje in Železna Kapla. Pa tudi tistim, ki so v teh okrajih doma, še ni zagotovljena slovenščina. Kajti če ga oblast dolži oziroma obtoži zaradi dejanja, storjenega izven domačega kraja, z dvojezičnostjo spet ni nič. Če ravno nima „sreče", da je to dejanje bilo storjeno oziroma je bil pripetljaj v enem od ostalih dveh okrajih z dvojezičnostjo. Na primer obtoženci, doma iz Pliberka, ki jih dolžijo, da so skušali napisati dvojezične parole v Miklavčevem, ne smejo uporabljati slovenščine pred sodiščem, akoravno je pri domačem okrajnem sodišču slovenščina dopuščena: izbrati bi si morali tudi uradno za dvojezičnega priznan okraj. Ali: Slovenec iz Slovenjega Plajberka se ne sme posluževati materinščine, ker ga je žandarmerija v Škocijanu natepla in ga vlačila za lase. Borovljsko sodišče, ki je pristojno za Slovenji Plajberk, sme sicer teoretično poslovati slovensko, plajberški rojak bi se pač moral pustiti natepsti od žandarmerije kje drugje in ne v Škocijanu, ki je uradno nemški — kljub kar trem slovenskim občinskim odbornikom. In rojak iz Bilčovsa? Ta občina velja za zelo slovensko z zelo aktivnim kulturnim udejstvovanjem in županom, ki je vrhovni funkcionar v številnih slovenskih ustanovah. Bilčovšan, katerega citira okrajno sodišče, ker hoče plačati cerkveni davek le na slovenski formular, od vsega začetka gleda skozi prste: Bilčovs spada pod okrajno sodišče Celovec, in koroško glavno mesto je uradno seveda docela nemško.

Vse to določa menda najboljši zakon, ki ga sploh imamo. Človek bi se moral prijeti za glavo in se smejati, če ne bi bilo vse preresna in prežalostna zadeva.

Opomba uredništva: ker smo že ravno v pustnem času, bomo za pustno številko objavili docela resen pregled, kje se kateri od naših rojakov sme ponesrečiti z avtomobilom, da bo smel uporabiti pri procesu tudi materinščino.

Pliberk: dvojezični napis „ogrožal varnost"

Dvojezični napis na pliberški posojilnici in kmečko-gospodarski zadrugi je odstranjen. V torek opoldne, ko so imeli tamkaj zaposlene osebe opoldanski odmor, se je prikradla žandarmerija in cestna uprava ter so demontirali dvojezični napis s poslopja slovenskega zadružništva. Očitno se tega niso upali storiti med uradnimi urami, ker bi se osmešili s svojo nestrpnostjo.

Že prej pa so dostavili odvetniški pisarni dr. Tischler „izvrševalno zadevo", po kateri naj bi pliberški zadružniki bili nemudoma prisiljeni odstraniti dvojezično reklamno tablo, nad katero so se nekateri tako spotikali, ker je imela napisan krajevni naziv v obeh deželnih jezikih. Po nekajkratnih poskusih, dobiti v odvetniški pisarni enega od obeh odvetnikov — dr. Tischlerja ali dr. Grilca — so mogli pismo le dostaviti. Kljub temu, da ni bilo predvidenega roka in bi morali tablo takoj odstraniti, je oblast počakala še nekaj časa, opazovala navade posojilniškega osebja in demontirala tablo v trenutku, ko ni bilo prič za to netolerantno dejanje.

„Izvrševalno — zadevo" okrajnega glavarstva Velikovec prinašamo na tej strani kot faksimile. Že kar v glavi pisma je mogoče spoznati uradno terminologijo: „Okrajno glavarstvo 9100 Völkermarkt" se tam bere, in ne, kot bi vsak od nas rekel: „Okrajno glavarstvo 9100 Velikovec". Kajti kdo pa je bil že po opravkih v Völkermarktu? Nihče ne govori tako, le uradno naj ostane Velikovec Völkermarkt. Vsak bralec naj poskusi v pogovoru s svojimi rojaki uporabljati za vsak kraj, ki uradno ni dvojezičen — in to je večina — uporabljati zanje le nemški izraz, akoravno govori slovensko. Nemogoče, boste spoznali, to je posiljevanje jezika. Uradno pa si je treba ugrizniti jezik. Pa tudi prevajalec „izvrševalne — zadeve" se je malo pozneje spozabil: Akoravno je Pliberk po krajevnem napisu le nemški — in po odstranjeni reklamni tabli na privatnem poslopju še bolj — je v pismu govora o „9150 Pliberk". — Tako, kot je človeku jezik zrasel.

Dr. Scheiber Našemu tedniku: „60 metrov za uradnim napisom je bil dvojezični napis. Avtomobilist dvojezičnega vidi prej kot nemškega. Kaj bi bilo, če se kdo pripelje s 100 kilometri na uro mimo in šele pri drugem napisu zmanjša brzino? Skušal sem posredovati, da bi vsaj robove dvojezične table prepleskali s kakšno drugo barvo. Pa mi Slovenci niso prišli niti za milimeter naproti." Za lase privlečeni argumenti. V resnici je bila slovenščina taka, da je pretila nevarnost.

Primer Škocijan: za Holzerja brez posledic

Okrajno glavarstvo Velikovec — pardon, Völkermarkt — ima eno najodgovornejših nalog državne in deželne uprave nasploh. V njen delokrog spada oskrba velikega dela dvojezičnega ozemlja. Manjšinski šolski zakon iz leta 1959 našteva v tem okraju vse šolske okoliše za dvojezične — razen Pustrice. Po večini pa so vasi velikovškega okraja poleg tega še zelo močno slovenske. Kljub temu se okrajna oblast naziva samo nemško. Toda to je le zunanji znak odnosa te okrajne upravne oblasti do materinega jezika velikega dela prebivalcev okraja. Kako zelo je okrajno glavarstvo po osebju kvalificirano za odgovorne naloge, ki so mu naložene, pričajo ravno dogodki zadnjega časa. Kajti povsod, kjer so bili aretirani koroški Slovenci, je poveljeval tej akciji namestnik velikovškega okrajnega glavarstva dr. Adalbert Holzer. Tako v Škocijanu leta 1976 kakor tudi lani pri uradnem podiranju zasebnega dvojezičnega napisa. Vse te žandarmerijske izgrede ima na vesti namestnik okrajnega glavarja dr. Holzer. Ustavno sodišče je glede škocijanskih dogodkov spoznalo, da aretacije v večini primerov niso bile v skladu z zakonskimi predpisi. Ustavno sodišče je ugotovilo, da je žandarmerija, kateri je poveljeval dr. Holzer, ravnala ponižljivo in proti osnovnim človekovim pravicam.

Vsak zdravo misleč človek bi pričakoval, da bodo sedaj na podlagi razsodbe ustavnega sodišča poklicali na zagovor dr. Holzerja ter uvedli proti njemu disciplinski postopek, če ne kaj učinkovitejšega. Povprašali smo okrajnega glavarja dr. Scheiberja. Videti je bil malce začuden nad vprašanjem NT. Doslej vsekakor še ničesar niso storili, je povedal okrajni glavar. Pač pa bodo razsodbo vrhovnega sodišča vzeli za povod, da bodo poučili vse žandarmerijske postaje, ki pridejo v poštev, da se v prihodnje kaj takega ne bo več ponovilo. Kar pa zadeva disciplinarne posledice, pa bo okrajno glavarstvo pregledalo in preverilo, če se da kaj narediti. Na naše začudeno vprašanje, ali bo okrajno glavarstvo preverilo kar samega sebe oziroma svoje vrhovne sodelavce in ali se nihče ne čuti pristranskega, je dejal okrajni glavar: na to nisem mislil, sam pa se nisem čutil pristranskega; razen tega smo poslali prepis razsodbe ustavnega sodišča tudi prezidiju urada koroške deželne vlade, ki je nadrejena oblast. Direktor deželnih uradov, dvorni svétnik dr. Hauer, pa je dejal na tozadevno vprašanje NT, da neposrednih posledic iz razsodbe ustavnega sodišča ne bo, razen da je pač treba plačati stroške postopka. Vprašali smo ga tudi, kako mislijo ohraniti ugled oblasti, če pristojna oseba, ki je zagrešila tako številne prestopke, ostane nekaznovana. Dr. Hauer pa je potem dejal, da bo njegov urad načelno preveril, kako se je dr. Holzer zadržal. Kaj bodo pregledali in preverili? — Poročilo okrajnega glavarstva Velikovec, je dejal dr. Hauer. Dodal je, da ne bo odločala neposredno prizadeta oblast, to je okrajno glavarstvo.

Vsak koroški realist si more izračunati, da se Holzerju ne bo kaj posebnega zgodilo. Kajti medtem je tudi bil oficialno zasidran v škocijanski SPÖ kot naslednik nekdanjega tafelstürmerja in župana Jeseja. Vreden dedič vsekakor. Priden obiskovalec heimatdienstovskh prireditev tudi. Da pa so mu čevlji namestnika okrajnega glavarja v Velikovcu za nekaj številk preveliki, je sam dokazal.

Italija: komisija zasedala

Prvo zasedanje italijanske vladne komisije za proučevanje problemov slovenske mnjšine — Izjave članov

Posebna komisija predsedstva italijanske vlade za proučevanje problemov slovenske manjšine v deželi Furlaniji-Julijski krajini se je v torek v Rimu sestala na umestitvenem zasedanju. V komisiji, ki bo morala opraviti delo v letošnjem letu, je dvajset članov in med njimi pet predstavnikov slovenske narodnosti.

Tri strokovnjake je imenovala neposredna vlada, in sicer komunista Bojana Iskro in Stojana Spetiča ter socialista Aljošo Volčiča. Kot predstavnika deželne vlade sodelujeta v komisiji profesor Albin Sirk, ki zastopa slovensko skupnost in dr. Karel Šiškovič v imenu SKGZ.

Karel Šiškovič, predstavnik SKGZ, je takole komentiral začetek dela komisije: „Začrtali smo program nadaljnjega dela, ki se bo odvijal na podlagi proučevanja obstoječih problemov in obstoječega stanja. Komisija bo morala izhajati iz načela največje in najbolj učinkovite zaščite Slovencev, izogibajoč se diskriminaciji med pokrajinami, ker bi v nasprotnem primeru zadela ob odpor vse slovenske narodnostne skupnosti in italijanskih demokratičnih sil. Komisija bo morala ponuditi vladi dokument, ki ga bodo podpirali vsi Slovenci. Nesprejemljivo bi bilo, če bi se Slovenci v komisiji, ki zastopajo slovensko narodnostno skupnost, našli pred izvršenim dejstvom ali pred takšno interpretacijo ustave in Osimskih sporazumov, ki bi omejevali predloge za polno uresničevanje njihovih pravic."

Profesor Albin Sirk, predstavnik slovenske skupnosti: „Moj vtis je, da bo težko doseči vse, kar manjšina pričakuje. Poudariti pa je treba, da bo dokončen osnutek v največji meri odvisen od politične volje vlade. Komisija bo zbrala vso dokumentacijo o potrebah manjšine. Delo se bo nato morda odvijalo tudi v podkomisijah, vse dokler ne bo izdelan zakonski osnutek."

Okrajno glavarstvo
9100 Völkermarkt

Völkermarkt, 1978 -01- 09

Štev.: 3731/3/77

Izvrševalna - zadeva

Odločba tega urada z dne 14. 12. 1977 štev. 3731/3/77 je obvezala gospoda Cirila Opetnika, kmeta v Dobu 7, 9150 Pliberk, kot predsenika kmečke gospodarske zadruge Pliberk, registrirana zdadruga z omejenim jamstvom, da odstrani tablo o velikosti 1,oo x 1,4o m ki je nameščena na severno vzhodnem oglu stavbe slovenske zadruge v Pliberku v višini pribl. 3 m v roku treh dni po prejemu te odločbe. Tej odločbi se je odrekla odlozitev izvršitvenega postopka zaradi nevarnosti odlašanja. Dostave prej imenovane odločbe je bila vršena dne 15. 12. 1977. Tabla se ni odstranila v razsodbi predpisanem roku.

S pismom tega urada z dne 27. 12. 1977 ste bili ponovno obvezani da odstranite tablo najpozneje do 30. 12. 1977. Tudi temu pozivu se niste odzvali, zaradi tega se odredi odstranitev table skozi uradne organe.

Proti tej odredbi je dovoljen priziv samo zaradi enega v § 10 odst. 2 izvrševalnega upravnega zakona (VVG)navednega vzroka v roku dveh tednov po dostavi pismeno ali brzojavno pri tem uradu. Ta priziv nima odlašne izvršitve po § 10 odst. 3 izvrševalnega upravnega zakona (VVG).

Okrajni glavar

Dr. Scheiber l.r.

„Izvrševalna — zadeva" velikovškega okrajnega glavarja. Zgoraj vidite faksimile uradnega slovenskega prevoda. Plebiscitno mesto pa tudi v slovenščini ostane nemško. Dediščina obvezuje.

GOSPODARSKI KOMENTAR:

Kaj bo s hotelom Korotan?

Hotel Korotan je bil prvotno zidan kot zadružni dom. Zato od začetka ni bil zgrajen kot hotel. Kljub temu ima eno najlepših leg ob južni obali Vrbskega jezera ter obsežno obalo. Kljub velikim gostinskim prostorom pa se je poslopje vse premalo izrabljalo. V 20 letih obstoja je postalo iz te slovenske lastnine, ki je bila v začetku za tiste čase moderen, lep hotel, poprečna turistična ponudba. Ogromno stopnic kot ovira, ki jo je treba šele premagati, če hoče kdo v restavracijo, skrita recepcija (pri vhodu zadaj), slaba reklama in v gostinstvu neizobraženo vodstvo je hromilo razcvit tega turističnega podjetja. Nazadovati je začel hotel Korotan že pod dolgoletnim varčljivim vodstvom dr. Mirta Zwittra. Po njegovem odhodu, ko so se letno izmenjavali poslovodje Korotana, pa se je hotel skoraj uničil. Investiralo se ni sploh nič, včasih slaba postrežba in delno neprijazno vzdušje pa sta spravili hotel Korotan ne le pri turistih, temveč tudi pri koroških Slovencih na zelo slab glas, ki ponekod še danes velja. Po sezoni leta 1976 so se že slišali glasovi, da se bo hotel Korotan zaprl, ker so manjkali predpogoji za uspešno vodenje.

Posojilnica Celovec, ki je lastnik tega hotela, je poverila potem vodstvo hotela Korotan svojemu odborniku Francu Rutarju, ki je sam lastnik hotela in campinga v Dobrli vasi. Pred in v sezoni 1977 se je okoli in v Korotanu dosti delalo in popravljalo. Iz tega se je dalo sklepati, da se bo Korotan spet saniral in postal to, kar bi moral biti: turistično središče in last slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Kdor je sledil rednim vabilom na kulturne prireditve v Korotanu, ki so bile v tem obsegu prvič izvedene in v okviru katerih se je posredovala turistom informacija o položaju Slovencev na Koroškem, je že pri vstopu v hotel opazil, da je hotel zopet zaživel. Kajti poleg obveznih popravil, kakor inštalacije, električne napeljave in novega vodovoda, so gradili podhod pod cesto h kopališču, nova terasa ob cesti, razsvetljava, promenanda ob cesti, parkirišče in poleg kopališča za hišne goste še javno kopališče. Poleg stalne diskoteke je vsako soboto in nedeljo v veliki dvorani zabaval goste ansambel. Izbor jedi in pijače se je popestril: med drugim je prvič bilo mogoče izbirati tri različne menije. Posojilnica Celovec se je v tej sezoni spet očitno tudi bolj zavedala svoje naloge, da v čim večji meri zaposluje slovenske delojemalce. Gotovo pa je bila za hotel velika hiba izgraditev ceste mimo Korotana. Vso sezono je bilo okoli in okoli gradbišče; hrup in slaba možnost za parkiranje ob cesti sta obratovanju hotela gotovo močno škodovala.

Hotel Korotan lahko smatramo za tipičen primer določenih gospodarskih obratov koroških Slovencev: hira predvsem zato, ker nimajo pristojnega specifično izobraženega vodstva. Čim pa se izbere in poveri z nalogami izšolan in vodstva sposoben Slovenec, obrat takoj zaživi.

Jasno pa je, da obrat, ki je leta nazadoval, ne more že prvo ali drugo leto zaključiti sezono z dobičkom, ker so bile potrebne nadpoprečne investicije. Vendar sedaj, ko je bilo upravičeno upati, da bo Korotan spet zaživel, ker ga vodi pristojen človek, ki se v turizmu in gostinstvu spozna, Franc Rutar, lastnik hotela in campinga v Dobrli vasi, ni po naključju že četrtič bil izvoljen v trgovsko zbornico. Spet se sliši, da naj bi prišel hotel Korotan večinsko v roke drugih turističnih podjetij; sedanji lastnik Posojilnica Celovec bi obdržala le manjši del deležev.

*

Ob taki gospodarski politiki se morajo vsakemu zavednemu koroškemu Slovencu postavili lasje pokonci, kajti tega, da bi še tisto malo, kar je danes še samo naša last, prostovoljno oddajali komurkoli — prijatelju ali neprijatelju —, ni mogoče odobravati. Nasprotno, naloga naših gospodarskih voditeljev je, ne le ohraniti tega, kar imamo, temveč to lastnino tudi povečati.

Če bi namreč tisti možje, ki so Posojilnice in Zadruge ter ostalo slovensko lastnino postavili na noge, tako gospodarili, kot se ponekod med nami gospodari danes, Posojilnic in Zadrug sploh ne bi imeli.

Posojilnici Celovec bomo verjeli, da ima v zadevi Korotana čiste roke, če bo skušala izkoristiti vse možnosti, da spravi Korotan na noge in ga kot lastnik v celoti obdrži, to se pravi nadaljuje pot, ki jo je začela pred sezono 1977. V primeru, da bo Korotan menjal lastnika, četudi ne v celoti, pa se Posojilnica ne bo mogla otresti prizvoka, da okoli Korotana ni vse v redu.

Ob koncu še sledeča misel: Korotan se je zidal, da bi postal zadružni dom. Mi Slovenci na vseh koncih tarnamo in obžalujemo, da še nimamo lastnega kulturnega doma v Celovcu. Hotel Korotan pa ima precej takih pogojev, ki bi ustrezali najnujnejšim potrebam kulturnega doma: majhna oddaljenost od Celovca, zadosti parkirnega prostora in — ker Korotan pozimi, to je v času, ko se kulturno največ ustvarja, ne obratuje, bi to našo potrebo morda lahko tako delno utešili. Hotel Korotan bi se dal uporabiti do dozidave kulturnega doma v Celovcu za začasni kulturni dom koroških Slovencev. Morda bi pričeli kar z 9. Koroškimi kulturnimi dnevi.

miha zablatnik

naš tednik:

zanesljiva informacija iz prve roke

SVETOVNA POLITIKA — SVETOVNA POLITIKA — SVETOVNA POLITIKA

SPOR MED NEMČIJAMA

● Zaradi odprtega pisma, ki ga je objavil zahodnonemški magazin Der Spiegel, so se napetosti med ZR Nemčijo ter Nemško demokratično republiko povečale. V tem pismu, o katerem pravi Spiegel, da so ga sestavili višji krogi vzhodnonemške KP, je mnogo kritike na račun boncev na krmilu stranke. V dokumentu piše, da partijski šef Honegger pusti načelo o enakosti vseh tovarišev ob strani, kadar gre za interese njegove lastne družine. Le-ta je nabasala svoje vile z zahodnim blagom do podstrešja, medtem ko navadnemu proletarcu primanjkuje celo osnovno konzumno blago. Sorodniki partijskih boncev pa so dobili vplivne funkcije kot v monarhiji. Vzhodna Nemčija pravi, da je ta dokument bil v resnici napisan od zahodnonemške tajne službe, Spiegel ostane pri svojem. NDR pa je proti vsem določilom helsinške konference preprečila novega dopisnika tega magazina v Vzhodni Nemčiji.

ANDREOTTI ODSTOPIL

● Skoraj rekordni čas je doživela zadnja manjšinska vlada demokristjanov pod vodstvom Andreottija v Italiji: „šele" po 17 mesecih je odstopila. To je bila 39. vlada po vojni. Komunisti, socialisti, socialdemokrati, liberalci in republikanci niso več hoteli naprej podpirati vlado s tem, da so se vzdrževali glasu. Predsednik Leone je sicer poveril Andreottija s provizoričnim vladnim poslovanjem in opazovalci pričakujejo, da bo Andreotti tudi naslednji ministrski predsednik. Kako bodo v bodoče izvajali program, še ni jasno. Vse mogoče variante parlamentarične demokracije so odprte: slučajne koalicije, vzdrževalne, manjšinske vlade s kakšno drugo manjšinsko frakcijo. „Historičnega kompromisa" zaenkrat še ne bo. To je odklonilo predsedstvo krščanskih demokratov. Izhoda iz permanentne in v zadnjem času zaostrujoče se krize pa tudi ne bo.

POGAJANJA EGIPT-IZRAEL

● Začetna evforija ob nepričakovanem Sadatovem obisku v Jeruzalemu je mimo, sedaj je napočil čas resnih pogajanj. Potem ko je obstajala nekaj časa nevarnost, da bi se končala prizadevanja za mir v slepi ulici, so sedaj ZDA z močno roko posegle vmes. Zunanji ministri Egipta, Izraela in ZDA, — Kamel, Dayan in Vance — se od torka naprej pogajajo v Jeruzalemu o bodočnosti Bližnjega vzhoda. Pred pričetkom konference je dejal Dayan, da je prihodnost Palestincev v zahodni Jordaniji najbolj kritična tema. Vsekakor bo morala vsaka mirovna pogodba predvidevati vse eventualnosti. Primer: do podpisa Avstrijske državne pogodbe je bilo potrebnih 400 sej.

SVETOVNA POLITIKA — SVETOVNA POLITIKA — SVETOVNA POLITIKA

Darujte za žrtve političnih procesov!

3

Aus dem Wilajet Kärnten

Od 1. številke Našega tednika letos naprej (štev. 1/1978) smo v našem listu pričeli s ponatisom knjige „Aus dem Wilajet Kärnten" iz časa pred prvo svetovno vojno. Izdalo jo je „Slovensko katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu".

Danes, ko imamo v rokah knjigo zgodovinarja dr. Haasa in dr. Stuhlpfarrerja, (Österreich und seine Slowenen — Avstrija in njeni Slovenci), ki obravnava zgodovino koroških Slovencev v 19. in 20. stoletju in tudi očrta trenutno politično, socialno in gospodarsko stanje na Koroškem, je prav, da pustimo k besedi človeka, ki je iz vidika tedanjega časa opisal razmere na Koroškem. Kot boste sami spoznali, se medtem niso izboljšale.

(Uredništvo)

Von einer Beibringung der slowenischen Schriftsprache ist natürlich gar keine Rede und kann keine Rede sein. Ich werde Ihnen den Grund auch bei Besprechung der Lehrerbildungsanstalt mitteilen. Der Unterricht wickelt sich natürlich in deutscher Sprache ab, die unseren Kindern vollständig fremd ist. Was würden diese Patentdeutschen z. B. sagen, wenn das Umgekehrte in Kärnten der Fall wäre, wenn wir Slowenen die Macht hätten, über die Lehrmittel und Lehrpersonen zu verfügen und in die deutschen Schulen nur Lehrer schicken würden, die nicht ein Wort Deutsch verstünden? In 14 Tagen wäre die berechtigte Revolution unter den Deutschen in Kärnten. Die Lehrer könnten nicht zwei Stunden in der Schule zubringen, weil ja die Kinder sie nicht verstehen würden. Was aber die Deutschen für sich gut heißen, was sie für sich im vollsten Maße genießen, das wollen sie uns vorenthalten und absprechen und sprechen uns es auch ab. Allerdings sind die Minoritätsschulen nicht blinde Fliegen. Die Regierung weiß ja, wie viele utraquistische Schulen es gibt und weiß auch, wie viele Streitigkeiten diesbezüglich entstanden sind, sie weiß, wie viele Petitionen und Rekurse eingelaufen sind aber ihr ist es lieb, wenn das Vertrottelungssystem an den utraquistischen Schulen in Kärnten weiter aufrecht bleibt, damit man die Slowenen erst geistig töte und dann aus der Welt schaffe. Nach diesem Bericht — Seite 5 —, gab es 286 Schulen mit deutscher Unterrichtssprache, drei mit slowenischer Sprache und 84 utraquistische Volksschulen. Sagen Sie mir was soll das eigentlich sein: Utraquistische Unterrichtssprache? Kennen die Herren irgendeine Sprache auf der Welt, die utraquistisch ist? (Heiterkeit!) Worin besteht denn das Wesen der utraquistischen Unterrichtssprache? Natürlich schroten unsere nationalen und kulturellen Gegner diese Unterrichtssprache dort aus, wo es möglich ist. Sie streuen den Abgeordneten oder vielleicht hie und da auch einem Minister Sand in die Augen, damit sie, solange die Exzellenz sich die Augen reibt, noch weiter germanisieren können."

Diese Zustände sind erklärlich aus der Erziehung der Lehrer. An der Lehrerbildungsanstalt in Klagenfurt sind unter cirka 200 Zöglingen 22—25 Slowenen. Bei der Aufnahme werden viele Slowenen zurückgewiesen und einige nur zum Scheine aufgenommen. Der slowenische Unterricht wird in merkwürdiger Weise gehandhabt. Dem slowenischen Unterricht können sich die Slowenen einfach dadurch entziehen, daß sie sich als Deutsche ausgeben. Aber ... und das ist eben das Curiosum in Kärnten ... das kann auch so geschehen, daß ein Slowene im II. oder III. Jahre sich einfach als Slowene streichen läßt und damit vom Unterricht dispensiert ist. Die Schüler können also beliebig während der Schulzeit die Sprache ändern. Begünstigt wird aber der slowenische Unterricht für deutsche Kandidaten. Der Zweck ist klar. Die mit oberflächlichster Kenntnis einiger slowenischen Worte ausgestatteten Lehrer sollen dann als qualifiziert für utraquistische Schulen gelten, sie haben ja die Prüfung, damit nicht Slowenen angestellt werden müssen.

Für Deutsche, die slowenisch lernen, sind vom deutschen Schulverein 6, vom Landesausschuß 2 Stipendien ausgeschrieben. Übrigens werden slowenische Absolventen, die sich privatim eine eigentliche Ausbildung in der Muttersprache verschafften, jetzt konsequent in deutsche Gegenden gesandt, während in slowenische Gegenden, ja auf utraquistische Schulen Deutsche oder deutschnational gesinnte Slowenen versetzt werden. Im geschlossenen deutschen Sprachgebiet, in Pontafel, Innerteuchen, Dobritsch bei Friesach, Metnitz, Sirnitz im Gurktal, Sankt Sebastian, Ulrich und Goding im Lavanttal, Wolfsberg sind Slowenen als Lehrer angestellt, die der slowenischen Sprache in Wort und Schrift völlig mächtig sind, was in Kärnten überhaupt nur bei cirka 25 Lehrern der Fall ist, während an den meisten slowenischen Orten Lehrer mit höchst rudimentären Kenntnissen in der slowenischen Sprache wirken. — Auf die diesbezüglichen Klagen des Landtagsabgeordneten Franz Grafenauer im Kärntner Landtag bemerkte der damalige Landespräsident, es fehle an slowenischen Lehrkräften. Auch der frühere Landesschulinspektor Palla bekannte öfters, es fehle an Kräften für utraquistische Schulen. Die wenigen, vorhandenen aber werden jetzt konsequent auf deutsche Posten bestellt.

Angesichts dieser Umstände muß man sich fragen, ob denn in Österreich die elementarsten Naturrechte mit Füßen getreten werden können! Gibt es denn nicht einen § 19 des Staatsgrundgesetzes, wonach alle Nationen gleichberechtigt sind in Schule, Amt und öffentlichem Leben?

(Dalje prihodnjič)

Komentar ljubljanskega verskega tednika „Družina":

Koroški kristjani ob novem letu 1978

Verski tednik „Družina", ki izhaja v Ljubljani in je eden od najbolj branih časopisov Slovenije, je v svoji zadnji številki objavil komentar, ki se ukvarja s položajem slovenskih kristjanov na Koroškem na pragu novega leta. Poleg zelo točne analize trenutnega stanja pa je v komentar vpletena tudi novica, katere dalekosežnosti trenutno še ne moremo dojeti: dunajski kardinal dr. Franz König je v pismu nekemu znanemu slovenskemu duhovniku označil zakon o narodnih skupnostih za potrebnega izboljšanja. Komentar v družini se nam zdi tako tehten, da ga v celoti ponatisnemo.

„Cerkev v Avstriji pozorno spremlja razvoj narodnostnih manjšin v državi. Koroška škofijska sinoda in vseavstrijska sinoda sta o tem sprejeli jasne sklepe in dolžnosti, ki obvezujejo predvsem krajevne Cerkve, da se dosledno zavzemajo za nadaljnji obstoj in razvoj narodnostnih manjšin v Avstriji.

Ko smo letos avstrijski škofje opravili obisk ‚Ad limina' pri apostolskem sedežu, smo papežu predložili petletno poročilo o družbeni učinkovitosti Cerkve v našem prostoru. Pri tem smo poročali tudi o prizadevanjih Cerkve za rešitev manjšinskega vprašanja. Iz poročila je razvidno, kako je Cerkev prav temu vprašanju dala poseben poudarek in avstrijski družbi ponudila pomoč pri reševanju tega spora."

Tako je prejšnji mesec odgovoril dunajski nadškof in kardinal F. König odličnemu slovenskemu zdomskemu duhovniku na pismo, v katerem ga je ta prosil, naj bi se Cerkev v Avstriji, zlasti na Koroškem, bolj zavzemala za pravice slovenske manjšine v državi.

Sredi lanskega leta je stopila v veljavo avstrijska manjšinska zakonodaja. Koroški Slovenci so jo — ne glede na svetovnonazorsko prepričanje — enoglasno odklonili. Ne morejo namreč sprejeti ureditve, ki bi Slovence preprosto izbrisala iz dveh tretjin avtohtonega naselitvenega ozemlja. Slovenci živijo že več kot tisoč dvesto let v Podjuni, Rožu in na Zilji tja do Šmohorja. Razumljivo je tudi, da se Slovenci ne morejo odpovedati pravicam, ki jih zagotavlja slovenski in hrvaški manjšini 7. člen avstrijske državne pogodbe. Trenutna ureditev, ki sloni na preštevanju iz novembra 1976, ne ustreza ne duhu ne črki omenjenega člena.

Kardinal König se je v odgovoru na omenjeno pismo dotaknil „julijske zakonodaje" in jo v diplomatskem jeziku ocenil kot „sposobno za izboljšanje in potrebno razvoja" (verbesserungsfähig und entwicklungsbedürftig). Če bi kardinalove besede povedali po domače, bi rekli, da je sedaj veljavna zakonska ureditev manjšinskega vprašanja zanič in da jo je treba popraviti, izboljšati. Kardinal tudi poudarja, da je treba iskati rešitev v pogovoru z zastopniki manjšine, in ne mimo njih. Dobesedno piše: „V tem duhu bo avstrijska Cerkev tudi v prihodnosti skušala biti zagovornica šibkih in si živo prizadevati za sožitje med narodnostnimi skupinami in za pravice narodnostnih manjšin. Cerkev se zaveda, da je zakon o narodnostnih manjšinah,

Koroška stvarnost — v NAŠEM TEDNIKU

ki ga je sprejel (dunajski) parlament, pomanjkljiv in potreben izboljšave, zato pa poziva vse odgovorne dejavnike, naj skupaj z vsemi ljudmi dobre volje — tudi z zastopniki manjšin in ne mimo njih — iščejo takšno rešitev, ki bo slovenski in hrvaški manjšini zagotovila uresničitev tistih pravic, ki so zapisane v mirovni pogodbi."

Kardinalove besede je treba pozdraviti, saj se je z njimi jasno oddaljil od obstoječe zakonske ureditve manjšinskega vprašanja v Avstriji in poudaril, da je treba iskati rešitev z zakonitimi predstavniki koroških Slovencev, to je z Narodnim svetom koroških Slovencev in z Zvezo slovenskih organizacij na Koroškem.

Kardinal König končuje svoje pismo slovenskemu duhovniku takole: „Kadar gre za reševanje in odpravljanje sporov, se mora kristjan ravnati po Kristusovem zgledu. Pripravljen mora biti, da slabotnejšemu, številčno šibkejšemu in v osamljenost porinjenemu sočloveku — človek; ki je prišel v nevarnost, da izgubi svojo istovetnost (identiteto) — v takšen položaj prihajajo evropske narodnostne manjšine nemalokrat — zgradi most, po katerem bo lahko ta postal enakopraven član družbe in kot tak deležen polne enakovrednosti v družbenem življenju. Rešitev narodnostnega spora na Koroškem vidim v tem, da se razmere, ki ga sedaj pogojujejo, spremenijo v takšne, ki bodo privedle do složne izravnave obstoječih razlik."

Pred koroškimi kristjani obeh narodnosti stojijo v novem letu obsežne naloge. Nemški kristjani naj bi večinskemu narodu vedno znova dopovedovali, da obstoj slovenske manjšine v deželi ni nikakršno zlo, temveč bogastvo, ob katerem se tudi on notranje plemeniti. Naj tu spet opozorimo na uvodne besede znane sinodalne listine o Sožitju Nemcev in Slovencev v koroški Cerkvi: „Dejstvo, da v celovški škofiji že stoletja živijo Nemci in Slovenci, imamo za dokaz mnogovrstnosti stvarstva in za zgodovinsko pogojeno danost ter ga hvaležno sprejemamo kot nalogo kristjanom na Koroškem, da vodimo oba naroda k boljšemu medsebojnemu razumevanju in tako k dejavnemu sožitju v duhu krščanske ljubezni do bližnjega... Sožitje obeh narodov v koroški Cerkvi se bo razvijalo v krščanskem duhu le tedaj, če bo vsakdo spoštoval pravico drugega, če mu bo zaupal in po ljubezni ravnal."

Zato je treba odpraviti vsako nestrpnost, preziranje in zapostavljanje Slovencev. Če je nekdo Slovenec, ni zato manj vreden človek!

Slovenski kristjani pa morajo s svojim delom dokazati, da so živi udje Cerkve na Koroškem. Ko prebiramo njihova verska glasila, ugotavljamo, da gredo po tej poti. Trudijo se z raznimi tečaji duhovnih vaj in skupinskimi srečanji za duhovno poglobitev. Zelo radodarno podpirajo misijone. Čutiti je, da je tudi mladina povezana s Cerkvijo in da dejavno sodeluje v verskem in cerkvenem življenju. Vodstvo koroške Cerkve se mora tega samo veseliti in zato še bolj prisluhniti upravičenim željam po večji enakopravnosti slovenskega jezika pri verouku, bogoslužju in cerkvenem uradovanju. Potem bo versko življenje med Slovenci še bolj živo!

„Nedelja", slovenski verski tednik na Koroškem, prinaša v prvi letošnji številki tole voščilo: „Stopimo v novo leto z otroškim zaupanjem, z mladostnim zanosom, z zrelo odločnostjo in s starostno potrpežljivostjo; naj vas spremlja v novem letu dobri Bog vedno in povsod."

Kristjanom na Koroškem tudi mi isto želimo in voščimo.

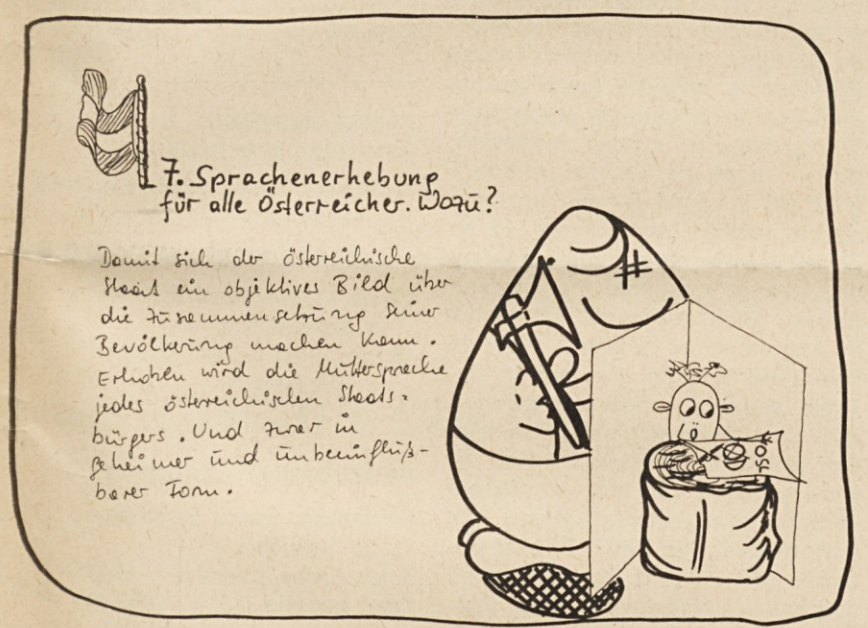

Poldi in Mirko — 7. nadaljevanje

Andreotti ustanovil komisijo za slovensko manjšino v Italiji

RIM. — Predsednik italijanskega ministrskega sveta Andreotti je podpisal odlok za ustanovitev posebne komisije za študij manjšinske problematike slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji-Julijski krajini. Komisiji predseduje prof. Giovanni Cassandro, ki je svojčas bil član ustavnega sodišča. Sestavljajo jo 20 članov, ki so jih imenovali deželna uprava Furlanije-Julijske krajine ali organi državne uprave; zastopane so tudi slovenske politične organizacije.

Komisija bi morala v kratkem roku pripraviti osnutek zakonodajnega ukrepa, ki ga bo morala potrditi vlada in ki bo moral tudi vsebovati norme za globalno zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji-Julijski krajini. Lani poleti je predsednik vlade sprejel delegacijo predstavnikov političnega in kulturnega življenja slovenske manjšine, ki je Andreottiju orisala slovenske zahteve in prikazala nujnost primernih zakonodajnih sredstev, ki naj zajamčijo slovenski jezikovni skupnosti tisto avtonomijo, ki jo zagotavlja tudi ustava.

NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON

Milan Nikolić — Beograd: 3

Od popisa do taborišča

„Dimitrov je bil mnenja," je zapisal Veljko Vlahović, „da velikobolgarski nacionalizem ne samo, da ni zadobil odločilnega udarca med drugo svetovno vojno, ampak da se je močno okrepil in pustil globlje korenine, ki so vdrle celo v Bolgarsko komunistično partijo."

„Vi v Jugoslaviji," je govoril Dimitrov, „ste s puško v roki razbili velikosrbsko četniško ideologijo oziroma velikohrvaško, s porazom ustašev, medtem ko se v Bolgariji ni zgodilo nič podobnega. Pa se zaradi tega močno bojim za odnose v prihodnji federaciji. Osebno sem bolj naklonjen temu, da ustvarimo konfederacijo. Treba je prepustiti času, da tudi mi premagamo svoj nacionalizem."

PRVA ARETACIJA

Čas na žalost še ni prinesel zdravila. Vse njegove udarce so preživljali Pirinski Makedonci, med njimi tudi Nikola Georgiev, s čigar zgodbo smo začeli.

„Ker so me hoteli proglasiti za Bolgara, sem zahteval, da se vrnem v Jugoslavijo. Niso dovolili. Tik pred vojno sem se začel družiti z nekimi ljudmi, ki so bili člani Bolgarske delavske partije. Govorili so, da si želijo mirno rešitev nacionalnega vprašanja. Postal sem član partije. Policija je to zvedela in začela s preganjanji in aretacijami. L. 1937 so me aretirali in zaprli na Direkciji sofijske policije. Tolkli so me do nezavesti in polivali z mrzlo vodo, nato stlačili v avtomobil in vrgli iz njega na obrobju Sofije. Sredi noči sem se spet zavedel zaradi mraza in se nekako privlekel do sorodnikov, pri katerih sem živel. Čez nekaj dni sem zbolel za meningitisom. Bil sem v bolnišnici sedem mesecev in pol in komaj ostal živ."

V VRSTAH „SANDANISTOV"

Ko je prišel iz bolnišnice, se je Nikola znašel na ulici, brez dela, denarja in kruha. Na pomoč mu je pritekla delavska mladinska zveza. A tam so ga prijeli in rekli, da ga bodo izgnali iz Bolgarije v Jugoslavijo.

Odšel je v Petrič, mestece blizu jugoslovanske meje, da bi pri nekih sorodnikih počakal na dokumente za odhod. Toda načelnik policije v Petriču je dejal, da on odloča o njegovi usodi. Odločil pa je, da naj ostane. Da bi dokazal svojo grožnjo, je prijel Nikola in policisti so ga stolkli do nezavesti.

„Tik pred začetkom vojne sem se pridružil skupini ‚sandanistov', organizaciji, imenovani po slavnem makedonskem revolucionarju Janetu Sandanskem," nam pripoveduje Nikola Georgiev. „Bojevali smo se za neodvisno, avtonomno Makedonijo. Samo v Petriču je štela naša skupina nad 200 članov. Policija nas je polovila in leta 1940 sem bil obsojen na pet let pogojno. V vojnem času sem bil brez kakega razloga neprenehno zaprt. Često me je zasliševala tako vojska kot tudi policija. Tik pred osvoboditvijo 9. septembra 1944 sem izobesil na hiši rdečo zastavo. Pričakoval sem naše, svobodo, rešitev. Mislil sem, da je prišel konec mojih muk. Na žalost sem se prevaral. Niti slutil nisem, kaj me vse čaka v neki socialistični deželi."

NE POZABI SVOJE DOMOVINE

Leta 1946 je bil prvi povojni popis. Nikola Georgiev je sam hodil naokrog po vaseh, vlagal svoj težko prisluženi denar in govoril ljudem, naj se izpovejo tako, kakor čutijo in se spominjajo svojih prednikov, svoje nacije.

Bil je to čas dimitrovske Bolgarije, osvoboditve šovinističnih in nacionalističnih pritiskov. Več kot dve tretjini prebivalcev pod Pirinom, 70 odstotkov, je izpovedalo, da so Makedonci. Bil je to prvi razcvet pirinske Makedonije. Izdali so zakon o uvajanju makedonskega jezika in zgodovine v šolah, ki jih je bilo čez 300.

V Gornji Džumaji, današnjem Blagojevgradu, središču pirinske Makedonije, so odprli Makedonsko narodno gledališče, izhajali so listi in časopisi v makedonščini, meje med obema Makedonijama kot da ni bilo, prebivalci so hodili čez njo samo z izkaznico. Bolgarska vlada je celo pripravljala zakon o teritorialni avtonomiji pirinske Makedonije.

Tik pred resolucijo Informbiroja leta 1948 je Nikola Georgiev ustanovil v Petriču Makedonsko federalno narodno organizacijo, katere geslo je bilo: „Makedonec, nikdar ne pozabi svoje domovine in delaj za njeno zedinjenje."

V TABORIŠČU BOBOV DOL

Na vsak sestanek je Nikola vabil tudi predstavnike oblasti in partije, da bi se prepričali, da nihče ne dela proti državi. Organizacija je rasla iz dneva v dan. Tedaj je Nikola povabil načelnik državne varnosti iz Petriča Janko Gulašev in dejal, da je organizacija demokratska, a da jo je treba uzakoniti.

„Kakor sem vedel in znal, sem sestavil pravila organizacije in jih odnesel na Zvezo makedonskega bratstva tajniku Djordju Bojadžievu in predsedniku Hristu Klajdžievu," nadaljuje svojo zgodbo Nikola Georgiev. „Rekel sem, če so kake napake, naj jih popravijo. Odgovorili so mi, da nimajo nobenih pripomb. Nato sem odšel v Sofijo, na Ministrstvo za notranje zadeve in obrazložil, da hočem uzakoniti organizacijo. Državni tiskarni sem naročil, naj mi tiska članske knjižice in napravi pečat. Čez nekaj dni so mi sporočili v Petriču, da ne dovoljujejo dela moji organizaciji, ker da ni v skladu z zakonom. Zaukazali so mi, naj jo razpustim. To sem tudi storil."

(Dalje prihodnjič)

Kazaze: kronika dogodkov na vasi

Odšla je Ljudmila Mischitz

Čeprav je bila pet let bolna in je zelo trpela, je umrla v Kazazah Ljudmila Mischitz, bivša Guštinka na Brezi v soboto, 17. decembra, za vse nepričakovano. Ker je morala zaradi kazaške elektrarne zapustiti Guštinovo domačijo na Brezi, kjer je imela zadnja leta tudi gostilno, si je kupila v Velikovcu gostilno. Ko je to oddala svojemu sinu Tonetu, ki je bil prej v Avstraliji, je prišla v Kazaze, kjer si je bila prej zgradila hišo, v kateri je preživela svoja zadnja leta in iz katere se je v 69. letu svojega življenja preselila v večnost.

Za njo žalujejo trije sinovi in dve hčerki z družinami, njen drugi mož in njena sestra Angela.

Zelo skrbni mežnarji

Njena najstarejša hči, Evlalija, kot žena zelo skrbnega mežnarja kazaške farne cerkve, Kolirja, zelo skrbi za lepoto božje hiše in jo izredno lepo krasi. Ima za to posebno spretno roko in okus.

Povedati je treba, da imajo v kazaški fari pri vseh treh cerkvah — pri farni in pri obeh podružnicah na Metlovi in v Humčah, ki sta znotraj obe lepo prenovljeni, — zelo skrbne in zanesljive mežnarje. Če je glavni mežnar zadržan, ga pa nadomešča kdo iz njegove družine. Tako Kolirja nadomešča posebno pri pogrebih, ko je on na delu pri celovški gradbeni tvrdki Moserju, njegova žena Evlalija.

Na Metlovi zvesto opravljata mežnarsko delo Mežnarjev Jokl in njegov nečak Jozej. V Humčah pa z veliko ljubeznijo mežnari od začetka julija minulega leta naprej, ko je zaradi bolezni obnemogla Silarjeva mati, ki je bila veliko let zgledna mežnarica, cerkveni svetovalec Hanzej Krainz, stric logoveškega župnika Martina Hotimitza. Vsekakor so tako vestni mežnarji in njih družine velika sreča, ko dandanes celó velike in imenitne fare nimajo več mežnarja, ki je v fari zelo važna oseba.

*

Kadar v kazaški fari kdo umre, pride vedno zelo veliko faranov k pogrebu, ki tako izkažejo rajnemu svojo povezanost in solidarnost. K pogrebu rajne Ljudmile Mischitz pa je prišlo v ponedeljek, 19. decembra, popoldne poleg sorodnikov in številnih faranov tudi zelo veliko ljudi iz drugih krajev, saj je imela rajna kot bivša gostilničarka izredno veliko znancev.

Zapustila nas je Helena Žužov

Še preden so spremljali Ljudmilo Mischitz k njenemu zadnjemu zemeljskemu počitku, je umrla v bližnji Pribli vasi v nedeljo, 18. decembra, bivša faranka Helena Žužov, Cinkova mati, v 70. letu starosti. Tri dni prej jo je zadela možganska kap. Takoj so jo peljali v bolnišnico sester elizabetink, a ji niso mogli več pomagati in je nato umrla doma. Ravno tri leta prej je nevarno zbolela in je bilo njeno življenje od tedaj naprej posebno težko. Za njo žaluje njen mož Valentin, njena sestra Marija, Čikova mati v Breški vasi, njena brata Janez, Karižev oče na Metlovi in Jožef v Židani vasi pri Tinjah z družinami.

Rajna Cinkova mati je bila doma pri Karižu na Metlovi in se je leta 1930 poročila s Hvačevim sinom Valentinom Žužovom. Po kateri poti sta dobila Cinkovo hišo v Pribli vasi?

Pokojni Hvačev oče je podedoval Cinkovo kmetijo od svojega strica in je nato še kupil Hvačevo kmetijo na Metlovi. Ker je bila ta večja kot Cinkova, se je preselil tja, Cinkovo hišo pa je dal svojemu sinu Valentinu. Na tej Cinkovi domačiji sta oba, Valentin in njegova žena Helena, veliko let, do leta 1972 garala in trpela sama, ker jima je edina hčerka pol leta po svojem rojstvu umrla.

Rajno so vsi zelo spoštovali kot značajno, ponižno in globoko verno ženo, ki je zavestno živela v ljubezni do Boga in do bližnjega, ki je zelo rada hodila v cerkev k sv. maši in zakramentom, ki je zelo veliko molila in je bila zelo prijazna. Poleg tega pa je rada romala na Brezje, na Svete Višarje, v Marijino Selo in v druge romarske kraje. Zelo zaželen gost je bil pri njej in njenem možu slovenski, verski, poučni in zabavni tisk. Zato je bila med drugim tudi zvesta bralka „Nedelje“ in „Našega tednika“, ki s svojimi novicami povezujeta z našimi rojaki.

V tem duhu je potekal tudi njen pogreb v torek, 20. decembra, popoldne v Kazazah v blagodejnem domačem in verskem vzdušju. Pogrebne obrede je vodil župnik Florijan Zergoi ob asistenci sinškega župnika dr. Janeza Skuka, ki je sorodnik rajne.

Johane Besser ni več

Na praznik Svete družine, v petek, 30. decembra, so v Kazazah kot zadnjo v minulem letu pokopali bivšo pliberško faranko, 85-letno upokojenko Johano Besser, teto slovenske šolske sestre Benigne, ki deluje v Šentrupertu pri Velikovcu. Svoja zadnja leta je preživela pri Tereziji Goričnik na Metlovi in je umrla v bolnišnici v Celovcu. Čeprav je rajna v zadnjem času telesno vidno pešala, je znala še veliko — tudi več manj znanih — litanij na pamet in je sploh zelo veliko molila.

Vsem rajnim želimo, da bi jih Kristus po adventu tega zemeljskega življenja sprejel v svetlobo svoje večne božične in velikonočne slave in sreče, žalujočim sorodnikom pa izrekamo svoje odkritosrčno sožalje.

Tradicionalni

hodiški ples

Prosvetno društvo „Zvezda“

gostilna pri Čimžarju
sobota, 21. I., ob 19.30
Nastopajo: moški zbor „Edinost“ Škofiče in domači tamburaši
Igrajo: „Dobri znanci“

KATOLIŠKO PROSVETNO DRUŠTVO „DRAVA“ V ŽVABEKU
KATOLIŠKO PROSVETNO DRUŠTVO V ŠMIHELU PRI PLIBERKU
SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „EDINOST“ V PLIBERKU

vabijo na tečaj

„Slovenščina za Slovence“

Tečaj je namenjen vsem, ki aktivno sodelujejo ali imajo namen, da bodo sodelovali pri slovenskih prosvetnih društvih.

Tečaj bo vodil višji vladni svétnik dr. Pavel Apovnik. Dr. Apovnik Vam bo posredoval najvažnejše slovenske izraze v zvezi z upravljanjem društev, hkrati pa Vam bo obrazložil najvažnejša določila zakona o društvih, zakona o zborovanjih, zakona o prireditvah itd. Tečaj naj Vam pomaga, da se boste lažje pravilno izražali v slovenščini.

1. V slovenski družbi, predvsem na društvenih sejah, prireditvah, pri sestavljanju vabil, osnutkov za lepake, letake itd.
2. Pri uradih (občinski urad, okrajno glavarstvo, deželna vlada itd.).
3. V vsakdanjem splošnem dopisju.

Tečaj „Slovenščina za Slovence“ bo trajal pet večerov po približno 3. ure. Začeli bomo
v četrtek, dne 26. januarja 1978, ob 19. uri
v prostorih ljudske šole pri Božjem grobu.

Predvideni so naslednji termini:

1. večer: 26. januarja 1978, od 19. do 22. ure
2. večer: 2. februarja 1978, od 19. do 22. ure
3. večer: 9. februarja 1978, od 19. do 22. ure
4. večer: 16. februarja 1978, od 19. do 22. ure
5. večer: 23. februarja 1978, od 19. do 22. ure

Prosimo Vas, da se pismeno ali ustno prijavite pri ZVEZI SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV ali pri Vašem prosvetnem društvu do

četrtka, dne 19. januarja 1978.

Jožko Hudl, SPD „EDINOST“, Pliberk Fric Kumer, SPD ŠMIHEL
Leonhard Katz, KPD „DRAVA“, Žvabek
dr. Pavle Apovnik, Zveza slov. izobražencev

Loče: farna statistika

Farna statistika beleži preteklo leto 17 krstov, 12 porok in 19 mrličev. Ako jo primerjamo z ono iz leta 1933, ko je beležila brez vasi Bače 33 krstov, danes pa izkazuje fara z Bačami vred komaj 17 krstov, se moramo vprašati: kam jadramo? — spričo tega negativnega razvoja!

Božične praznike, posebno polnočnico, Sveti dan in Novo leto je tokrat domači pevski zbor s svojim vsesplošno znanim in priznanim lepo donečim in melodičnim petjem zelo poživel. Vodi ga Semi Triesnig iz znane in ugledne Wirtove družine. Na praznik Treh kraljev pa smo se morali žal zadovoljiti s tiho mašo s skromnim prispevkom treh kraljev.

Pevski zbor poseduje brez dvoma več odličnih pevk in pevcev in ravno iz tega razloga ni povsem jasno, zakaj pri nas za slučaj, da isti časovno ni kompleten pri nedeljskih mašah, ljudsko petje ne pride do zaželenega razmaha, kot je to slučaj drugod. Imaš vtis, da ljudsko petje pri gotovih ni zaželeno in zlobni jeziki celo trdijo, da ga gotovi celo sabotirajo s tem, da ob melodijah skupnega petja kratkomalo molčijo. Izjeme naj oprostijo! Župnik se mora koncentrirati na potek maše in se ne sme pričakovati, da bi še petje dirigiral, čeravno mora, hočeš nočeš, kot je bil to slučaj na Treh kraljev dan, začeti s svojim sicer vedno gromkim glasom, dasi ga je tokrat močno „žgečkalo“ v grlu, in tako potegniti iz pevske monotonosti oni del nežnega bitja iz kroga naših vrlih prepeličk v ozadju. Umestno bi bilo, da bi se vsi pevci brez razlike ob nedeljah pomešali med ostale in jih tako spodbujali k skupnosti v petju. Vsekakor pa bi morala priti iniciativa za brezhiben potek ljudskega petja iz vrst pevskega zbora!

Zgoraj navedeni primer tudi kaže, kako potreben bi bil predvideni cerkveni odbor, ki bi moral biti pri vseh stvareh in vseh panogah udejstvovanja na verskem področju župniku v pomoč. Seveda bi morali biti izvoljeni zgolj prakticirajoči, ne pa ljudje, ki le od zunaj poznajo domačo in tujo cerkev.

Dobro bi bilo, da bi se kdo od pevskega zbora ojunačil in prevzel vodstvo skupnega petja takrat, ko zbor iz kateregakoli vzroka ne more nastopiti!

Akcija Treh kraljev v korist misijonov je letos tudi prav dobro uspela, saj so nabrali oziroma „napeli“ kar lepo vsoto 22.000.— šilingov. Povsod so bili lepo in prijazno sprejeti, farani pa so bili zelo radodarni, je bilo slišati iz ust pridnih zbiralcev!

Restavracija podružniške cerkve v Bačah, ki je bila tako zunaj kot znotraj zelo potrebna, je stala ogromen znesek: 1,200.000.— šilingov. Domača zbiralna akcija je nabrala okoli 400.000.— šilingov, ostalo pa so darovali: škofija, občina, rajfajznovka in fara. V. B.

KOTMARA VAS

V nedeljo, 15. januarja 1978, je Kotmaro vas obiskal vogrški župnik Vinko Zaletel, širom po Koroški znan kot „podjunski sirotej“. Predaval je s skioptičnimi slikami o lanskoletnih proslavah 60-letnice Marijinih prikazovanj v Fatimi. Obenem je povedal marsikaj zanimivega in poučnega iz življenja Portugalske. Iz slavne zgodovine, ko so drzni portugalski mornarji odkrivali in osvajali nove neznane dežele onstran širnih morij, ki so jih pozneje izgubljali drugo za drugo. Zadnje nekdanje portugalske posesti Gvineja-Bissau, Mozambik in Angola so si priborile svobode šele pred kratkim. Pa tudi iz življenja sedanje, moderne Portugalske, so obiskovalci prireditve zvedeli precej o revščini, v kateri živijo množice, pa tudi o globoki vernosti tega ljudstva. Poleg slik iz Portugalske je Vinko Zaletel pokazal tudi slike iz Koroške, med drugim o blagoslovitvi nove župnijske cerkve v Šentprimožu v Podjuni. Po koncu predavanja se je župnik Maks Mihor iskreno zahvalil Vinku Zaletelu in ga povabil, naj se čimprej vrne spet s kakim zanimivim predavanjem ali kakim odrskim nastopom, saj je Zaletel pred leti slovel — slovi tudi še danes — kot eden najbolj požrtvovalnih odrskih režiserjev.

PLIBERK

Kot že zadnja leta, je priredil domači mešani pevski zbor „Podjuna“ tudi tokrat (pravzaprav lansko leto) svojo silvestrsko veselico. Številni domačini so napolnili Schwarzlnovo dvorano, da bi v krogu domačinov in prijateljev ter ob poskočnih vižah „Fantov izpod Obirja“ doživeli začetek letošnjega leta.

PRIREDITVE

IGRA: „MOLČEČA USTA“

Prireditelj: SKD v Celovcu
Kraj: Dvorana v Marijanišču (vhod Rudolfsbahngürtel 2)
Čas: petek, 20. 1. 1978, ob 19.30
Gostuje: Mladina iz Železne Kaple

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „DANICA“ V ŠENTVIDU V PODJUNI

vabi na

6. PLES DANICE

ki bo v soboto, 21. I. 1978, ob 19.30 pri Voglu v Šentprimožu.

Za ples igrajo „Fantje iz Podjune“ Na programu bo še pester kulturni spored.

IGRA: „MOLČEČA USTA“

Prireditelj: SPD „Bilka“ v Bilčovsu
Kraj: Dvorana pri Miklavžu v Bilčovsu
Čas: sobota, 21. 1. 1978, ob 19.30
Gostuje: Mladina iz Železne Kaple

LUTKOVNA SKUPINA „PAVLIHA“ SPD „BISERNICA“ V CELOVCU

vabi na lutkovno predstavo

„PAVLIHA IN ZAKLAD“

v soboto, 21. 1. 1978, ob 15.00 pri Pušniku-Wrolichu v Ločah.

FARNA MLADINA ŠENTJAKOB V ROŽU

prireja v nedeljo, 22. januarja 1978, veseloigro

GAŠPAR GRE NA BOŽJO POT

- ob 11.30 v farni dvorani v Železni Kapli
- ob 19.30 v farni dvorani v Pliberku

VESELOIGRA: „ZADREGE“

Prireditelj: Farna mladina v Vogrčah
Kraj: Farna dvorana v Vogrčah
Čas: nedelja, 22. 1. 1978, ob 19.30

VESELOIGRA: „ZADREGE“

Prireditelj: Farna mladina iz Vogrč
Kraj: Farna dvorana v Žvabeku
Čas: nedelja, 22. 1. 1978, ob 14.30

MONGOLIJA — NEZNANA DEŽELA

SPD „Kočna“ Sveče vabi na predavanje „Mongolija — neznana dežela“, ki bo v nedeljo, 22. januarja 1978, ob 14.30 popoldne pri Adamu v Svečah. Predava dr. Zdravko Inzko.

BARVNI FILM: „POVEST O DOBRIH LJUDEH“

Prireditelj: SPD „Drabosnjak“ na Kostanjah
Kraj: Bralna dvorana (Lesesaal) občinske hiše občine Vrba
Čas: nedelja, 29. 1. 1978, ob 14. uri

Film predvaja Slovenska prosvetna zveza iz Celovca.

SLOVENSKA KMEČKA ZVEZA

vabi kmete na tehnično službo (technischer Dienst) za traktorje, ki bo od 8. do 9. februarja na KMEČKO GOSPODARSKI ZADRUGI V ŠMIHELU pri Pliberku in 9. februarja v kmetijski šoli v Podravljah, s pričetkom ob 9. uri.

Vsak udeleženec naj pripelje s seboj svoj traktor, na katerem se bo vsak posamezen učil.

Koroški Slovenci so zaplesali

Tradicionalni Slovenski ples, ki upravičeno spada med najlepše družabne prireditve koroške metropole in ki ga vsako leto prireja Slovenska prosvetna zveza, je kot po navadi spet lepo uspel. To ne samo zaradi tega, ker je vsako leto tako množično obiskan, marveč tudi zaradi sodelovanja kvalitetnih ansamblov, ki vedno znova vzbujajo občudovanje ne samo s strani plesalcev marveč tudi poslušalcev ter še posebej zaradi prijetnega vzdušja, saj se je slovenski ples razvil v prisrčno manifestacijo Slovencev iz vsega slovenskega prostora in naših prijateljev naroda soseda.

Taka manifestacija je bil tudi letošnji 27. Slovenski ples v petek, 6. januarja, na katerem so se zbrali ljudje iz vseh treh koroških dolin — Roža, Podjune in Zile, iz Celovca in pa iz raznih drugih krajev onstran Karavank, z željo, da v prijetni domačnosti preživijo nekaj prijetnih ur domače zabave.

Med številnimi udeleženci, katere je uvodoma pozdravil predsednik SPZ Valentin Polanšek, so bili ugledni gostje — jugoslovanski ambasador na Dunaju, Novak Pribičevič, generalni konzul SFRJ v Celovcu, Milan Šamec s spremstvom, vodja jugoslovanskega kulturno-informativnega centra na Dunaju, Fric Frankl; predsednik za mednarodne zveze in manjšinska vprašanja pri RK SZDL Jože Hartman, tajnik ZKOS Marjan Belina, predsednik gospodarske zbornice Slovenije, Andrej Verbič, novi ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence dr. Reginald Vospernik ter številni predstavniki slovenskih organizacij na Koroškem.

Tako je v veliki dvorani do polnoči igral Mali plesni orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Francija Puharja, pela pa je znana in priljubljena pevka Marjana Deržaj, ki je že mnogokrat pela na slovenskih plesih in z njenim temperamentnim petjem zadivila številne ljubitelje moderne plesne glasbe. Pa tudi ljubitelji narodnih melodij so prišli na svoj račun, ko jih je najprej v mali, pozneje pa v veliki dvorani narodno zabavni ansambel „Štirje kovači" iz Slovenjega Gradca prijetno zabaval do jutranjih ur.

Ubrane melodije obeh godb oziroma ansamblov so hitro razgibale staro in mlado, tako da se je vse vrtelo — starejši po starih „navajenih" vižah, mladina pa razumljivo po novih modernih, tako da so prišli vsi na svoj račun. Bilo je pa tudi mnogo takšnih obiskovalcev Slovenskega plesa, ki so prišli, da uživajo ob lepih melodijah. Ti pa so bili več ali manj nezadovoljni, ker so bili zvoki godbe očitno preglasni. Čeprav je bila izražena želja, da bi se moč glasu zvočnikov nekoliko ublažili, tega iz nerazumljivih vzrokov nihče ni upošteval. Kljub temu ni manjkalo prijetnih srečanj in pogovorov med starimi prijatelji in znanci, kar je seveda tudi namen te največje družabne slovenske prireditve na Koroškem, saj je to ena redkih družabnih prireditev, na kateri se sreča večja množica ljudi.

maturanti 1978
državne gimnazije za slovence
v celovcu
vabijo na

gimnazijski ples

ki bo v četrtek,
26. januarja 1978,
s pričetkom ob 19.30
v delavski zbornici
v celovcu

igrajo „fantje treh dolin"
ter „alpski kvintet"

prisrčno vabljeni!

Skupščina občine
Dravograd

želi vsem koroškim Slovencem,
predvsem bralcem slovenskega
tiska, srečno in
uspešno novo leto

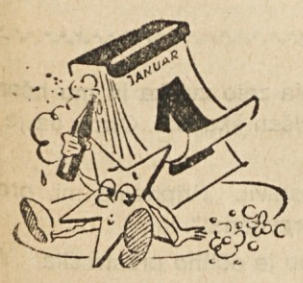

1978

ŠENTPRIMOŽ

Na Novo leto je priredil pevski zbor domačega društva skupno z ansamblom „Drava" iz Borovelj pri Voglu v Šentprimožu novoletni koncert, ki je — tako po kakovosti kot tudi po obisku — izredno dobro uspel. Pevke in pevci „Danice" pod vodstvom požrtvovalnega vodje Hanzeja Kežarja so razveselili z „znanimi" in nekaterimi novejšimi pesmimi, mlade igralke in igralci ansambla „Drava" pa s svojo mladostno kulturno zavzetostjo s poskočnimi in blagimi melodijami.

Po koncertu je sledilo prijetno družabno srečanje, pevke in pevci pa so se zbrali tudi, da proslavijo svojo „božičnico". Danes pa že vabimo vse prijatelje SPD „Danica" na ples „Danice", ki bo v soboto, 21. januarja, pri Voglu v Šentprimožu. Igrali bodo „Fantje iz Podjune".

ŽITARA VAS — MALČAPE

Tik po novem letu, dne 10. januarja 1978, so spremili na naše farno pokopališče Silvestra Rutar-Habnarjevega Silvestra iz Malčap.

Zaradi neozdravljive bolezni je moral veliko prezgodaj, in sicer v najlepših letih, v 44. letu starosti, zapustiti svoje najbližnje.

Pogrebne obrede je opravil domači župnik Matevž Nagele. Poslovili so se od njega tudi pevci moškega zbora „Trta" Žitara vas, katerega član je bil rajni vsa leta, in so se mu tako zahvalili za vsa dela, katera je kot nekdanji kulturni delavec doprispeval.

Bil je vesele narave in je rad prepeval, ker petje je on ljubil nad vse, bil je tudi dober igralec. Zaradi tega so ga povsod radi imeli, bodisi doma, v soseščini ali pa na kmetijski šoli v Podravljah, katero je on pred leti obiskoval. Rajni je bil sin zavedne Habnarjeve družine. Njegov oče, rajni Habnar, je dolga leta predsedoval društvu „Trta" v Žitari vasi in je ostal tudi do svoje smrti zvest član slovenske narodne skupnosti.

Obdržali ga bomo v trajnem spominu.

SPD „OBIR" NA OBIRSKEM vabi na

3. SANKAŠKO TEKMO

v nedeljo, 22. januarja 1978, s pričetkom štarta ob 10. uri v Ržovnikovem (Šajda).

Štartni prispevek za odrasle znaša 20.— šilingov, za mladino do 15 let pa 15.— šil. Razdelitev štartnih številk bo od 8. do 9. ure pri Kovaču na Obirskem. Tekmuje se v sledečih skupinah:

1. **šolarji in šolarke od 9—12 let**
2. **mladinke in mladinci od 13—15 let**
3. **dekleta in žene od 16—34 let**
4. **ženska starostna skupina od 35 let naprej**
5. **moški in fantje od 16—34 let**
6. **moška starostna skupina od 35 let naprej**

Razglasitev rezultatov in podelitev nagrad bo po končani tekmi pri Kovaču na Obirskem. — POZOR: vsak tekmuje na svojo lastno odgovornost!

Vsi prisrčno vabljeni!

KMEČKA GOSPODARSKA ZADRUGA PLIBERK
išče
VAJENCA
iz okolice Pliberka.
Nastop službe takoj.
Telefon: (0 42 35) 20 39.

Berite in širite „nt"!

DOM v TINJAH

Od četrtka, 19. I., ob 18. uri, do nedelje, 29. I., ob 18. uri

SEMINAR O USPOSABLJANJU ZA KULTURNO-DRUŽBENO DELO

III. del: „Govor in pogovor — govorniško šolanje"
IV. del: „Metode za aktiviranje in načini za spreminjanje položaja"
Voditelj: Franc Schallmeiner, Katoliška socialna akademija
Prireditelja: Kat. prosveta in Dom v Tinjah

Od petka, 20. I., ob 18. uri, do nedelje, 22. I., ob 13. uri, n.

ORNAMENTIKA Z VOZLANJEM IN VEZANJEM

s predavanjem, praktičnim delom in primerno meditacijo
Voditelj: dr. Walter Heinrich, Heidelberg

V soboto, 21. I., od 14.30—17. ure, n

LITERARNI SEMINAR

„Thomas Bernhard — njegovo delo in način izražanja"
Predavatelj: prof. dr. Jože Lukan

V ponedeljek, 23. I., ob 19. uri, n. sl.

SREČANJE SLOVENSKE IN NEMŠKE MLADINE

„Reševanje sporov je možno"
Prireditelja: Dom v Tinjah in Krastowitz

Od torka, 24. I., do četrtka, 26. I., sl. vedno od 18.30 do 22. ure

VEČERNI KUHARSKI TEČAJ

„Mesne jedi, uporaba ostankov, močnate jedi, jedi na žaru" itd.
Voditelj: Fritz Kleber

● **ROMANJE V SVETO DEŽELO Z LETALOM**

od nedelje, 12. 2. 1978, do nedelje, 19. 2. 1978

Prijave sprejema Dom v Tinjah. Število je omejeno.
Cena: 8960.— šilingov.

V torek, 24. I., od 9.—17. ure, sl., n.

TEČAJ ZA KMETICE IN KMETE

Predavatelja:
inž. Raimund Ruhdorfer „Ovrednotenje in odškodnina pri lastitvi zemljišč"
dipl. inž. Friedeman Zwatz „Aktualna vprašanja o obdavčenju in zavarovanju v kmetijskih obratih"

V četrtek, 26. I., ob 19.30, sl.

VEČERNI TEČAJ ZA STARŠE

„Skupna vzgoja: starši in vzgojitelji"
Predavatelji: ravnatelj Mirko Srienc
še en učitelj in zastopnik staršev

Od petka, 27. I., ob 18.30, do nedelje, 29. I., ob 13. uri, sl.

TEČAJ ZA MOŽE IN OČETE

„Odgovornost moža in očeta za zakon in družino"
Voditelj: Jože Kopeinig
Predavatelji:
dr. Stanko ali Emil Smolnik
ga. Marinka Inzko in drugi

V nedeljo, 29. I., ob 14.30, sl.

SREČANJE ŠPORTNIKOV

„Šport — več kot telovadba"
Voditelj: mag. Hanzej Olip
Na sporedu so: tekma in nagrade, filmi, meditacija k dnevu športa, družabnost v okviru večerje

NOVOST V TINJAH — KUHARSKI TEČAJ ZA FANTE

„Jedila na žaru" in drugo
v soboto, 4. 2. 1978, od 9. do 18. ure
Voditeljica: s. Monika
Število je omejeno na 10 udeležencev. V lastnem interesu se čimprej prijavite v Tinje, tel.: (0 42 39) 642.

TV Ljubljana

NEDELJA, 22. januarja: 7.45 Poročila — 7.50 625 — 8.30 Ostržek — 8.55 Jules Verne — 9.15 Tekmovanje žensk v slalomu za zlato lisico, prenos s Pohorja — 10.25 Kitzbühel: Slalom za moške — 11.40 Tekmovanje žensk v slalomu za zlato lisico, prenos s Pohorja — 12.55 Kitzbühel: Slalom za moške, barvni prenos — 14.20 Mozaik — 14.25 Jennie — 15.10 Poročila — 15.15 Svet, v katerem živimo — 15.45 Beethoven — 17.40 Barvna risanka — 17.45 Športna poročila — 17.50 Košarka: Partizan — Brest, prenos — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Vrnitev odpisanih — 21.05 Hrepenenje — 21.35 TV dnevnik — 21.55 Športna pregled — 22.25 Poročila.

PONEDELJEK, 23. januarja: 9.30 TV v šoli — 11.40 TV v šoli: Pekarna mišmaš. Prve Hrvatske rokopisne knjige, Življenje v morju — 16.10 Kmetijska oddaja — 17.10 Poročila — 17.15 Barvna risanka — 17.30 Svet, v katerem živimo — 18.00 Obzornik — 18.10 Mehanične kovinske tehnike — 18.40 Mozaik — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — TV dnevnik — 20.00 Lizika — 20.55 Kulturne diagonale — 21.40 Mozaik kratkega filma — 21.55 TV dnevnik.

TOREK, 24. januarja: 9.30 TV v šoli — 11.40 TV v šoli: Dnevnik 10, Prve Hrvatske tiskane knjige, Morje in človek — 17.20 Poročila — 17.25 Kitarist Narciso Yepes — 17.55 Obzornik — 18.05 Pisani svet — 18.40 Mozaik — 18.45 Jugoslovanska trimska televizija — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Prenos slovesnosti ob 100-letnici Otona Župančiča — 21.35 Mednarodna obzorja: Afriške krize, barvna oddaja — 22.25 TV dnevnik — 22.35 Obrazi jazza.

SREDA, 25. januarja: 9.30 TV v šoli — 11.40 TV v šoli: Maja in Neven, Literatura, Plitvice — 17.15 Poročila — 17.20 Kosovirja na leteči žlici — 17.35 Rubens — 17.55 Obzornik — 18.05 Ne prezrite — 18.35 Mozaik — 18.40 Brahms in Mozart v Seliščih — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Film tedna: Budimpešatnske zgodbe — 21.35 Sodobniki: Tone Pavček — 22.10 TV dnevnik.

ČETRTEK, 26. januarja: 9.30 TV v šoli — 11.40 TV v šoli: Maja in Neven, Mesto — kulturni spomenik, Risnjak — 17.15 Poročila — 17.20 Po sledeh Marca Pola — 18.15 Obzornik — 18.25 Mozaik — 18.30 Profesor Baltazar — 18.40 Tehtnica za točno tehtanje — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 O spovedi gospoda Ciappeletta, TV nanizanka Dekameron — 20.40 Izziv kulturi — 22.10 TV dnevnik.

PETEK, 27. januarja: 9.30 TV v šoli — 11.40 TV v šoli: Maja in Neven, Pokrajina in prostor, Mljet — 17.00 Poročila — 17.05 O kozlovskem biku in o slamnati brezi — 17.35 Deček Dominik — 18.00 Obzornik — 18.10 Domači ansambli — 18.40 Mozaik — 18.45 Pota samoupravljanja — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Zabavno-glasbena oddaja — 21.05 Razgledi: Romi — 21.47 TV dnevnik — 22.05 Spencerjevi piloti — 22.55 Poročila.

SOBOTA, 28. januarja: 8.00 Poročila — 8.05 Profesor Baltazar — 8.15 S. Makarovič: Kosovirja na leteči žici — 8.30 Tehtnica za točno tehtanje — 9.00 Pisani svet — 9.35 Dokumentarna oddaja — 14.55 Vejle: Svetovno prvenstvo v rokometu, barvni prenos srečanja Jugoslavije — ČSSR — 16.25 Poročila — 16.30 Darovi rojakinje Marije — 17.30 Obzornik — 17.40 Mozaik — 17.45 Fantje — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Starejši sin, I. del — 21.05 Zabava vas Julijo Iglesias — 22.25 TV dnevnik — 22.40 625 — 23.20 Poročila.

MIRKO KUMER-ČRČEJ:

(13. nadaljevanje)

Moje drugo potovanje po Nemčiji

Osvoboditev pa so še dočakali: Foltej Hartman, župnik Verhnjak, Hanzej Merva, Janez Krevc, dr. Franc Sušnik, Fric Figo, Vid Spieler, oče profesorice na gimnaziji za Slovence v Celovcu, Ferdinand Wedenig, kapelški grof Georg Thurn z ženo in njegov sorodnik grof Otto.

Z dachauskega griča se lepo vidi velikansko mesto München. Prijatelj mi je razlagal, kje je olimpijski stadion. Njegova streha se blesketa nedaleč od televizijskega stolpa, ki več sto metrov visoko štrli v nebo. Vidita se tudi čebulasti kupoli zvonikov Marijine cerkve, ki sta znamenje Münchna, kot je zvonik cerkve sv. Štefana, znamenje za Dunaj.

Nato sva šla na staro cerkveno pokopališče, kjer počiva mati mojega znanca, Wilgefurta Gärtnerja. Pokropila sva rože na njenem grobu. Na tem pokopališču počiva tudi čevljarski mojster, pri katerem je kot zunanji delavec delal dachauski pripornik Tišlar iz Tržiča in pa človekoljubni dachauski župnik, ki je skrivaj oskrboval s hostijami duhovnike v taborišču.

To pokopališče je danes seveda premajhno. Zato so v bližnjem gozdu naredili vse polno novih potov in ob njih pokopujejo mrliče: Gozdno pokopališče (Waldfriedhof) je nekaj modernega in je našlo posnemanje tudi v naših krajih. Imajo ga razdeljenega na več oddelkov. V vsakem morajo biti nagrobniki enotni. V enem samo kamniti s predpisano višino, v drugem samo leseni, v tretjem pa le iz železa, ukrivljenega na umeten način.

Ko sva prišla iz prijetnega hlada gozdnega pokopališča, je stala pred nama velikanska tovarna za predelovanje mleka. Mlekarstvo v Nemčiji država zelo podpira, zato se kmetje vedno bolj preusmerjajo na to panogo gospodarstva. Tudi v okolici Dachaua sva videla lepo vgrajene pašnike, a z lisastimi kravami. S prodajo mleka nimajo težav, saj zakladajo z njim sosedno Italijo, ki je z njimi povezana v Evropski gospodarski skupnosti. Enako veliki tanki, kot jih imajo za prevoz bencina, vozijo napolnjeni z mlekom vsak dan iz Bavarske preko Tirolske v Južni Tirol in še globlje v Italijo. Veliko pa izvozijo tjakaj tudi sira in surovega masla. Prevzeli so v Italiji naše avstrijsko tržišče. Mi moramo iskati nove možnosti odkupa po oddaljenih deželah in doplačevati vedno več v krizni fond, najbližnji trg nam je pa zaprt. Tu se vidi, kako resničen je pregovor: Pri denarni mošnji se prijateljstvo preneha. (Beim Geldbeutel hört die Freundschaft auf.) Prej tako ljubljena Nemčija in zapadna Evropa, nas Avstrijce pusti stati pred zaprtimi vrati svoje gospodarske skupnosti!

Popoldne tega dne se je res pripeljal na obisk še tovariš Sepp Linner, ki je bil pri naši bivši enoti pomočnik računovodje. Pomagal je vsakih deset dni izplačevati soldnino, pa tudi pri zamenjavi oblačil mu je šel na roko. V civilu je bil pisarniški nastavljenec v pivovarni Pfaffenhofen in se je tudi po vojni povrnil tjakaj. Sedaj je že tudi upokojen, dobiva pa še vedno deputatno pivo. Zato ga večkrat pripelje Gärtnerju kak zabojček s seboj, ker sam ga na starost ne sme več toliko popiti kot nekdaj. Pravi, da mu ena steklenica na dan zadostuje, vzel bi pa lahko šest pocenjenih. Boji se, da bi postal, če bi vseh šest popil, predebel, kar bi škodovalo njegovemu srcu in pa nogam. Zato rajši pusti večino pocenjenega piva zapasti.

Njegova penzija je dokaj večja kot Gärtnerjeva, poleg tega dobiva še mesečno stanarino od svoje druge hiše. Svojih dohodkov ne more sproti porabiti. Lastnih otrok nima, adoptirana hči pa je dobila moža, ki ima še večje dohodke kot on sam. Njegovo veselje pa je avto, katerega vsako četrto leto zamenja za novega. Z njim delata z ženo izlete v okolico, večkrat pa se poleti peljeta za več dni nekaj dalje kam. Pa tudi to se bo kmalu končalo, saj je že sedemdeseto leto prekoračil in ga že mučijo starostne sitnosti: Ledvični kamni, prostata, slabejši vid in pa bronhitis. Pri takem stanju pa človek najraje ostaja doma. „Zato ne vemo, če se bomo stari sovojaki še kdaj sestali," je modroval. Prijetno smo kramljali v senci dreves na Gärtnerjevemu vrtu.

V spomin na današnje srečanje smo napravili več fotografskih posnetkov in se ob sončnem zahodu razšli. Najbrž za vedno, ker datum našega življenja je postal visok in zdravje bivših vojakov pri nobenem ni nenačeto.

Drugi dan sva šla z Gärtnerjem že dopoldne na kolodvor in kupila vozovnico za v München. Poizvedela sva tudi natančni odhod vlaka v Allgäu in njegov prihod v Immenstadt. Na pošti sem nato oddal brzojavko na Kleelela, da pride po me na postajo. Ogledala sva si še nekaj posebnosti razvijajočega se mesta, nakar pa odšla domov k ženi, ki je pripravljala kosilo. Kupila je za slovo piščanca in ga pekla v posebni posodi, na poseben način. V dvajsetih minutah je bil „Gockel" imenitno pečen. Lepa rumena barva je povzročala skomine, da so se sline kar cedile v ustih. Meso piščanca je bilo skoraj snežno belo. Imenitno je nama dišalo, a ker ga sama nisva mogla pospraviti, sva povabila tudi kuharico na pomoč.

Po kratkem počitku po kosilu, se je pa približala ura mojega odhoda. Od gospe sem se poslovil na domu, prijatelj pa me je spremil do vlaka. Mojo prtljago sva naložila na njegovo kolo in ga lepo tiščala po senčnatih nasadih ob reki Amper. „Kdaj se bova spet videla? Sedaj moraš ti najprej priti na Koroško. Povabimo vaju na prihodnjo kolino. Pozimi imata čas, ko ni dela na vrtu."

„Imava pa mačko," se je izgovarjal

(Dalje prihodnjič)

NAŠ TEDNIK PRED 20 LETI — NAŠ TEDNIK PRED 20 LETI — NAŠ TEDNIK PRED 20 LETI — NAŠ TEDNIK

Misli k občinskim volitvam

V začetku marca bomo znova volili može, ki bodo vodili upravo naših občin, torej zastopnike ljudstva v najmanjših upravnih edinicah naše države. Samostojni delokrog teh edinic je zaokrožen na gospodarstvo in upravo malega teritorija. Župan, občinski svet in občinski odbor imajo nalogo, da se brigajo za krajevne gospodarske, prometne, varnostne, zdravstvene in v gotovem obsegu za kulturne prilike. V občinskem proračunu razpolagajo z razmerno visokimi denarnimi sredstvi. Ta denar je davčni denar in bi moral kot tak služiti samo občemu blagru vseh državljanov te male državice v veliki državi. V prenesenem delokrogu občinski odbor zastopa še nekatere deželne in državne interese.

Predočimo si sedaj naše občine in zastopnike v njihovih odborih. Po zdravi pameti bi človek pričakoval, da bodo v teh odborih sedeli možje, ki po svojem značaju, po svojem gospodarjenju in ugledu jamčijo za dobro občinsko upravo.

In kaj se v resnici dogaja? Tudi te najmanjše upravne edinice podeželja so v letih postale plen velike politične igre, ki se na veliko odigrava v državnem in deželnem merilu. Dočim sta deželni vodstvi obeh velikih političnih strank v znatni meri deležni samostojnosti in smeta upravljati deželo po lastnem preudarku in po njenih nujnostih, je občinska avtonomija ne po paragrafu, marveč po obstoječih strankarsko-političnih dejstvih občutno okrnjena.

Splošna izkušnja je, da je samouprava občin vprav zaradi ravnanja obeh velikih političnih strank občutno prikrajšana.

Je znak politične nezrelosti, če se občinsko zastopstvo predaja nesamostojnim, od deželnega strankinega vodstva odvisnim možem. Še bolj kratkovidno je, če prevzemajo občinsko upravo odborniki, ki jim nedostajata za to moralna kvalifikacija in strokovno znanje. Naravnost samomor pa je, če vodijo občine ljudje, ki kot nedomačini-priseljenci ne morejo poznati in tudi ne zastopati krajevnih potreb in nujnost v občini zastopanih slojev. In zakaj jih ljudje kljub temu volijo? Ker se v svoji nezrelosti bojijo zameriti, ker si pričakujejo koristi tam, kjer jih v resnici ni iskati, in ker se bojijo, da ne bi izgubili rent in podpor. Taka bojazen je napačno pojmovana politična demokracija in dokazuje veliko kratkovidnost tistih volivcev.

Zato zaupajmo naše občine le najboljšim možem, katerim je blagor občine prva skrb. Najboljši upravitelji občin bodo prav tisti možje, ki so iz naše zemlje zrastli in so z njo življenjsko povezani tako v gospodarskem, prosvetnem kot tudi kulturnem pogledu. Zaradi tega je samostojen nastop naših domačinov, ki nas družijo skupne vezi stoletnih izročil naših prednikov, edina pravilna, pa tudi edina uspešna pot. To posebno pravimo tistim, ki so izpostavljeni pritisku velikih političnih strank, katere bi rade potegnile v svoje mreže celo občinsko življenje. Ponavadi je pač tako, da se malo pred volitvami vsemogoči ljudje začenjajo zanimati za posamezne naše ljudi na vasi, pojavljajo se nepričakovani obiski „visokih živin", pa tudi ljudi, ki so sicer mali po svoji vlogi v raznih ustanovah, pa vendar mnogokrat od njih dobre volje zavisi rešitev te ali one zadeve, čeprav prošnjiku ugoditev gre po zakonu. Ti ljudje prijazno govore, zanimajo se za razmere našega človeka in ob slovesu mu namignejo, da utegne v bodoče biti vse bolje, če... in potem sledi več ali manj odkrit namig na volitve. Toda po volitvah ostane vse pri starem.

Ako bomo hoteli kaj doseči, se bomo morali strniti okrog mož našega zaupanja, ki bodo potem z močjo naših glasov uveljavili naše interese v okviru občinske skupnosti. Ta skupni nastop pa seveda ne izključuje možnosti povezav, ako je v krajevnih razmerah moč na ta način doseči gornje cilje. V igri političnih strank bodo pa šele naši združeni glasovi dali mandatarjem moč, da pripravijo politične stranke do večjega spoštovanja pravih interesov občine. Zavedati se moramo, da je le v slogi moč in le naša sloga bo nam zagotovila spoštovanje ter upoštevanje.

(Naš tednik-kronika, 19. 1. 58)

NAŠ TEDNIK PRED 20 LETI — NAŠ TEDNIK PRED 20 LETI — NAŠ EDNIK PRED 20 LETI — NAŠ TEDNIK

DR. IVO ŠORLI: 17

VEČNE VEZI

POVEST

XXVIII.

Vstajenje in opravljanje je bilo precej zabavno, ker se je izkazalo, da se mladi oče „na oblačenje kratko malo ne razume" in je veseli otrokov smeh tudi njega spravil v nekako bridko dobro voljo.

Stara voditeljica v zavodu je sprejela novo gojenko sicer nekako umerjeno, a še dovolj prisrčno.

„Tako, Ljubica! Spoznaj se zdaj s svojimi novimi tovarišicami, po obedu pa pridem po te, da si ogledaš mesto! Saj sme, gospa?" se je obrnil Kocjančič k voditeljici.

No, ko se je drugi dan popoldne spet zglasil, mu je Ljubica sporočila, da danes ne bo smela ven; pač pa da je v pritličju posebna soba „za obiske".

Kocjančiču se sicer svetla, a silno trezna sobana ni preveč prilegala, a rekel si je, da se bo za danes še vdal; takoj jutri pa bo povedal, da si vsaj za ta mesec otroka še ne da kar vzeti. Ljubica se mu je zdela tudi nekako zbegana in njeni odgovori, kako se počuti, kaj so delali, kaj jedli, že kar naučeni.

„Moj Bog, kdo je tolikega trpljenja pričakoval!" je zamrmral, ko je v kavarni že tretjič brez razumevanja prebral začetek nekega uvodnika.

Drugi dan je potrkal najprej na voditeljičina vrata in precej rezko vprašal, ali sme hčerka danes z njim.

„No, dà... naj za danes še bo. Toda dovolili boste odkrito besedo, gospod doktor. Tako pogosti poseti in sprehodi niso preveč vzgojni. Ker dete odvajajo od zbranosti! Tudi začetni dolgčas mora mlado bitje samo preboleti!"

Kocjančič se je hladno priklonil in odšel po Ljubico, ki jo je našel samo s še eno sogojenko v skrajnem kotu vrta.

„Ljubica, povej mi zdaj popolnoma odkritosrčno: ali si rada tu notri ali ne? Ampak popolnoma odkritosrčno, prosim!" jo je ustavil, ko sta stopila na ulico.

„Ne, papaček, nisem! Vse me grdo gleda. Samo z Nadico sva si dobri. Gospa pa je včeraj kričala, da taki, ki prihajajo čez mejo, tu še ne bodo komandirali. Saj jaz nočem komandirati — tudi Nadica pravi, da mi dela krivico. S čim pa komandiram? Jaz sem samo to omenila, da v Trstu delajo makarone bolj rdeče in da natrosijo sira gor."

„Aha!" se je trpko nasmehnil oče. „Primerjati seveda ne smeš! No, kar lepo molči, bova že videla, kako se obrne."

Toda obrnilo se je že drugi dan. Ko je iskal na vrtu Ljubico, mu je otrok ves prestrašen pritekel naproti, češ da mora takoj h gospe voditeljici.

„Tisti hudobni Teji, ki me je škropila z vodo, sem iztrgala čašo, pa se je razbila. Jaz nisem kriva, res ne, papaček. Ali naj se dam oblivati?"

„Počakaj tu, da vidim!" je odgovoril oče in hitel v voditeljičino sobo.

Tam ga je ženska sprejela zelo zviška in mu hčerkino vedenje predočila kot nezaslišan škandal. Otrok da je sam svoj, trmast, ošaben...

„Dovolj, gospa!" jo je ustavil. „Pripravite mi, prosim, do jutri račun, in stvar je opravljena!"

„Toda, gospod doktor!" se je očitno prestrašila. „Vzgoja vaše hčerke zahteva..."

„Žvižgam jaz na tako vzgojo!" je osorno vzkipel. „Diskretno sem vam dal razumeti, kako je z nesrečnim otrokom, in če bi imeli malo srca... Toda, kaj boš od vzgojnega stroja pričakoval! Skratka, prerekanje tu nima smisla, in napravite, kakor sem rekel! Moja hčerka gre zdaj na mestu z menoj in prosim, da izročite kovček hotelskemu slugu, ki pride ponj! Morda lahko takoj poravnam?"

Ženska je poiskala papirje in z razburjeno roko napisala nekaj številk.

„Zdaj boste seveda rekli..."

„Zdaj bom rekel, kar bom hotel in kjer bom hotel; skrbel pa bom, da se vi, gospa, ne boste več dolgo znašali nad otroki, ki vam od prvega hipa niso pri srcu! Tu je vsota, tu napitnina za služinčad in z Bogom!"

„Tako, Ljubica! Poslovi se od Nadice in če misliš še od koga, pojdi pozdravit gospo voditeljico, spravi svoje stvari v kovček in ob štirih pridem po te! Tu sva opravila!"

„Res papaček?" se je nepopisno razveselila in ga iskreno poljubila.

„K Maregu grem! Nemara pozna družino, kamor bi spravil to sirotico!" se je odločil zunaj in hitel proti sodišču.

No, Marega še ni bilo v uradu in ozlovoljen ga je hotel počakati na cesti. Tu je prišel mimo Žilihove pisarne in

RADIO CELOVEC
SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 22. januarja: 07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 23. januarja: 13.45—14.30 Celovški radijski dnevnik — „Vsak duh bo nosil Tvoj pečat...“ (glasbena oddaja s pesmimi Otona Župančiča ob pesnikovem 100. rojstnem dnevu).

TOREK, 24. januarja: 09.30—10.00 Za našo vas — 13.45—14.30 Celovški radijski dnevnik — Šport — Otroci, poslušajte!

SREDA, 25. januarja: 13.45—14.30 Celovški radijski dnevnik — Ljudske pesmi — Cerkev in svet.

ČETRTEK, 26. januarja: 13.45—14.45 Celovški radijski dnevnik — „Umetnost je roža, skrivnosti polna“ — Ob 95-letnici staroste slovenskih slikarjev. M. Gasparija — O. Župančič: „Veronika Deseniška“, 5. dejanje.

PETEK, 27. januarja: 09.15—09.30 Dr. J. Šašelj: „Koka leze“ (Šolska radijska oddaja za šolarje od 1.—4. šolske stopnje). — 13.45—14.30 Celovški radijski dnevnik — Družinski magazin.

SOBOTA, 28. januarja: 09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

TV AVSTRIJA
1. SPORED

NEDELJA, 22. januarja: 10.25 Slalom moških za svetovni pokal v Kitzbühlu, 1. tek — 12.55 Kitzbühel, 2. tek — 14.20 Hokej na ledu: Kapfenberg — WEV — 16.05 Prosimo za milost — 17.00 Ena, dve ali tri — 17.45 Tri vreče zvitosti — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Igraj se z nami — 19.00 Avstrija v sliki — Gradiščanska — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo — 19.50 Šport — 20.15 Ne tako hitro, moj mladenič — 22.15 Šport — 22.25 Ponočno branje — 23.05 Poročila.

PONEDELJEK, 23. januarja: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 America Marca Twaina, 1. del — 10.30 Babysitter — 17.30 Am, dam, des — 18.00 Omaruru — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Šport ob ponedeljkih — — 20.55 Petrocelli — 21.45 Poročila in šport.

TOREK, 24. januarja: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska televizija: Materija in prostor — 10.30 Prosimo za milost — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Raj živali — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki s kulturo in športom — 19.30 Čas v sliki 1 — 20.00 Halo, Peter — 21.10 Jezdenje v Axam — 21.55 Tako zelena je bila moja dolina — 22.45 Poročila in šport.

SREDA, 25. januarja: 9.00 Tudi hec mora biti — 9.30 Kaj je vajenec — 10.00 Šolska televizija: Šah električni smrti — 10.30 Ne tako hitro, moj mladenič! — 17.00 Skrivnostna knjiga — 17.25 Tudi hec mora biti — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Očetje cunje — — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Ne od včeraj — 21.45 Rondo zlatega teleta — 22.30 Poročila in šport.

ČETRTEK, 26. januarja: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Francoščina — 10.00 Šolska televizija: Tudi mi hočemo biti ljudje — 10.30 Thomasa Crowna ni dojeti — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Televizijska kuhinja — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Sodnik Zalamejski — 22.00 Poročila in šport.

PETEK, 27. januarja: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Arheološke najdbe LR Kitajske. (Šolska televizija) — 10.30 Klub seniorjev — 11.00 Hatari! — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Zgodba v ozadju zgodbe — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.15 Ta stari — 21.20 Na poti — 22.10 Obkoljen — 23.30 Poročila.

SOBOTA, 28. januarja: 15.30 Sence postajajo vedno daljše — 17.00 Jollybox — 17.30 Heidi — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.25 Dober večer... Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki z aktualno Južno Tirolsko — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo — 19.55 Šport in ORF-studio pri svetovnem prvenstvu — 20.15 Bi imeli danes zame čas? — 21.55 Šport — 22.10 Vprašanja kristjana — 22.15 Sergant Madigan — nevarnost v Park avenue — 23.25 Poročila.

2. SPORED

NEDELJA, 22. januarja: 16.30 Koncertna ura — 17.30 Dežela in ljudje — 18.00 Telegimnastika — 18.30 Zgodovina zračne plovbe — 19.30 The Munsters — 20.00 Knjižni bazar — 20.15 V lastni zadevi — Helmut Zilk — 22.15 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 23. januarja: 18.00 Angleščina — 18.30 Tisoč let kakor en dan — 19.30 Šolska televizija: Materija in prostor — 20.00 Tako zelena je bila moja dolina — 20.55 Prost vstop — 21.45 Ča sv sliki 2 — 22.15 V luči žarometa.

TOREK, 24. januarja: 18.00 Kaj je vajenec? — 18.30 Je prišel Adam iz Afrike? — 19.30 Tudi mi hočemo postati ljudje — 20.00 Od obraza do obraza — 21.35 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.10 Club 2.

SREDA, 25. januarja: 18.00 Francoščina — 18.30 Ö 9 — 19.00 Mejniki svetovne zgodovine: Poitiersa — 19.45 Brandenburški koncert štev. 3, g-dur — 20.00 Apropos film — 20.50 Marie Curie — 21.40 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.15 Werner Schneyder: Oprostite, prosim, motnjo! — 22.25 Pustolovščina Kitajska.

ČETRTEK, 26. januarja: 18.00 Ruščina — 18.30 Prost vstop — 19.30 Arheološke najdbe LR Kitajske — 20.00 Ritem v krvi — 21.50 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.25 Club 2.

PETEK, 27. januarja: 18.00 Orientacija — 18.30 Ingmar Bergman v ateljeju — 19.30 Odiseja — 20.15 Znanje aktualno — 21.00 Nova — 21.20 Legenda o Robin Hoodu — 22.10 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.45 Mednarodni šov ob petkih: Crazy Horse — Paris.

SOBOTA, 28. januarja: 15.00 Hokej na ledu: ATSE Gradec — Innsbruck — 17.10 Ekspedicija v kraljestvo živali — 18.00 Podjetnosti gospoda Hansa — 18.25 Brez nagobčnika — 19.30 Thrillseekerjevi — 20.00 Hans in Lene — 20.15 Od obraza do obraza — 21.50 Fatty live.

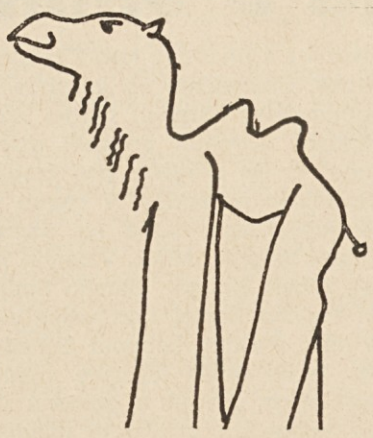
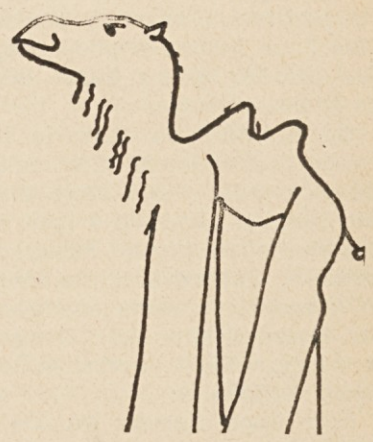

kamel opreme kamel
gostilne
kavarne kuhinje
stanovanja etc

načrtujemo za vas

kamel

kamel 9143 dvor 40

telefon 0 42 35 2518

PRUTAR CENTER

Barvni televizor slikovna žarnica (ekran) 66 cm. Elektronika z modulacijsko tehniko

S 9950.-

Vaš stari aparat zamenjamo po najvišjih cenah

ZVEZA SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV ORGANIZIRA: 14-DNEVNO POTOVANJE PO POLJSKI

(20. VIII. do 3. IX. 1978)

Na vabilo univerze v Sosnowiecu si bomo pod strokovnim vodstvom profesorja slovenščine na tamkajšnji univerzi ogledali znamenite kraje in se seznanili s kulturnimi in znanstvenimi dosežki na Poljskem (Sosnowiec, Čenstohova, Katovice, Vroclav, Gdansk, Varšava, Auschwitz, Krakova). Stroški potovanja bodo znašali 4500.— šilingov. Ker je treba čimprej sporočiti število udeležencev, prosimo, da se interesenti javijo do konca januarja.

Prijave sprejema: mag. Štefan Pinter, 9162 St. Johann/Šentjanž 57.

Ples Kluba slovenskih občinskih odbornikov

BO V SOBOTO, 28. JANUARJA 1978, S PRIČETKOM OB 20. URI PRI ŠOŠTARJU V GLOBASNICI.
IGRAJO: „FANTJE TREH DOLIN“

Prisrčno vabljeni!

Posebnost je boljša, kajti navadno imajo mnogi!
Zaradi tega rajši takoj k

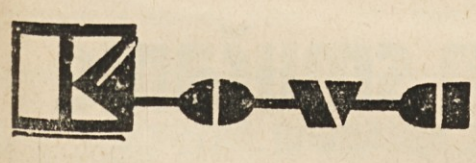

po kuhinje!

PODJERBERK — ST. KATHREIN
Škofiče/Schiefling
Tel.: 0 42 74 - 29 55 18
Celovec/Klagenfurt
Rothauerhaus
Tel.: 86 2 92

se spomnil, da bi morda tudi ta dal nasvet. Vstopil je in na kratko povedal, kaj ga je doletelo.

„I, kar k nam jo pripeljite!“ je odvetnik razklenil roke. „Imamo hčerko enake starosti, Milico, in si bosta druga drugi za družbo. Moja žena pa je, lahko rečem, neznansko dobra duša. A čaka v Miličini sobici celo kar nalašč še ena posteljica, ker nam je predlanskem umrla naša Danica. Če bi bili že zadnjič povedali...“

„Zadnjič! Kdo je takrat le sanjal!“

„No, dà... hude stvari so to, saj ne rečem. Skratka: tako proti šestim pridita, ko bom jaz že doma in ženi prej povem!“ je odločil in že se mu je roka pomaknila proti njegovemu aktu.

Odvetnikova žena je imela enega tistih milih obrazov, ki se jim dobrota že na zunaj pozna. Počenila je k Ljubici in jo toplo prižela k sebi.

„O, saj si res ljubica! Pravi angelček! Moj Bog, kakor da je prišla Danica nazaj — ona je bila tudi tako črna. Poglej, dete, Milico — to bo zdaj tvoja sestrica, jaz pa tvoja druga... tvoja mamica!“ je poljubljala otroka in si brisala oči.

Pri večerji je bilo tako prisrčno in domače, da Kocjančič tu prvič ni občutil tiste čudne večne tesnobe zadnjih časov, mali dve pa sta res že kakor sestrici sedeli v svojem kotičku in pregledovali veliko knjigo s slikami.

Ob desetih ju je gospa spravila v njuno sobo in precej dolgo ostala pri njiju. Ko se je vrnila, si je spet skrivaj obrisala oči, tiho prisedla in potem nenadoma zaprašala:

„Če vas preveč ne boli, gospod doktor, povejte mi, kako je kaj takega na svetu mogoče?“

„To je prav tako nerazumljivo meni, kakor vam, ljuba gospa. Vem samo to, da mi zdaj, ko vidim otroka v vaših rokah, že kar nič več ni hudo!“

„Kaj se čudita? Ali ne poznata teh ljudi?“ je udaril Žilih po mizi.

„Moj Bog, že že, je vzdihnila ona. Toda gospa ni več lahkomiselna frklja, ki bi nasedla vsaki sladki besedi... Ljubica mi je zdaj pokazala njeno sliko. Človek bi se v ta obraz kar zamaknil! Ali ni nemara preveč — lepa...?“

„Doktor Kocjančič pa gorila!“ jo je na svoj način zavrnil mož.

„Bog ne daj!“ se je zasmejala gospa. Toda mogoče... mogoče je — preveč dober?“

Kocjančič jo je malo osupel pogledal.

„Čudno res. Vi ste zdaj druga, ki me to izprašuje! Že svétnik Marega je tipal v to smer... Kaj je to taka hiba — dobrota?“

„Preveč velika prav gotovo...“

„Wenn Du zum Weibe gehst...“ je zagodil Žilih.

„Ah ljubi Rilko, nehaj no s svojimi strašnimi sentencami!“ se je zasmejala gospa. „A nekaj resnice je menda res v tem... Bolje za nas same, če se vedno malo bojimo...“

„Česa?“ jo je pogledal mož.

„No... recimo posledic... najbolje kar prav hudih posledic. Poglejte ga!“ je pokazala Kocjančiču soproga.

„Kaj sem res taka beštija?“ jo je polaskan pogledal mož.

„Nisi. Celo zelo dober človek si. Toda, če bi se jaz upala, ti bi napravil...“

„Šniclu! Iz obeh!“ se je zadrl Žilih in vsi so se zasmejali.

„Oprostite, gospod doktor! Saj seveda ne mislim, da ste drugače premalo odločni, je povzela gospa. Vendar vidim, ko tako-le opazujem svet in razne zakone, da se žene večinoma izneverijo preveč surovim ali preveč nežnim možem... Mogoče bolje, če rečem: preveč usmiljenim... Nekaterim moškim se namreč ženske venomer smilijo... Že zato, ker smo tako nesrečne, da smo ženske... Pa ni tako hudo, veste... In zato ta prizanesljivost prinese mnogo zla še nam, ki je ne bi bile potrebne... Glejte — in oprostite, da jo še enkrat omenim, saj potem, če Bog da, je ne bom nikoli več — vaša žena prej gotovo ni bila, zdaj pa je res velika sirota... Celo če ji bo ta človek zvest. Ves čas mislim nanjo in vsak hip se mi bolj smili, res...“

„Torej vam tudi, gospa?“ se je nasmehnil Kocjančič.

„Oh, razumem... In imate prav, če se malo ponorčujete... Toda kaj pomaga, ko človek nikoli ne more biti prav dosleden...“

„Samo mi bi morali biti, seveda!“ se je nakremžil Žilih. „Pograbiti jo, pet let v prisilno delavnico z njo, potem pa nazaj k otrokom — tako bi jaz napravil! In to bi bile potem najboljše žene in najboljše matere! Seveda z obljubo, da dobe drugič dvajset let in okove! Ne pa ‚psihološki romani‘ s pojasnjevanjem in še opravičevanjem najhujših zablod! Tudi take mazače bi jaz nekam poslal! Boš ti vraga za dober naš denar cele rodove kvaril in potuho dajal! Pisatelji so sami krivi, če jih noben pameten, to se pravi zdrav človek več ne bere.“

„Res škoda, da ti ne pišeš!“ se je zasmejala žena.

Kocjančiču pa je nenadoma postalo zopet strašno težko pri srcu, in ker se mu je zdela tudi ura že skrajno primerna, je naglo vstal in se poslovil. (Dalje prihodnjič)

KPD Šmihel: ponosna bilanca ustvarjalnosti

Pred kratkim je bil v Šmihelu pri Pliberku občni zbor tamkajšnjega Katoliškega prosvetnega društva. Po pozdravnih besedah predsednika Frica Kumra je podala tajniško poročilo Helena Budin. Bilanca je bila ponosna:

Od leta 1974 do danes je šmihelsko društvo imelo 50 prireditev. Domače društvo je s svojo dramsko skupino uprizorilo 7 iger: Repoštev, Počeni prstan, Pavelčkova piščalka, Županova Micka, Mirko in abeceda, 4 pustne enodejanke ter Meškovo igro Mati. Gostovali so v Železni Kapli, Vogrčah in Šentjakobu v Rožu.

Tudi druge dramske skupine so šmihelčane precejkrat obiskale — tako Železna Kapla, Vogrče, Pliberk, Gledališče iz Gorice, dramska skupina iz Števerjana ter Šentvidčani iz Podjune.

S koncertnimi nastopi so domačine kulturno obogatili oktet Gallus iz Ljubljane, Moški zbor Vres iz Prevalj, mešani zbor Gallus iz Celovca, Vasovalci iz Šentvida, tamburaški orkester ter DPD Svoboda iz Celja, MPZ Rož, Graški študentje, MPZ Podjuna iz Pliberka, Moški zbor Edinost ter ansambel Hanzija Artača.

Ob zanimivih predavanjih so Šmihelčani slišali marsikaj poučnega in zanimivega: dr. Pavel Apovnik jim je predaval o družinskem pravu ter o zaščiti potrošnikov, g. Vinko Zaletel jih je popeljal s skioptičnimi slikami v daljni svet. Časnikar Horst Ogris je predaval o koroških časopisih, ing. Blaž Singer o gospodarskih problemih na Koroškem, dr. Robert Saxer o vplivu javnih občil, ravnatelj Mirko Srienc o novem šolskem zakonu. V okviru učnega tečaja „Igra, temeljni kamen" je otroška vrtnarica Milka Krajger vodila tri večere za starše doraščajočih otrok.

Društvo je priredilo tudi literarne večere: iz svojih del je bral časnikar Harald Irnberger, poklicni igralci iz Maribora so jim posredovali Cankarjevo besedo, Mirko Isop ter Stanko Wakounig sta brala odlomke iz svojih del. Mnogim pa je še v spominu uspešen večer z Milko Hartmanovo, katerega so popestrili mladinci iz Šmihela s predavanjem Milkinih pesmi ter ansambel Hanzeja Artača.

Najmlajše pa je razveselil že večkrat lutkovni oder Koroške dijaške zveze iz Celovca ter lutkovni oder iz Maribora.

Društvo je lani decembra praznovalo zelo pomemben jubilej — in sicer 70-letnico obstoja prosvetnega društva v Šmihelu. Jubilej so otvorili z Linhartovo igro Županova Micka. Šmihelčani so jo podali v podjunskem narečju. Otroci so z Mirkovo abecedo privabili marsikoga, ki se drugače bolj izogiba slovenskih prireditev. V okviru tega jubilejnega tedna so domači slikarji Valentin Mišic, Valentin Kušej, Albert Krajger, Stanko Sadjak ter Helmut Blažej razstavljali svoja dela. Pisatelj Leopold Suhodolčan je ob priliki razstave mladinske knjige govoril o pomenu dobre knjige za otroke in mladino. Dr. Pavel Apovnik je predaval o reformi družinskega prava, Mirko Kumer in Janez Pernat pa sta ob slikah pripovedovala o zanimivem potovanju v Moskvo, mladina se je srečala ob glasbi domačega ansambla Bellamies. Slavje so zaključili s koncertom, pri katerem so sodelovali: MPZ Podjuna iz Pliberka, moški zbor Edinost ter domači pevski zbor.

Ob tej priliki so počastili zaslužne člane društva. Ekonomski svétnik Mirko Kumer pa je zanimivo poročal o zgodovini Šmihelskega društva.

Šmihelska posebnost pa je mladinski klub, ki ga vodi Marjan Fera.

Iz delovanja Mladinskega kluba

Morda nekateri izmed vas še ne vedo, da se je v Šmihelu v novembru predlanskega leta ustanovil mladinski komunikacijski center, bolje povedano Mladinski klub. Ker je mladina želela, da se ime — prej Katoliška mladina — spremeni, smo dali sedanjo ime Mladinski klub Šmihel.

V kratkih besedah bi orisali, kako je prišlo sploh do ustanovitve tega kluba, ter kako delujejo in navedli program za bodočnost.

Imeli so predlanskega leta v novembru razgovor z mladino iz Wolfsberga. Vsak mladič je lahko povedal svoje želje, kako naj bi mladina iz Šmihela in njegove okolice delovala organizirano in se srečavala. Že dalj časa so tudi iskali primeren prostor, kjer bi se vsaj ob sobotah srečavali. Po daljšem razgovoru je dala župnija radevolje dovoljenje, da se mladinci lahko zbirajo v farnem domu. Pripravljeni team (v teamu je okrog 70 ljudi), ki pa so porazdeljeni po vaseh — konkretno povedano ima vsaka vas svojega zastopnika. Ta team je nato izdal poseben informativni list, s katerim je opozoril mladino iz Šmihela in okolice, da Šmihelska mladina spet aktivno deluje.

Cilj kluba je, da se intenzivno bavi s problematiko današnje mladine. Zbirajo se vsakih 14 dni, in to v sobotah. Na sestankih se pogovarjajo o problemih, ki jih prinašajo navzoči. Rešiti jih skušajo delno z diskusijami, s predavanji in filmi, ki obravnavajo mladinske probleme in konflikte. V klubu je na razpolago tudi potujoča knjižnica.

Tako pa je deloval Mladinski klub Šmihel v zadnjem letu:

Na povabilo je kazal kaplan Marko Jernej film o Karnevalu v Rio de Janeiro.

V mesecu marcu so bili povabljeni v Wolfsberg.

Zelo je uspela tudi pustna prireditev.

V juniju pa so bili z mladino — Iskra Commerce iz Ljubljane na Peci.

Organizirali so tudi tečaj „Komu verovati?"

Sodelovali so pri raznih tečajih v Tinjah.

V juliju je bil klub povabljen skupno z mladino iz Wolfsberga na Golgico (Koralpe).

Imeli so tudi razne filmske večere: „Ein Leben in einer Schachtel", „La Strada", „Unterhaltung für Millionen" in „Die zwölf Geschworenen".

Bila so tudi razna šolanja; tam se bavijo z raznimi načini vodenja mladinskega kluba, s prednostmi in hibami raznih načinov, nadalje imajo večkratna srečanja in predavanja z dia-slikami.

V oktobru pa so bili še povabljeni za tri dni na Dunaj.

Na veliko navdušenje staršev je naletel adventni večer z dia-pozitivi in božična igra, ki so jo igrali člani kluba.

Zelo razveseljivo pa je, da je v novembru poklonila Zveza socialistične mladine Slovenije-Iskra-elektromehanika Kranj Mladinskemu klubu nov stereo-gramofon.

Žurnalist Kos Lojze je pri svoji reportaži na radiu, val 202-Maribor, povedal sledeče:

„Mladinski klub v Šmihelu pri Pliberku predstavlja za klubom Koroške dijaške zveze, ki ima svoj sedež v Celovcu, gotovo najbolj aktiven mladinski komunikacijski center za pretežno delavsko in kmečko mladino na podeželju.

Vodstvo tega kluba je zelo angažirano; prireja od 14. 11. 1976 naprej redno v 14-dnevnem roku prireditve za člane. Vodstvo se po svoji moči trudi, da bi posredovalo članom tiste predpogoje, ki jih mlad koroški Slovenec potrebuje za uspešen obstoj in boj za svoje pravice na narodnostni in socialni ravni."

Delovni program Mladinskega kluba za letošnje polovično leto pa izgleda v poglavjih takole:

„Spoznavamo slovensko literaturo" (Bevk, Cankar);

politična narodnostna vprašanja — od zgodovine naprej;

politična šolanja (objektivno gledanje na današnjo politiko);

aktivno izobraževanje v slovenski besedi (retorika) — se tudi reče govorništvo šolanje (vodi Miha Zablatnik);

razgovor z nemško govorečimi državljani;

šolanje mladih kmetov na strojnem področju;

šolanje mladih delavcev;

razpravljanje o FUENS — Federalistična unija evropskih narodnih skupnostih (predavata Smolle, Vospernik);

spoznavamo sveto pismo;

predavanje: Zakon in družina (predava dr. Inzko);

piknik (zgoraj pri Bicelnu);

namizni tenis, plesne zabavne prireditve, plesni tečaj itd.

Nato je bil izvoljen nov odbor, ki ima sledečo sestavo:

Predsednik: Fric Kumer, njegova zastopnika: Franc Trap in Peter Kert; tajnica: Helena Budin, njen zastopnik: Franc Kristan; blagajnik: Janez Kušej, njegov zastopnik: Vinko Kušej; preglednika: Fric Jernej in Valentin Šumnik; knjižničarka: Marija Kušej, njena zastopnika: Franc Wutte in Marija Demšar; zastopnik mladinskega odseka: Marjan Fera.

Širši odbor oziroma vaški zastopniki: Janez Dersula, Helmut Blažej, Katarina Bricman, Bernardka Sadjak, Fridl Vauče, Franc Perč, Janko Kaiser, Štefan Domej, Mira Zdovc, Štefan Blažej, Fridl Kapun, Fridl Rudolf, Krista Dlopst, Alois Vauti (Replje), Heinz Jernej, Valentina Kušej, Karl Stuler, Jožef Demšar in Miha Sadjak — pevovodja.

Šmihelsko društvo ima zelo razgibano kulturno dejavnost. Na sliki vidite domači zbor ob društvenem jubileju. Zbor nosi ime „Korotan", vodi ga zvnemo Miha Sadjak.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik", Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za Jugoslavijo 150.— din za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce štev. 2, 9065 Žrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.

Zavod šolskih sester v Št. Rupertu

sporoča staršem in dekletom, ki se odločajo za nadaljnje šolanje, da sprejema za šolsko leto 1978/79 učenke v

KMETIJSKO GOSPODINJSKO STROKOVNO ŠOLO.

Na šoli se poučuje v obeh deželnih jezikih.

Ta šola velja tudi za 9. šolsko leto (politehnični letnik).

Namen šole je učenkam poglobiti splošno izobrazbo dosedanjega šolanja.

Usposobiti jih za samostojno vodstvo gospodinjstva, tudi kmečkega.

Posebno važnost se polaga na spretnost v kuhanju, šivanju, gostinstvu in vzgoji v družini.

Pogoj za sprejem je dovršena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenskega jezika.

V slučaju, da učenka 8. šolske stopnje ni dovršila, je v šolo lahko sprejeta s sprejemnim izpitom. V danih pogojih dobijo učenke državno podporo. Za šolo se lahko prijavite že sedaj!

Nadaljnje informacije dobite pri vodstvu šole:

9100 Völkermarkt, Klosterstr. 2, tel. 0 42 32 / 796.

Sele: namizni tenis in smučanje

Športno društvo DSG-Sele-Zell je bilo tudi v letošnjih božičnih počitnicah jako aktivno.

Namiznoteniška sekcija je priredila na Novo leto svoj tradicionalni novoletni turnir. Poleg koroških moštev je sodelovala tudi ekipa iz Raven na Koroškem. Letos prvič na tem turnirju je sodelovalo moštvo iz Žvabeka pod vodstvom Lenarta Katza.

Med gledalci je vodja sekcije Mirko Oraže pozdravil tudi selskega župana Antona Hribernika. Najuspešneje so odrezali gostje iz Slovenije.

Smučarska sekcija pa je pred in po novem letu priredila svoj tradicionalni smučarski tečaj. Udeležba je bila jako razveseljiva — poprečno 50 udeležencev (enkrat je vodja sekcije Hanzi Oraže naštel celo 74 udeležencev).

Kot zaključek tega tečaja je sledilo društveno prvenstvo v smučanju. Pri električnem merjenju časa — ure so Selanom posodili Šentjanžani — je bil izid sledeči:

Otroci I: 1. ORAŽE Achim 22,11, 2. OGRIS Peter 22,97, 3. ORAŽE Eduard 24,84.

Otroci II: PRISTOVNIK Pepi 77,12.

Šolarji I (moški): 1. ORAŽE Ando 75,06, 2. ORAŽE Milan 77,20, 3. ČERTOV Daniel 80,07.

Šolarji II (ženske): 1. DOVJAK Sonja 66,64, 2. ORAŽE Lidija 68,88, 3. OGRIS Sonja 71,02.

Šolarji II (moški): 1. ORAŽE Werner 58,42, 2. OGRIS Walter 61,90, 3. OGRIS Siegfried 64,11.

Mladinci: 1. in društveni prvak ČERTOV Pepi 58,10, 2. KELIH Marjan 63,47, 3. OGRIS Otto 78,25.

Ženske: 1. in društvena prvakinja OGRIS Krista 64,40, 2. DOVJAK Veronika 65,04, 3. DOVJAK Majda 85,42.

Splošni razred: 1. WASNER Bertl 59,59, 2. DOVJAK Nanti 60,04, 3. ROBLEK Walter 60,71.

Starostna skupina: 1. MAK Friedl 60,14, 2. ROBLEK Hanzi 95,88.

Tourenklasse: 1. TRAVNIK Hanzi 65,05, 2. OLIP Nanti 66,36, 3. OLIP Toni 66,37.

Tekma za Košuta-pokal

Dva dni pozneje pa je sledila tekma za „Košuta-pokal" v obliki slaloma. Tekma je štela k deželnemu cupu.

Žalibog pa niso prišli vsi, ki so bili javljeni (119). Nekateri so vozili raje veleslalom na Klippitztörlu, ki je prav tako štel k deželnemu prvenstvu. S tem so napravili dvojno prijavo, kar po pravilih ÖSV-a ni dovoljeno.

Proga je nudila vsem tekmovalcem dobre razmere, oba teka sta bila selektivna in zahtevna — stavila sta jih Hanzi ORAŽE in Hanzi ROBLEK.

Od 74 tekmovalcev jih je prišlo samo 28 v cilj. Izrecno smolo sta imela domačina Pepi Čertov in Werner Oraže. Pepi je po dobrem prvem teku izpadel v drugem, Werner pa bi bil najboljši dneva, če ne bi dobil v drugem teku vratca med noge — bil je izključen.

V celoti je bila tekma zelo dobro organizirana, za kar gre zahvala vestnim selskim funkcionarjem, vsem na čelu Hanzi ORAŽE in Feliks OGRIS.

Rezultati:

Ženske: 1. SCHABUS Veronika (SV Beljak) 96,59, 2. DOVJAK Veronika (DSG Sele) 98,44, 3. KORNPRATH Silvia (SK Borovlje) 112,25.

Mladinci I: 1. REIBNEGGER Michael (SV Beljak) 89,27, 2. POLSTER Josef (SV Flattach) 89,89.

Mladinci II: 1. PACHER Franz (SV Flattach) 88,40, 2. HRIBERNIK Florian (DSG Sele) 88,97, 3. WEISS Tomo (SV Šentjanž) 98,29.

Splošni razred: 1. MULLE (WSV Himmelberg) 87,04, zmagovalec Košuta-pokala, 2. MANDOF Walter (BSH Kitzsteinhorn) 88,00, 3. OTTOWITZ Hans (SV Šentjanž) 89,69, 4. GRUBER Josef (SV Faakersee) 89,90, 5. WASNER Engelbert (DSG Sele) 93,01.

Starostni razred: 1. ORAŽE Maks (DSG Sele) 90,05, 2. MEMMER Hans (SK Borovlje) 92,13, 3. VERTIANZ Hans (GSV Kärnten) 92,47, 4. MAK Friedl (DSG Sele) 95,38, 5. FRÖHLICH Bruno (SK Borovlje) 109,65.

frimak

Okrajno glavarstvo Velikovec: prezir slovenščine

Ubogi koroški uradniki in orožniki, tako bi jim rekli po domače, niti en grenki kelih še ni šel mimo njih.

Najprej so morali gledati tafelštirmerje, kako pridno so trgali krajevne napise, nato so se smejali Simi, ko so ga obmetavali s paradižniki in gnilimi jajci, nato so pod poveljem gospoda Holzerja kršili ustavne pravice, ko so aretirali koroške Slovence, zdaj pa je Holzerjev predstojnik, okrajni glavar dr. Scheiber, celo odredil, da bodo skozi, živo si predstavljajte, s k o z i te uboge organe odstranjevali zasebne dvojezične napise, kar bi spričo velikosti pliberške table, ki naj bi jo po navedeni odločbi štev. 2731/3/77 odstranili skozi uboge organe, lahko celo povzročilo smrt kakega varuha koroške pravice. Pa kaj, ko je vendar obstajala „nevarnost odlašanja“: se pravi, če bi odlašali in odlašali, bi se znalo zgoditi, da tabla ostane kar na svojem mestu. Kakšen škandal.

To nevarnost odlašanja je torej treba takoj odstraniti. Zato odlok, zato taka ihta, pa naj so stokrat v nevarnosti organi, skozi katere naj se odstrani. Kajti, tako pravi odločba, to je čudežna tabla: „nameščena“ je „v roku treh dni po prejemu te odločbe“ „na severno vzhodnem oglu stavbe“. Pa niti ni bila tako ljubezniva, da bi „se odstranila v predpisanem roku“.

Čeprav, tako vsaj sklepam iz besedila odloka, so najprej izdali odločbo, nato so odločbi na ljubo postavili tablo, zdaj pa jo bodo odstranili skozi uradne organe. Še dobro, da vsakdo v Pliberku ve, kje lahko najdejo to tablo. Sicer je morda ne bi našli, ker ni kompasa in ne zemljevida, na katerem bi lahko našli „severni vzhodni ogel“. Ne, pri taki tabli pa res ne sme biti „nevarnosti odlašanja!“

Pa še nekaj. Mar naj bi res zaradi enega samega vzroka nekdo vložil priziv na osnovi izvrševalnega zakona?

Ne, saj tako malenkosten in tako prismuknjen pa res nihče ne bo, da bo „samo zaradi enega vzroka“ vlagal pritožbo in to na osnovi zakona, ki ga sploh ni. Kajti o nekem izvrševalnem zakonu v Avstriji še živ krst ni slišal. Ali naj torej vloži priziv po kitajskem pravu ali kaj? Čudo nad čudi, uganka nad ugankami.

Toda, morda vse to le ni tako zapleteno. Morda je to, kar se le da, normalna tabla, morda je to, kar se le da, dobrohoten odlok, ki ni naperjen proti koroškim organom, ampak proti koroškim Slovencem. Morda si vse to lahko razložimo samo s tem, da pač prevajalec še ni ničesar slišal o tem, da imajo tudi Slovenci knjižni jezik z določenimi slovničnimi pravili, z vejicami in pikami, z določenim besednim redom in z določenimi strokovnimi izrazi. Pa naj organi vprašajo njega, ali jim zdaj res preti smrtna nevarnost ali ne.

Slovenci pa bodo morali kajpak vprašati gospoda okrajnega glavarja, gospoda deželnega glavarja, gospoda ministra za pravosodje pa še koga, ali res niso niti poštene slovenščine vredni. Pa naj vpraša gospod minister ali kateri koli drugi gospod svoje nemške sodržavljane, kaj bi rekli na odločbo, ki bi bila napisana v taki nemščini, kakor priloženi prevod prevoda: Ničesar v njem ni izmišljenega, le napaka za napako je lepo in vestno prenešena v ustrezno nemščino. In ko mi bodo pokazali Nemca, ki bo to odločbo razumel, in ko mi bodo pokazali sodnika, ki bo na osnovi takih pravnih besedil sodil, ko mi bodo pokazali uradnika, ki bo na osnovi takih odločb ukrepal, bo zame svet spet v redu in se mi ne bo zdelo, da na Koroškem pišejo odloke samo v pustnem času.

Za pouk in kratek čas našim sodržavljanom, ki trdijo, da Slovenci slovenščine ne razumejo, prilagamo omenjeni prevod, pri čemer jim damo popolnoma prav: Da, gospodje, take slovenščine pa Slovenci enostavno ne m o r e j o razumeti.

- peg -

Bezirkshauptmannschaft

9100 Velikovec

Zl.: 3731/3/77 Velikovec. 1978-01-09

Vollziehende - Angelegenheit

Der Bescheid dieses Amtes vom 14.12.1977 Zl.3731/3/77 hat Herrn Ciril Opetnik,Bauer in Aich 7, 9150 Bleiburg, als Vorsitzenden der landwirtschaftlichen Genossenschaft Bleiburg, registrierte Gdegenossenschaft mit beschränkter Haftung verbunden, die Tafel über eine Größe von 1,00 x 1,40 m die an der nördlich östlichen Äcke des Gebäudes der slowenischen Genossenschaft in Bleiburg in einer Höhe ungefähr 3 m in der Frist von drei Tagen nach Erhalt dieses Bescheides angebracht ist zu entfernen. Diesem Bescheid wurde die Aufschiebung des Vollstreckungsverfahrens wegen der Gefahr eines Verzuges abgesprochen. Die Zustellungen des obgenannten Bescheides wurde im Laufe des gesamten 15.12.1977 durchgeführt. Die Tafel entfernte sich nicht in der dem Urteil vorgeschriebenen Frist.

Mit dem Brief dieses Amtes vom 27.12.1977 sind sie neuerlich verbunden worden die Tafel spätestens bis 30.12.1977 zu entfernen. Auch dieser Aufforderung leisteten Sie nicht Folge, deshalb wird die Beseitigung der Tafel durch die amtlichen Organe hindurch verfügt.

Gegen diesen Bescheid ist die Berufung nur wegen einer einzigen im § 10 Abs.2 des durchführenden Verwaltungsgesetzes (VVG) angeführten Ursache in der Frist von zwei Wochen nach Zustellung schriftlich oder telegrafisch bei diesem Amt zulässig. Diese Berufung hat keine gezögernde Vollstreckung nach § 10 Abs.3 des durchführenden Verwaltungsgesetzes (VVG).

Der Bezirkshauptmann:

Dr.Scheiber e.h.

To je dobesedni prevod spakedranega uradnega „prevoda“

Okrajno glavarstvo
9100 Völkermarkt

Völkermarkt, 1978-01-09

Štev.: 3731/3/77

Izvrševalna - zadeva

Odločba tega urada z dne 14. 12. 1977 štev. 3731/3/77 je obvezala gospoda Cirila Opetnika, kmeta v Dobu 7, 9150 Pliberk, kot predsednika kmečke gospodarske zadruge Pliberk, registrirana zdadruga z omejenim jamstvom, da odstrani tablo o velikosti 1,oo x 1,4o m ki je nameščena na severno vzhodnem oglu stavbe slovenske zadruge v Pliberku v višini pribl. 3 m v roku treh dni po prejemu te odločbe. Tej odločbi se je odrekla odlozitev izvršitvenega postopka zaradi nevarnosti odlašanja. Dostave prej imenovane odločbe je bila vršena dne 15. 12. 1977. Tabla se ni odstranila v razsodbi predpisanem roku.

S pismom tega urada z dne 27. 12. 1977 ste bili ponovno obvezani da odstranite tablo najpozneje do 30. 12. 1977. Tudi temu pozivu se niste odzvali, zaradi tega se odredi odstranitev table skozi uradne organe.

Proti tej odredbi je dovoljen priziv samo zaradi enega v § 10 odst. 2 izvrševalnega upravnega zakona (VVG)navednega vzroka v roku dveh tednov po dostavi pismeno ali brzojavno pri tem uradu. Ta priziv nima odlašne izvršitve po § 10 odst. 3 izvrševalnega upravnega zakona (VVG).

Okrajni glavar

Dr. Scheiber l.r.

naš tednik:

zanesljiva
informacija
iz prve roke

NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON

Milan Nikolić — Beograd: **4**

Od popisa do taborišča

Preteklo je samo nekaj tednov in Nikola Georgieva so prijeli ter poslali v taborišče Bobov Dol pri Perniku. Začela so se nova preganjanja s starimi motivi. Bilo je leto 1948 — čas resolucije Informbiroja. Stalin je napadel Jugoslavijo, gnan od svojih hegemonističnih teženj. Pod njegovim diktatom so vse komunistične partije, zbrane v Informbiroju, izobčile in obsodile Jugoslavijo. Tovariš Tito je zavrnil diktat in odvrnil, da je KPJ (Komunistična partija Jugoslavije) odgovorna samo svojemu ljudstvu in svojim članom in ne kakemu centru. Čas je pokazal pravilnost tega sklepa.

Napadu na Jugoslavijo se je pridružila tudi bolgarska partija. Z ozemlja Bolgarije so vdirali v Jugoslavijo vohuni in diverzanti. V nekem spopadu z njimi je padel tudi narodni heroj Pane Djukič. Na meji med Bolgarijo in Jugoslavijo je prihajalo do stalnih provokacij in incidentov.

IGLA SMRTI

Ko so Nikola prijeli, je zapustil doma ženo Veliko s štirimi majhnimi otroki, od katerih je bila najstarejša petletna Marija. A potem so zaprli tudi njegovo ženo Veliko. Skupno z njo so odvedli v zapor tudi najmlajšega sina Kostadina. Troje majhnih otrok je ostalo popolnoma samih.

„Jaz in dva brata smo bili prepuščeni tri mesece povsem samim sebi, dokler niso izpustili mame iz zapora,“ se spominja Marija. „Da bi se preživljali, smo nabirali črni trn, jabolka, zdravilne rastline in dobivali kak lev za kruh. V tem času je bila mama v sofijskem zaporu. Da bi jo preplašili, so jo nekajkrat peljali k streljanju. Ko se je mati vrnila iz zapora, je naš najmlajši brat Kostadin umrl v bolnišnici. Kako in zaradi česa, nam nikdar niso rekli. Ko se je oče vrnil čez dve leti iz taborišča, je bil povsem drug človek, skoraj blazen. Kadar je nastopila kriza, je grozil nam otrokom, da bo nas ubil. Mama je pravila: ‚Kakršen je, pač je, on je vaš oče, a mi ga hočemo negovati in potrpeti z njim.‘ Nekega dne smo ga peljali k rentgenologu in ta je odkril iglo v zapestju mojega očeta. V taborišču so dali našemu očetu iglo v žilo dovodnico, da bi prišla v srce. Na srečo igla ni prišla do srca, ampak je obtičala v roki.“

Nikola in Velika Georgijev, ki danes živita v Strugi ob Ohridskem jezeru

POSKUS SAMOMORA

To zarjavelo iglo hrani Nikola še danes kot „spomin“ na dni, ki jih je prebil v taborišču Bobov Dol. Zaradi nje je dolgo trpel in dobival strašne napade. Stražarji mu niso hoteli dati zdravil. Nekega dne so ga polmrtvega spravili v bolnišnico.

Napad je bil tako hud, da je hotel ob nastopu krize skočiti iz četrtega nadstropja bolnišnice. Drugi bolniki so ga še v zadnjem trenutku zagrabili za noge. Zdravnik je dejal, da mu ostaja vsega samo še nekaj tednov življenja, če ga ne pošljejo na zdravljenje v Sofijo. To je očetu prineslo rešitev in svobodo.

„Taborišče Bobov Dol je bilo veliko,“ pravi Nikola. „V njem je bilo okoli 2500 zapornikov. Dan na dan smo se borili za golo življenje. Osem ur smo delali v rudniku ali pa smo natovarjali pesek ob reki Strumi. Če nismo izpolnili norme, nas je dan navrh čakalo za kazen 16-urno delo. Prav posebno smo se bali nekega kapetana z imenom Gersanov. Imenovali smo ga ‚zver‘. Kaznoval je tudi za najmanjšo malenkost. Ni dovolil, da bi ga kdo od taboriščnikov nagovarjal s ‚tovarišem‘ ali da bi tako nagovarjali taboriščniki drug drugega. Če je to od koga čul, je takoj ukazal, da so ga privezali k stebru; tam je moral ostati tako dolgo, da je postal nezavesten.“

ŽIVLJENJE NA GRAME

Pri delu je Nikola vse pogosteje dobival napade. Ni bil sposoben za težke telesne napore. Tedaj bi ga bili pustili v taborišču, toda za dnevni obrok je bilo samo sto gramov kruha. S tem pa je le težko mogel preživeti celo zdrav, kaj šele bolan taboriščnik.

Nekega dne je zapornik, ki je delal na postaji za razglase, pustil na radiu neko ameriško postajo. Stražarji so ga pretepli. Poslali so ga na prisilno delo, 16 ur dnevno.

Na postajo za razglase so spravili Nikola. To je bila njegova stroka. Ker za Nikola v Bolgariji nikdar in nikjer ni bilo dela in ker so mu na vse prošnje za zaposlitev odgovarjali negativno, pred vojno in po njej, se je sam lotil obrti in se sam izučil za radiomehanika. V Petriču je popravljal radioaparate in od tega živel.

(Dalje prihodnjič)

Šmihel pri Pliberku: posrečena prireditev

Na Štefanovo popoldne je Katoliško prosvetno društvo postavilo v domači farni dvorani na oder Meškovo dramo „Mati“.

Igra je po svoji vsebini in zamisli silno močen slavospev domovini, „z bridkostjo in sladkostjo ljubljeni“.

„Mati“ je simbol domovine, še prav naše koroške domovine, katero je pisatelj z vsem srcem ljubil. Simbol trpeče, stokrat žaljene, a stokrat odpuščajoče domovine, kateri se toliko njenih otrok izgubi, je v drami prenešen na mater.

Meško je napisal to delo med svojim pastirovanjem v Šentdanijelu, ko je od tam šel dan za dnem njegov pogled v dolino preko naših polj in vasi ter se ustavljal pri ljudeh, katere je nato postavil nespremenjene na oder, kot jih je pač kot zvest prijatelj Koroške doživel in spoznal. Značilna naša koroška in pisateljeva mehkoba se zlivata v tej igri v čudovito soglasje.

Občinstvo je v nabito polni dvorani z vidno pozornostjo in notranjo ganljivostjo sledilo pretresljivemu dogajanju na odru. Imelo je priliko, spoznavati v nastopajočih osebah in podanih slikah naše kraje in naše ljudi ter njih srečo in nesrečo.

Režiserju kaplanu Hanzeju Dersuli je uspelo, razdeliti vloge tako posrečeno, da je vsak igralec res dejansko zaživel na odru in s pravim elanom podal svojo vlogo. K lepemu uspehu čestitamo vsem mladim igralcem, ki se niso ustrašili razmeroma težavnega dela. Z mladostno požrtvovalnostjo so prihajali na vaje in so s svojim nastopom občinstvo vsestransko zadovoljili. Za vse gledalce je bila ta prireditev globoko doživetje in ko so se ljudje razhajali, si iz marsikatererih ust slišal priznanje mladini, ki zna tudi v današnjem času svoj prosti čas tako pametno in koristno uporabljati.

Ta posrečeni nastop na domačem odru je mlade šmihelske igralce opogumil, da so šli z dramo „Mati“ gostovat v sosednje Vogrče in 8. januarja še v Šentjakob v Rožu. Obakrat so na tem svojem gostovanju naleteli med občinstvom na znane odrske strokovnjake: v Vogrčah na spretnega, dolgoletnega režiserja Vinka Zaletela in v Šentjakobu na sicer mlajšega, a tembolj kritičnega poznavatelja odrskih fines Petra Stickra. Morda ju ta omemba izzove, da se oglasita in podasta na podlagi svojih opazovanj strokovno kritiko. Zdrava kritika je najbolj zanesljiva pot do spoznanja napak in najbolj sigurno sredstvo za še večje uspehe.

Ker je izzvala igra „Mati“ v Šmihelu in v okolici splošno odobravanje, jo bo Katoliško prosvetno društvo v doglednem času še enkrat ponovilo. Za ta slučaj vas že danes prisrčno vabimo in vsem domačim in okoliškim obiskovalcem kličemo na užitka polno svidenje!

In res. Peter Sticker nam je poslal kritičnejšo oceno. Smatramo, da so šmihelski igralci tako talentirani in disciplinirani, da so ena od redkih skupin, na katerih more kdo vzeti tudi strožja merila. Marsikatero čezmerno hvalisanje je privedlo že do tega, da je marsikatero društvo postalo samodopadljivo ter nezmožno stopnjevanja. Šmihelčanom pa pripisuje Peter Sticker še toliko rezerv, da še niso na višku zmogljivosti in da bi igralcem potencial dopustil nadaljnjo stopnjevanje. Če temu ne bi bilo tako, bi si Sticker kritiko gotovo premislil.

Domovina, ti si kakor zdravje.“ Tako je zapisal Ivan Cankar. Spoznal pa je tudi, kolikokrat je govor o domovini samo fraza in pretveza, za katero se skriva laž in sebičnost. To govoričenje o domovini je razkrinkal v igri „Pohujšanje v dolini šentflorjanski“. V njej pravi potepuh Peter: „O, domovina, ti si kakor vlačuga: kdor te ljubi, ga zasmehuješ.“

Meško ni razumel Cankarjevega cinizma. S svojo igro „Mati“ je hotel nastopiti proti vagabundstvu in proti šentflorjanstvu, ki se mu je zdelo svetoskrunstvo nad njegovim narodom. V igri prikazuje, kako se v tihem boju tarejo med seboj narodna mlačnost, malodušje, nezvestoba, čisto delo, ljubezen in žrtvovanje. Mati-vdova varuje svoje otroke in trepeta zanje; ti pa se ob žalostnih razmerah v domovini pogube: najstarejši, slikar Milan, se izneveri domači zemlji, ker je obupal zaradi njene majhnosti, po nesreči postane morilec, pobegne iz ječe ter umre v materinem naročju; dijak Ivan iz sramu zaradi brata in razžaljen zaradi razmer v javnem življenju odide v Ameriko; rejenka Silva pobegne s ciganom in se vrne na smrt bolna; edino Tinka, ki živi tesno ob materi, zmaga v sebi: zavrne nemškutarskega snubca in se žrtvuje za mater.

Posamezne osebe so upodobljene ideje in ponazoritev družinskih razmerij. Mati vdova dobi pomen slovenske domovine.

Režiser in igralci so se zavedali, da je igra zanje in za gledalce zahtevna in za naše dni problematična. V njej je malo dejanja, vse se odvija v dialogih. Pri nastopu je bilo zaznati mnogo truda. Škoda, da se je igralcem tako zelo mudilo, da človek nisi imel časa za premislek. Preobilica besed ni utegnila, da se v nas udomači. Besede so ostale brez podaljškov in tako niso mogle seči v globino. Za vse odtenke dialoga, za vse pomenske nianse, za vso barvanje sporočila, za vse poudarke, je prevečkrat služil edini register: forte. Če govor ni dosti razgiban, si igralci-amaterji preradi pomagajo s tem, da ga razcefrajo z nesmiselnimi premiki, s tavanjem po odru. Tudi tej skušnjavi so Šmihelčani tu in tam podlegli. Najbolj zaigrali sta nositeljici igre, mati in hčer. Župnik ni mogel zatajiti svoje mladosti in je bil za slovenski domačinski, dasi meščanski ambient, preveč jezuitski. Ivan ni naredil vtis mladega, ponosnega, vase zagledanega in v tujino zaljubljenega slikarja-akademika. Vsem pa je treba priznati trud in prizadevnost. Upati je, da je igra v gledalcu izzvala prizadetost. Šmihelski igralci so želeli biti čimbolj izvirni. V nekem smislu jim je to gotovo uspelo: prinesli so igro v bližino njenega izvira. Meško jo je namreč napisal leta 1908 v Mariji na Zilji.

Pesti

Literarni večer Milke Hartmanove

Kdo je ne bi poznal, te naše priljubljene domače pesnice Milke Hartmanove?

Da bi tudi njene pesmi še globlje spoznali in doživeli, je naše domače Katoliško prosvetno društvo organiziralo 9. decembra minulega leta literarni večer. Povabilo je Milko, da nam bi sama brala iz svoje bogate pesniške zakladnice. Zelo pester in lep je bil ta večer v naši farni dvorani. Ansambel Hanzeja Artača je dal prireditvi svoj muzikalični okvir. Pel in igral je za uvod in sklep in še tudi vmes uglasbene Milkine pesmi.

Učitelj Karel Gril je v izčrpnem in nadvse toplem nagovoru predstavil zbranemu občinstvu pesnico „z libuškega puela“, njeno življenje in ustvarjanje in neizčrpne vire, iz katerih je jemala in še jemlje Milka svoje, v pretežni meri svojemu koroškemu narodu posvečene pesniško oblikovane misli.

O Milki lahko rečemo, da je iz ljudstva vzeta in za ljudstvo postavljena. Sama pravi, da sta ji dala besedo oče in mati in da je vse njeno pesniško delo spletel in spremljal s svojim navdihom Mojster večne Besede.

Milka pa je doumela svoje od Stvarnika ji dano poslanstvo, postaviti v službo slovenskega naroda na Koroškem. Naše njive, naši gozdovi, naša znamenja, naši griči in naše vasi in v njih naši ljudje — poleg tega naša vera, upanje in ljubezen, — to so Milkini pesniški znanci, s katerimi se pogovarja ob tihih urah in iz vsakega teh pogovorov prikipi pesmica, ljubka in skromna, polna domačega vonja, zato pa tem bolj dragocena, ker je vsa naša po vsebini, zvoku in slogu.

Ta literarni večer nam je pokazal Milko v njeni pesniški rodovitnosti. Brala nam je celo uro pesmi iz svojih zbirk „Moje grede“, „Lipov cvet“ in iz zadnje zbirke „Pesmi z libuškega puela“.

Tudi nekaj nadvse originalnih satiričnih pesmic v posmeh krajevnim političnim mahinacijam je dodala. Prvič smo jih slišali. Ostale bodo kot pesniška kronika pliberške nestrpnosti še poznejšim rodovom. Občinstvo je te šaljivke sprejelo s smehom in ploskanjem.

Kako lepo in zvočno je naše tukajšnje podjunsko narečje okrog „libuškega puela“, je prišlo povsem do izraza v recitaciji nekaterih pesmic, katere je v pristnem narečju med odmorom recitirala mladinska četvorica Micka, Peter, Bernardka in Marica.

Nepozabno lep je bil ta literarni večer! Vsi srečni smo za eno uro pogledali v našo bogato narodno zakladnico in smo se, ponosni na naše kulturne vrednote, vrnili vsak na svoj dom. V srcih pa so nam še dolgo zveneli domači zvoki prisrčnih Milkinih pesmic.

Da bi naša libuška pesnica ostala še dolgo med nami ter pričarala še mnogo lepih pesmic iz naše slovenske zemlje!

Vogrče: igra „Zadrege“

Kaj naj bo novega v tem mrzlem zimskem času pri nas, ko kure še jajc nočejo nesti? Starejši se umaknejo v hiše in so po radiu in televiziji v zvezi s svetom, otroci pa se izven šole sankajo in smučajo, hvala Bogu, da imajo dovolj snega in primernih bregov že kar ob hišah pod Rinkolško goro.

Nekaj novega, kar se sicer vsako leto ponavlja, pa je vendar za našo malo farno skupnost pomembno, je igra. Letos je farna mladina pripravila veseloigro „Zadrege“ avtorja Freda Hirsta. To je prva uprizoritev na Koroškem. Ne smemo je zamenjati s skoro istoimensko veseloigro „Zadrega nad zadrego“, ki so jo pred dvema letoma uprizorili Šentvidčani. Če bi že Shakespeare ne napisal svoje „komedije zmešnjav“ bi to igro lahko tako imenovali, kajti je prava komedija, v kateri je toliko zmešnjav, da o teh zmešnjavah raje ne govorimo, da se še bralcem ne bo zmešalo. Eni zadregi sledi druga, enemu presenečenju sledi drugo. Napetost traja do konca, ves čas pa gledalce hitro se menjajoči prizori bombardirajo s smehom. Režiser je dal vsakemu dejanju uvod s primerno pesmijo iz bogastva naših narodnih pesmi, ki tudi opevajo mnogo smešnega iz ljudskega življenja.

Obilno občinstvo je zato na prvo predpustno nedeljo doživelo veliko veselja in smeha, s tem pa je tudi dalo priznanje in pohvalo igralcem, ki so znali iz igre iztisniti toliko smešnega. Poleg že starejših priznanih igralcev je nastopilo nekaj novincev, ki so se dobro odrezali in vsi doprinesli k izvrstni predstavi. Pohvaliti je treba, da so dobro znali besedilo in je zato igra res „tekla“. Glavno pa je seveda požrtvovalnost, brez katere v današnjem času skoro ni mogoče pripraviti igre.

Z igro je gostovala Farna mladina isti dan v Žvabeku, prihodnjo nedeljo bo gostovala v Šmihelu in na pustno nedeljo v Pliberku.

Veseloigra tudi prispeva k raznolikosti, ker sta KPD v Šmihelu in Farna mladina v Pliberku uprizorili resni igri. Šmihelska mladina je z Meškovo igro „Mati“ gostovala na Tri kralje v Vogrčah in žela lepo priznanje za tako zahtevno igro. Hvala vsem, ki se kjerkoli prizadevajo, da se kultura in naša beseda ohranjata!

Sveče: Fanika Šmid umrla

Zadnjo nedeljo so ob številnih pogrebcih spremili na pokopališče gospo Faniko Šmid, rojeno Partl. Po hudi, težki bolezni se je ločila od moža, s katerim sta prehodila 50-letno skupno življenjsko pot.

Dolga leta sta preživela v Mariboru, kjer je mož Dominik opravljal službo kot finančni uradnik in bančni direktor. Za večer življenja pa sta si pred sedmimi leti zgradila na Selu pri Škocijanu skromen, a prisrčen in vsakomur odprt dom. Oba je vezalo tudi odkrito in prisrčno prijateljstvo s pokojnim škocijanskim župnikom Jožefom Koglekom. Niti hude življenjske preizkušnje, kot izguba sinov Marijana, ki je umrl pri operaciji slepiča v Wolfsbergu, in Zlatka, ki ga je raztrgala po vojni granata, najdena v Svečah, jima niso uničile vere v božje zaupanje.

Kakor žena Fanika je tudi mož Dominik bil doma v Svečah in tam je našla pokojna svoj zadnji dom.

Pogreba se je udeležilo veliko število moških in nad deset duhovnikov. Pogrebni obred je vodil domači župnik g. Martin Škorjanc, spremljal pa ga je tudi častni kanonik dekan msgr. dr. Janko Hornböck. Iz Ljubljane sta se pripeljala provincial slovenskih jezuitov dr. Marjan Šef in pater dr. Edmund Böhm. Sveški pevci in pevci iz Škocijana, s katerimi je bil tudi tamkajšnji župnik s številnimi farani, so se od pokojne poslovili z žalostinkami.

BARVNI FILM: „POVEST O DOBRIH LJUDEH“

Prireditelj: SPD „Drabosnjak“ na Kostanjah

Kraj: Bralna dvorana (Lesesaal) občinske hiše občine Vrba

Čas: nedelja, 29. 1. 1978, ob 14. uri

PRIREDITVE

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „ZARJA“

vabi na jubilejno

X. SANKARSKO TEKMO

ki bo v nedeljo, 29. januarja, v Lepeni, po Gregoričevi poti.
11.30 delitev startnih številk pri cilju, 12.30 start.
Po tekmi delitev nagrad v gostilni Rastočnik v Lepeni.

Vsi ljubitelji sankanja prisrčno vabljeni!

VESELOIGRA: „ZADREGE“

Prireditelj: KPD v Šmihelu
Kraj: Farna dvorana v Šmihelu
Čas: nedelja, 29. 1. 1978, ob 19.30
Gostuje: Farna mladina iz Vogrč

IGRA: „PETRČKOVE POSLEDNJE SANJE“

Prireditelj: Farna igralska skupina v Kotmari vasi
Kraj: Farna dvorana v Kotmari vasi
Čas: nedelja, 29. 1. 1978, ob 15. uri popoldne in 19.30 uri zvečer.

Prisrčno vabljeni!

PREDAVANJE „O MONGOLIJI“

Prireditelj: Katoliška prosveta in SPD „Bilka“ v Bilčovsu
Kraj: Pri Miklavžu v Bilčovsu
Čas: sreda, 1. 2. 1978, ob 20.00
Predava: dr. Zdravko Inzko

SPD „VRTAČA“ V SLOVENJEM PLAJBERKU

vas vabi na

KONCERT ROŽANSKIH PESMI

ki bo v soboto, 4. 2. 1978, ob 19.30 v gostilni SEREINIG v Podnu.
Poje mešani zbor iz Šentjakoba v Rožu
Dirigent: Lajko Milisavljevič

SPD „SRCE“ V DOBRLI VASI

vabi na

PUSTNO PRIREDITEV

v nedeljo, 5. 2. 1978, ob 14.30 v Kulturnem domu v Dobrli vasi. Nastopila bo igralska skupina z VESELOIGRO v treh dejanjih in mešani pevski zbor SPD „SRCE“.

SPZ vabi na

PREŠERNOVO PROSLAVO

ob slovenskem kulturnem prazniku in v počastitev 100-letnice rojstva pesnika

OTONA ŽUPANČIČA

v četrtek, 9. 2. 1978, ob 19.30 v dvorani „Aula slovenica“, Celovec, Pavličeva 5—7.
V sporedu bodo poleg slavnostnega govornika sodelovali še mešani oktet SPD „Danica“ iz Šentvida v Podjuni ter recitacijska skupina SPZ.

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA V CELOVCU

vabi na osrednji koncert

„KOROŠKA POJE“

ob praznovanju 70-letnice ustanovitve Slovenske krščanske socialne zveze za Koroško.

V nedeljo, 26. 2. 1978, ob 14.00 v Domu glasbe v Celovcu.

Vsi prisrčno vabljeni!

Gojenke kmetijsko strokovne šole v Šentrupertu pri sestrah prisrčno vabijo vse znance, prijatelje, nekdanje gojenke na

„VESELO POPOLDNE“

v nedeljo, 5. 2. 1978, ob 14. uri

Spored:
Dve prijazni Marički
Petelinova važnost
Dober zajtrk
Preskušajmo srčnost žene
Nastopil bo tudi trio gojenk.
Vesele se svidenja učenke!

OB 100-LETNICI ROJSTVA OTONA ŽUPANČIČA:

Kot gora, Korotan si mi težak . . .

„Kaj so naposled tvoje lastne bolesti? Šele, kadar se tvoja bolest razširi in združi z bolečino naroda, človeštva, takrat poj o nji. Sicer si smešen in po pravici.“ (Ž. 9. 5. 1904)

23. januarja 1978 — pred sto leti — se je v Beli krajini, v trgu Vinica na južnem robu slovenskega jezikovnega področja, rodil slovenski pesnik-velikan Oton Župančič. Ko Otonu še ni bilo tri leta, sta se njegov oče Franc in mati Ana preselila v bližnji Dragatuš.

Tu je pesnik preživel svojo zgodnjo mladost, tukaj je vzljubil lepote svojega domačega kraja. Iz tega okolja so nastale njegove prve pesmi, ki jih je leta 1900 v zbirki „Pisanice“ — pirhi — podaril slovenski mladini. Mnogo tamkajšnjih lepot in posebnosti se mu je za vse življenje vtisnilo v spomin: šolski vrt, kjer so se ženili ptički, mejica v bližini njihove hiše, breze za njivami, ki jim „veter razčesava lasé, da stojé tak lepó.“

Kdo že ni bral njegovega Cicibana (1915), ki sodi med najlepše otroške pesmi, kar jih literatura premore? Odlikuje jih svežina, ritmika in tanki jezikovni čut. Tem odlikam so se v njegovih poznejših pesnitvah pridružili še bogata barvitost domačega govora, mojstrsko komponiranje glasov in stilni elementi ljudske pesmi.

Kjer je mnogo sonca, je tudi dosti sence. Čeprav so imeli Župančičevi trgovino in gostilno, je oboje slabo uspevalo. Ko je v osemdesetih letih prejšnjega stoletja trtna uš uničila prej donosne vinograde, je prebivalstvo množično obubožalo, marsikatera kmetija je prišla na boben. V borbi za življenjski obstanek so se ljudje vedno bolj zadolžili, najeti krediti in obresti pa so jih dokončno uničili. Na račun nekaj bogatašev, ki so grabili kapital, se je Bela krajina ekonomsko uničila, Belokranjci so morali za kruhom v svet — v Vestfalske rudnike ali pa v obljubljeno deželo Ameriko. Tudi Župančičevi so mimogrede mislili na izselitev, pet pesnikovih tet je res šlo v Ameriko. Pesnik Župančič je tako že v rani mladosti občutil bedo izseljencev in ločitev od domovine.

Zato pa je tudi lažje razumel način mišljenja Slovencev v Novem svetu, kot piše severnoameriškemu pisatelju in publicistu Louisu Adamiču, ki se je kot štirinajstleten dijak izselil iz Ljubljane v ZDA, tam pa zaslovel s svojim romanom „Dinamit“, vendar pa nikoli ni izgubil stika s svojo domovino in bil tudi z Župančičem v rednih pismenih stikih.

Kruto usodo, ki je izseljence gnala proč od domovine, je Župančič dovršeno opisal v „Z vlakom“ in „Dumi“. Ta doživetja pa so ga približala tudi usodi delavcev, ki dan za dnem — „od štirih do ene, nad nakli sključeni“ — prodajajo svojo delovno silo („Žebljarska“). Čeprav je vsebina teh pesmi tako grenka, odseva pesnikov živi izraz volje do življenja, navezanost na življenje in vere vanj. Njegova življenjska volja se ni zlomila niti ob smrti prijatelja Josipa Murna, — ki ga v elegiji „Manom Josipa Murna-Aleksandrova“ nežno imenuje „batjuška“ (očka), vendar ga je ta udarec grenil in pretresel, kot ga je grenila in pretresla usoda slovenskega naroda v najhujšem času njegove zgodovine. V „Veš, poet svoj dolg?“ je pogumno klical ves slovenski narod k uporu proti fašizmu. Trdno je veroval v zmago slovenskega naroda. Tudi v pesmi „Bolnik“, ki jo je napisal ob tragični usodi zamejskih Slovencev, zaključi s trdim zaupanjem na „sončno jutro“:

Vso noč upiram v prazni mrak,
vso noč po prsih tipljem
bolečine . . .
kot gora, Korotan si mi težak . . .
Gorica, žgeš me . . . kdaj jutro
sine?

Kar velja za vso domovino, velja tudi za delavca. Tudi zanje, poje Župančič v „Kovaški“, ki jo je spesnil za praznik dela 1. maja 1910, bo nekoč prišel dan, ko si bodo kovači skupno z vsem ljudstvom kovali svojo usodo.

Kot sedmošolec je Župančič postal član tajne dijaške organizacije, kamor so — poleg številnih drugih — zahajali tudi Cankar, Kette in Murn. Tu je zrasla četvorica pesnikov slovenske moderne, ki je prerodila slovensko književnost in ji utrnila pot med evropsko literaturo.

Plod „Zadruge“ in sprostitve, ki je nastala v pesniku, ko je dobil ob študiju na Dunaju stik z evropsko sodobno literaturo; v njej je našel predvsem svobodo v gledanju na svet, svobodo v pesniškem ustvarjanju, in veličino ljudske pesmi, je pesniška zbirka „Čaša opojnosti“, ki je izšla v istem letu kot Cankarjeva „Erotika“ (1899). Ti dve zbirki sta prva uveljavitev moderne na Slovenskem. Pesnik se je dokončno vrnil v Ljubljano proti koncu leta 1910 in sodeloval deset let pri raznih revijah. Leta 1920 je postal dramaturg gledališča. Od sedaj naprej se je ves posvetil gledališču: mnogo je prevajal, zlasti Shakespeara, popravljal prevode in skrbel za jezik. V tem času je nastala tudi njegova drama „Veronika Deseniška“, ki jo koroški Slovenci prav dobro poznamo, saj smo jo že gledali leta 1970, ko je gostovalo v Šmihelu, Železni Kapli, Borovljah in Šentjakobu SNG iz Celja. V režiji Jožeta Babiča pa smo jo videli, ko je lansko leto gostovalo v Celovcu SSG iz Trsta.

Težko je oceniti v nekaj besedah pomen, ki ga ima Župančičeva poezija za njen dvig in razmah. Pod velikim vplivom ljudske poezije, se je pesnik osvobodil spon formalizma in metrične okorelosti. Odkril nam je čar za besedne, ritmične in zvočne odtenke literature, ki nikoli ni bežala iz stvarnega sveta v svet sanj in slutenj in tako iskali smisel v sebi sami. Župančičeva poezija je edinstvena po lepoti in moči svojega izraza, bogata po mislih, ena najdragocenejših informacij, kar jih slovenska beseda premore. Njegovo stoletnico rojstva praznuje ves slovenski narod, tudi koroški Slovenci bodo počastili njegovo stoletnico, KKZ pripravlja za to leto literarni večer „Župančič v pesmi, besedi in sliki“, upajmo, da bo tudi Oder mladje kmalu pričel z gostovanjem Župančičevega recitala.

RADIO CELOVEC SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 29. januarja:
07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.
PONEDELJEK, 30. januarja:
13.45—14.30 Celovški radijski dnevnik — Skladbe Emila Adamiča.
TOREK, 31. januarja:
09.30—10.00 Pisani svet — 13.45—14.30 Celovškik radijski dnevnik — Šport — Knjige za vas.
SREDA, 1. februarja:
13.45—14.30 Celovški radijski dnevnik — Kdo je za koga? (Popevke na dražbi).
ČETRTEK, 2. februarja:
13.45—14.45 Celovški radijski dnevnik — Dr. P. Apovnik: Pravni nasveti za vsakogar. — „Na samo jutro svečnico“ (Glasbena oddaja).
PETEK, 3. februarja:
13.45—14.30 Celovški radijski dnevnik — „Godci, zaigrajte . . .“ (Ljudska zabavna glasba).
SOBOTA, 4. februarja:
09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

SLOVENSKA KMEČKA ZVEZA

vabi kmete na tehnično službo (technischer Dienst) za traktorje, ki bo od 8. do 9. februarja na KMEČKO GOSPODARSKI ZADRUGI V ŠMIHELU pri Pliberku in 9. februarja v kmetijski šoli v Podravljah, s pričetkom ob 9. uri.

Vsak udeleženec naj pripelje s seboj svoj traktor, na katerem se bo vsak posamezen učil.

Ples Kluba slovenskih občinskih odbornikov

BO V SOBOTO, 28. JANUARJA 1978, S PRIČETKOM OB 20. URI PRI ŠOŠTARJU V GLOBASNICI.
IGRAJO: „FANTJE TREH DOLIN“

Prisrčno vabljeni!

Delavci naše delovne organizacije želimo vsem rojakom na Koroškem uspešno in srečno novo leto 1978!

GRADBENO PODJETJE RADLJE

Radlje ob Dravi

Delavci **Intes TOZD „Preskrba“ Radlje ob Dravi**

želimo rojakom uspešno in srečno novo leto 1978!

stroj Radlje ob Dravi

TOVARNA INDUSTRIJSKE OPREME

Kolektiv želi vsem koroškim rojakom uspešno in srečno novo leto 1978

Gorenje-Muta

PREDSTAVLJAMO VAM NAŠ PROIZVODNI PROGRAM:

— poljedelsko orodje
— vrtičarsko in cvetlično orodje
— kmetijska mehanizacija
— termično obdelan jekleni granulat
— trdoželezni granulat
— odlitki iz bele litine
— odlitki iz sive litine za avtomobilsko, elektro in strojno industrijo
— napajalnik, dimniška vratca

Delovni kolektiv želi rojakom na Koroškem uspešno in srečno novo leto 1978

GORENJE MUTA
TOVARNA POLJEDELSKEGA ORODJA, KMETIJSKIH STROJEV IN LIVARSKIH IZDELKOV, n. sol. o.
MUTA, tel. pošta Muta 87-840, telex 33257 yu limuta

Skupščina občine Radlje ob Dravi

želi vsem koroškim Slovencem, predvsem bralcem slovenskega tiska, srečno in uspešno novo leto

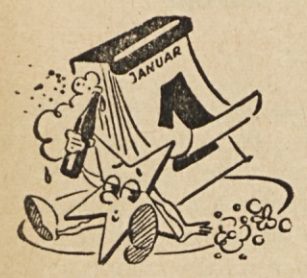

1978

Hotel „PAKA“ Velenje - Slovenija • Vas vabi!

Hotel „PAKA“ iz Velenja, ki je oddaljen od Celovca samo 90 km, od Pliberka 60 km in od Labota 50 km, in se nahaja v centru Velenja, vam nudi poleg prenočišč in dobre kuhinje tudi razna razvedrila.
V kegljišču hotela lahko kegljate, v nočnem baru pa si po večerji ogledate barski spored ob živi glasbi (program menjamo vsak mesec). Priporočamo vam tudi, da obiščete naše obrate, ki so v centru Velenja: pivnico „Rudarski hram“, ki toči Laško pivo, kavarno slaščičarno „Center“, katera vam nudi kvalitetne slaščičarske izdelke.
Ne pozabite tudi obiskati izletišče restavracijo „Jezero“, ki je oddaljena od hotela „PAKA“ 1,5 km in vam nudi poleg dobre kuhinje, glasbo za ples in razvedrilo, vsak dan razen ponedeljka. Ob letni sezoni (april — oktober) pa tudi igrišče za minigolf.
Hotel „PAKA“ iz Velenja vas pričakuje.

hotel paka

VABIMO VAS NA VESELO PUSTOVANJE 4. in 7. februarja 1978.

MIRKO KUMER-ČRČEJ:

(14. nadaljevanje)

Moje drugo potovanje po Nemčiji

„Mačko dajta pa za nekaj dni k hčerki v rejo," sem mu prigovarjal.

„Eden že lažje gre od doma, oba, pa je v mestu vedno nevarno. Če se razve, da nikogar ni v hiši, je skušnjava za vlom prevelika. Na več krajih so bila stanovanja med odsotnostjo lastnikov izropana. No, bomo še že videli!"

Voščila sva si še sreče in zdravja, nato pa je pridirjal brzni vlak. Komaj sem vstopil, že so se avtomatično zaprla vlakova vrata. Skozi šipe sva si še malo pomahala in že je izginila postava čakajočega dobrega tovariša, ki je svojčas molil zame, ko sem bil v nevarnosti. Že smo drveli proti dvamiljonskemu mestu München.

Vedno širši je postajal prostor za železnične tire, nazadnje cela njiva samih tirov. Kako dobro mora biti tukaj vse organizirano, da najde vsak vlak svojo pravo pot na kolodvor in spet nazaj. Saj je v Münchnu sedemintrideset tirov na kolodvoru samo za osebni promet. Prestavljanje gre sedaj po novem vse elektronično. To je res čudo moderne tehnike.

V Münchnu so na kolodvoru tako imenovani slepi tiri, ki ne vodijo mimo. Vsak vlak je treba zadenjsko izvleči iz kolodvora. Pravijo mu vrečasti kolodvor (Sackbahnhof).

Našel sem svoj vlak na Kempten in zlezel vanj. Ni bil nič kaj poln. Le nekaj severnih Nemcev se je kot letoviščarjev peljalo v gore na jugu. Bila sta med njimi dva izredno debelušna zakonca, oba pri kakih petdesetih letih. Navezala sta z menoj pogovor. Zvedel sem, da stanujeta v mestu Kemptenu. Po rodu pa sta iz Sudetov, od koder sta morala po končani vojni ravno tako naglo oditi, kot so prej Nemci Čehe nagnali odtod v tako imenovani protektorat Böhmen in Mähren.

„Pa so vas tukajšnji Nemci prijazno vzeli medse in vam pomagali?" sem vprašal.

„Prijazno... bi ravno ne rekel. Pač pa so nam dali delo in stanovanje. Najprej si je moral pa vsak sam pomagati. Midva se ne smeva pritoževati. Nama sedaj dobro gre."

V pogovor se je vključila še postarnejša sopotnica, tudi Sudetčanka. Povedala je, da ima lepo stanovanje in zadostno penzijo. Vsa delovna leta na bivšem Češkem so ji vračunali v penzijsko dobo in zato še kar lepo dobi, vsakega prvega.

„Ste kaj hvaležni rajnemu kancleju Adenauerju, da je s svojo vlado sklenil posebni davek na premoženje zahodnih Nemcev, s katerimi so potem poravnali utrpelo škodo Judom in vzhodnim preseljencem?" sem vprašal.

„Seveda smo," so dejali, „saj to je najlepše, da nas nekdanjih inozemskih Nemcev niso pustili na cedilu. Saj smo mi najbolj izgubili vojno, ker smo z njo izgubili vse naše premoženje in tudi našo prvotno domovino. Sedaj smo pa popolnoma vključeni v današnje nemško občestvo. Naši otroci pa sploh ne bodo vedeli, da smo predniki nekdaj izven meja Nemčije prebivali."

Bolj smo se bližali južnim krajem, tem bolj zelena je postajala pokrajina. Nazadnje ni bilo videti nobenega žita več. Sama zelena travinja, sami pašniki in travniki. Vse ograjeno z nizkimi plotovi na dve bodeči žici. Pri nas bi vsa žival čez tak preprost nizek plot poskakala, tukajšnje montafonsko sivorjavo govedo se je pa tako paslo v tej nizki ograji. Ponekod so imeli pašnike ograjene na porcije. Le nekaj metrov bujne paše so vsak dan na novo dodelili kravam. Tam so pogrizle tako trdo, da je bilo za njimi kot na strnišču, vse belo. Na takem pašniku po paši ni treba nič več kositi. Tam pade poleti zelo veliko dežja, zato trava dobro raste.

Tudi oblika poslopij je na jugu Nemčije drugačna. Ni več štiriogelnih dvorcev, pa tudi ne hiše in hleva vsakega zase. Povsod sta hiša in hlev oba pod enim ostrešjem. Zato so poslopja videti zelo podolgovata. Večinoma je vse enako enonadstropno. Hiše so od čela zelo široke, po pet oken v eni vrsti. Pri vseh oknih rjave polke in vse polno rdečih rož. Nekdaj so imeli polke zelene, sedaj pa so uvedli povsod temno, sitorjavo barvo, ki soncu bolj kljubuje, kot občutljivejša zelena barva.

Vse strehe so pokrite z rdečo glinasto opeko ali pa z temnorjavimi cementnimi alpskimi strešniki. Tako so hiše, stoječe v bujni zelenini, s svojimi belimi stenami, rjavimi balkoni in rdečimi rožami na njih kaj lepe. V njih imajo tujske sobe za poletne goste. Tam je kmetski turizem dobro razvit, ker kmečka gospodinja laže utegne streči poletnim gostom, kot pa tam, kjer se bavijo z vsem mogočim. Tu je vse specializirano na mlekarstvo in turizem. Molzejo možje, žene pa strežejo gostom.

Pripeljali smo se v Kempten, danes industrializirano mesto s petdeset tisoč prebivalcev. V srednjem veku je bilo znano po pobožnem možu Tomažu Kemptčanu, ki je napisal znamenito nabožno knjigo: „Hoja za Kristusom". Ljudstvo je tu večinoma katoliško in ima veliko lepih cerkev in mogočnih samostanov. Kempten je glavno mesto pokrajine, ki ji pravijo Oberallgäu v Nemčiji. Deli Allgäuja so pa še v Švici in tudi v Avstriji.

Na sodišču

Manuel Diaz je živel srečno s svojo ženo, vendar je to srečo nekoliko motila tašča s svojo navzočnostjo. Senora Ida da Avish, Diazova tašča, je bila ženska, ki ji ni bilo mogoče ugoditi, in Manuel se pri tem niti ni kdove kako trudil.

Nekoč so mož, žena in tašča odšli na sprehod po prometni ulici Sao Paola. Začeli so se pogovarjati o znanem pevcu zabavnih melodij Juanu Silvestri. Mož je bil nad njim navdušen, žena je imela o njegovem petju nekaj pripomb, tašča pa je usula nanj ogenj in žveplo.

„Kaj, Silvestra!" je dokazovala. „On je navaden brezveznik, človek brez talenta in glasu!"

„Nikar tako, mama," je rekla hčerka.

„Silvestra je idol mladih Brazilcev!" je rekel zet.

„Tiho, zet!" se je razjezila tašča. „Kdo pa si, da govoriš tako strokovno o pevcu, bolje rečeno o slavcu iz močvirja!"

„Mama, ne bodi tako stroga," jo je skušala pomiriti hčerka.

„Nikar me ne uči!" Jasno in glasno bi rada rekla, da Silvestra ni noben pevec, da je ničla. Ničla!

Manuelu se je zameglilo pred očmi. Besen, ker je tašča ozmerjala njegovega priljubljenega pevca s slavčkom iz močvirja z brezveznikom, z ničlo in drugimi žaljivim besedami, ji je zabrusil:

„Če je Silvestra vse to, kar ste rekli, potem ste vi najbolj navadna kamela, dvogrba, enogrba, vseeno kakšna!"

Tašča ni mogla nikamor pasti v nezavest, kajti k njim je stopil varuh reda in vse tri odpeljal na policijsko postajo. Potem so jih takoj postavili pred sodišče, ki naj bi jih kaznovalo kot kršilce miru na ulicah.

Ko so povedali, kar so imeli povedati v obrambo, so slišali obsodbo:

„Manuel Diaz, zaradi govorjenja nedostojnih besed na javnem kraju, je obsojen na petsto pesov!"

„To je strašno, takšna kazen za navaden družinski izraz. Mar je prepovedano reči tašči kamela?"

„Seveda," je strogo odgovoril glavni sodnik.

„Dobro. Kaj pa, če rečem kameli gospa, ali je to tudi kaznivo?"

„Ne, to ni kaznivo," je odgovoril predsednik sodišča.

Manuel, ki je bil najbrž zadovoljen, se je slovesno priklonil tašči in rekel zelo razločno:

„Dober večer... gospa!!!"

Za dobro voljo

Po otroško.

Boštjanček vpraša mater: „Ali si tudi ti hodila v šolo?"

Mati: „Seveda!"

Boštjanček: „Kdo pa je takrat kuhal doma?"

*

„Ali imaš inštruktorja? Zadnje čase si se zelo popravil," je rekel učitelj.

„Nimam, samo naš televizor je že cel mesec pokvarjen."

Diamantna poroka

Zakonca sta slavila svojo diamantno poroko. Šestdeset let skupnega življenja, polnega odpovedi in pretresov; vojna leta 1914—1918 in zopet 1939—1945, pomanjkanje in druge nevšečnosti v povojnih letih, neurja in različne katastrofe. To je bil res napor. Na dan njunega jubileja ju je napadel radio s celo vrsto vprašanj.

„Zdaj pa," se je zaslišal glas neuničljivih sanj in medsebojnega razumevanja v vajinem zakonu v teh težkih šestdesetih letih.

Stari slavljenec je odprl usta, v katerih je bilo opaziti nekoliko zapoznelih zob. Govoril je počasi in tiho.

„Nikoli... nisva..." je pričel.

„Nikoli se nista grizla, nista poznala trenj v zakonu," je razlagal razgovor in da ne bi prekoračil predvidenega časa. — „Nikoli se nista obsipavala s psovkami, neprestano sta mislila drug na drugega, živela sta drug za drugega. Ali ni tako, dedek Jakob?"

Slavljencu se je zamajala glava.

„Nikoli nisva... nisva..." je pričel znova.

„Nikoli nista storila ničesar, ne da bi se pogovorila," je nadaljeval reporter, ker je čas hitel. Nikoli nista preživela svojega dopusta ločeno, nobena še tako mamljiva ponudba ni predstavljala skušnjave ali nevarnosti za vajin zakon. O vsem sta se odkrito pomenila. Ali ni tako dedek Jakob?

Slavljencu se je zopet zamajala glava.

„Nikoli nisva..." je pričel zopet.

„Nikoli nista živela zunaj svojega zakona, nikoli nista od življenja zahtevala več, kot so vama dovoljevale možnosti," je govoril reporter. Do konca oddaje mu je preostajalo samo še nekaj minut. „Nikoli nista prekoračila skromnega okvira svojih možnosti. Skratka živela sta v sreči in zadovoljstvu. Ali ni tako, dedek Jakob?"

Slavljencu se je zmajala glava. Oddaja je bila že čisto pri koncu. Stari Jakob se je tiho približal reporterju.

„Ali me boste... naposled pustili... da tudi jaz... nekaj povem?" je vprašal potrpežljivo.

„Prosim, prosim, — izvolite," se je nasmehnil reporter! „Vidva torej nikoli nista...?"

„Nikoli... nisva... imela denarja... za... ločitev," je izgovoril slavljenec razločno, zlog za zlogom.

DR. IVO ŠORLI: **18**

VEČNE VEZI

POVEST

„Čudno, da si tistega ne upam nikomur niti omeniti, kar ona sama navaja za glavni vzrok..." je po poti premišljeval. „In vendar je vsaj Marega skoraj prepričala!... Joj, kako je resnično življenje pravzaprav grobo in brutalno pametno!"...

XXIX.

S prvim aprilom je Kocjančič prevzel službo v Rominju.

Preveč je bil vse življenje vajen mesta in tudi mestnih pacientov, da se ne bi bil počutil presajenega v čisto nov in ne vedno prijeten svet. Mislil je, da mu bo njegovo nekdanje občevanje z delavci zadostovalo tudi za ravnanje s kmetom, a kmalu je sprevidel, da se je težko motil in da se bo mnogemu s trudom in velikim zatajevanjem moral šele privaditi. Zato so mu bili nedeljski izleti v Maribor prava potreba ne le zaradi Ljubice, temveč tudi zaradi mestnega življenja in okolja samega.

Pač pa se je prav dobro počutil v trški večerni družbi, kamor je poleg nekaterih trgovcev zahajalo skoraj samo samsko uradništvo obeh spolov. In ker je v ti družbi sam rad razpravljal in pripovedoval, se je krog njega vsak večer zbral venec ljubeznivih in dovzetnih ljudi.

Ko pa je nekega dne nenadoma vstopil, je iz ust nekoga, ki je sedel s hrbtom proti vratom, zaslišal besede:

„To je že zato cel mož, ker svojo nesrečo tako prenaša! Človek komaj včasih opazi, kako strašno ga tare!"

Družba se je zdrznila in onega s pogledi opozorila nanj, on pa je stopil bliže in z mirnim nasmehom spregovoril:

„Gospod Širec, če mislite, kakor se zdi, mene, mi ne smete zameriti, da bom poskusil vašo sodbo malo popraviti. Mene ne tare prav nič več, ker sem ono že res popolnoma prebolel! Ni me torej, gospoda, treba niti občudovati, še manj pomilovati. In zdaj, če smem prositi, o čem drugem!" se je zasmejal. „Tako na primer, da mi je doktor Rapej pravkar poslal vso klančarsko muziko na vrat, češ da je jutri moj god. Bog vas, ljubi ljudje, sem dejal: na moja vrata poglejte in boste videli, da nisem Krišpin!"

Bil je kar zadovoljen, da se mu je ponudila tako lepa prilika, povedati vsem, kar je imel na srcu. Zlasti tudi dekletom... Ker je moral opaziti, da nekatere morda že preveč „romantično" sočustvujejo z njim...

Toda navzlic vsemu se je zdelo, da „junak" te družbe in posebno ženskega nje dela ni on sam, temveč neki Tone. Ni skoraj minil večer, da bi se ga ne bili vsi toplo spominjali in spremljali takorekoč že vsak njegov korak.

Tone je bil, so mu povedali, še mlad učitelj, ki je že pred vojno vodil vse narodno in družabno življenje tod. Po preobratu se je vrnil za nekaj dni, a že spet oblekel vojaško suknjo, se odpravil v Maribor in se tam javil generalu Maistru. Povsod baje je bil prvi, kjer je bilo najbolj nevarno že celo; in kakor njegov veliki poveljnik po vsej domovini, je Tone vsaj tu že tiste dni užival naravnost legendarno slavo. Tudi sliko mladega moža so Kocjančiču pokazali: visoka postava (saj sta mu dva tovariša segala komaj do ramena), bistre oči, drzen nos, jasno čelo in nenavadno krepke poteze okrog ust — Tone Štefanc je na prvi pogled zbudil tudi njegovo toplo naklonjenost.

A glej, ta slika ga je zdaj hkrati bolj in bolj preganjala. „Drugi, ki so tu doma, tvegajo življenje; ti pa, ki si naposled gost, v zapečku prebiraš poročila o junaštvih teh vrlih mož!" si je očital.

In nekega dne se je odločil ter pisal v Maribor, naj ga, če ga bodo potrebovali za ranjence, po dvakrat, trikrat na teden kratko malo pozovejo. Celo doktorju Strelcu je o tem povedal šele potem.

„O, to je pa zelo lepo!" ga je pohvalil odvetnik. „A všeč mi je tudi zato, ker že dolgo mislim, da bi si midva skupaj nabavila avtomobil. Jaz, ki imam še ženo, dam dve tretjini, ti eno. Stvar je nova sicer še vedno precej draga, a prve vojne rožice že usihajo in zadnjič bi bil še ne pol leta star vehikel skoraj zastonj dobil. Če se bomo vozili skupaj, plačamo bencin v tem razmerju, drugače vsak svojo porabo. Za škatlo samo bova pozneje kdaj vadljala, če jo prej ne razbijeva. Spreva se midva ne, a če se, me ne skrbi, saj sem advokat!" se je zasmejal.

XXX.

Med tem so se po domovini vršile tiste večinoma žalostne stvari. Vsa nova država se je še nevarno majala, skoraj vsak mesec za naprej so zaskrbljeni domoljubi morali reči: „Če srečno prebrodimo še to, se bo Jugoslavija vendar-le držala!" Sever je bil še vedno nekoliko na kocki, o Koroški pa so listi in očividci poročali skoraj še najbolj vsak po svojem temperamentu, čeprav je prežeči plebiscit

TV AVSTRIJA

1. SPORED

NEDELJA, 29. januarja: 11.55 Evrovizija iz Garmisch-Partenkirchna: Svetovno prvenstvo v smučanju — smuk moških — 15.30 Fantomas — 17.00 Živalski leksikon — 17.30 Čebelica Maja — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Kdo pa si ti? — 19.00 Povzetek iz Garmisch-Partenkirchna: Smuk moških — 19.20 Kratka poročila — 19.25 Prenos iz dunajske državne opere: Fidelio; dirigent: Leonard Bernstein — ca: 20.40 v odmoru: Čas v sliki 1 — 21.10 Fidelio — 22.15 Šport in studio svetovnega prvenstva.

PONEDELJEK, 30. januarja: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska televizija — 10.30 Sence postajajo vedno daljše — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Omaruru — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Studio svetovnega prvenstva in šport ob ponedeljkih — 21.10 Kraj zločina — 22.40 Poročila in šport.

TOREK, 31. januarja: 9.00 Am, dam, des — 9.30 The Bellcrest story, angleščina — 10.00 Šolska televizija: Materija in prostor — 10.30 Družina Schimek — 11.55 Evrovizija iz Garmisch-Partenkirchna: Smuk ženske — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Raj živali — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Studio svetovnega prvenstva ORF-a — 20.15 Risiko — 21.35 Telemuzej — 21.45 Mir vlada v deželi — 23.25 Poročila in šport.

SREDA, 1. februarja: 9.00 Oddaja z mišjo — 9.30 Kaj bi mogel postati? — Izdelovalec športnega orodja — 9.55 Evrovizija iz Garmisch-Partenkirchna: Veleslalom moških, 1. tek — 12.25 Veleslalom moških, 2. tek — 17.00 Teloh — 17.25 Oddaja z mišjo — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Očetje cunje — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Studio svetovnega prvenstva ORF-a — 20.15 Bovla kovaških klešč (Feuerzangenbowle) — 21.55 Posnetek evrovizije iz Straßbourgha: Evropsko prvenstvo v umetnem drsanju, pari — 23.05 Tako zelena je bila moja dolina — 23.55 Poročila in šport.

ČETRTEK, 2. februarja: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Francoščina — 9.55 Evrovizija iz Garmisch-Partenkirchna: Slalom žensk, 1. tek — 12.25 Slalom žensk, 2. tek — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Prosimo, za mizo — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Studio svetovnega prvenstva ORF-a — 20.15 Dalli, dalli — 21.50 Posnetek evrovizije iz Straßbourgha: Evropsko prvenstvo v umetnem drsanju, moški — 23.05 Poročila in šport.

PETEK, 3. februarja: 9.00 Am, dam, — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska televizija: Porcelan — 10.30 Klub seniorjev — 11.00 Obzorje — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Zgodba v ozadju zgodbe — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.15 Moji podnajemniki so najboljši — 21.05 Studio svetovnega prvenstva ORF-a — 21.20 Politična dokumentacija — 22.05 Šport — 22.10 Ladies, ladies — 23.45 Poročila.

SOBOTA, 4. februarja: 9.55 Evrovizija iz Garmisch-Partenkirchna: Veleslalom žensk, 1. tek — 12.25 Veleslalom žensk, 2. tek — 15.00 Stari sodnik — 16.00 Spomini na Meran — 17.00 Gradbišče — 17.30 Heidi — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.25 Dober večer . . . Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki z aktualno Južno Tirolsko — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo — 19.55 Šport v studiu svetovnega prvenstva ORF-a — 20.15 Stisni zobe — 21.55 Šport — 22.10 Vprašanja kristjana — 22.15 Kraj domenka — Centralpark — 23.40 Poročila.

PRUTAR CENTER

Barvni televizor

slikovna žarnica (ekran) 66 cm.

Elektronika z modulacijsko tehniko

S 9950.-

Vaš stari aparat zamenjamo po najvišjih cenah

2. SPORED

NEDELJA, 29. januarja: 11.00 Stereokoncert ORF-a: Mozart: Klavirski koncert štev. 19, Weber: overtura iz Freischütza, Čajkovski: Simfonija štev. 4. Dunajski ter berlinski filharmoniki, dirigenta: Böhm oziroma Karajan — 16.30 Evropski cup v rokometu žensk: St. Pölten — Il Vestar Oslo — 17.30 Dežela in ljudje — 18.00 Telegimnastika — 18.30 It's a great felling — 20.00 Hans in Lene — 20.15 Ples vampirjev — 22.05 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 30. januarja: 18.00 The Bellcrest story, angleščina — 18.30 Gospodarji gora, sinovi puščave — 19.30 Šolska televizija: Materija in prostor — 20.00 Hans in Lene — 20.20 Tako zelena je bila moja dolina — 21.20 Zabava z glasbo.

TOREK, 31. januarja: 17.30 Kaj bi mogel postati? — Izdelovalec športnega orodja — 18.00 Svetovno prvenstvo v smučanju, povzetek — 18.30 Znanje aktualno — 19.30 Šolska televizija: Živ električni tok — 20.00 Hans in Lene — 20.15 Dvigalo k obglavljenju — 21.45 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.20 Club 2.

SREDA, 1. februarja: 17.30 Francoščina — 18.00 Garmisch-Partenkirchen: Povzetek veleslaloma moških — 18.30 Ö 9 — Predarlska — 19.00 Mejniki svetovne zgodovine — 19.45 Partita štev. 1 — 20.00 Hans in Lene — 20.15 Teleobjektiv — 21.05 Marie Curie — 21.55 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.30 Werner Schneyder: Oprostite, prosim, motnjo — 22.40 Trailer.

ČETRTEK, 2. februarja: 17.30 Ruščina — 18.00 Garmisch-Partenkirchen: Povzetek slaloma žensk — 18.30 Portret — 19.30 Šolska televizija: Porcelan — 20.00 Hans in Lene — 20.15 Harley Davidson 344 — 22.05 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.40 Club 2.

PETEK, 3. februarja: 18.00 Orientacija — 18.30 Gustav Klimt — 19.30 Odiseja — 20.15 Roller Coaster — 20.30 Mainz ostane Mainz — 23.45 Čas v sliki 2.

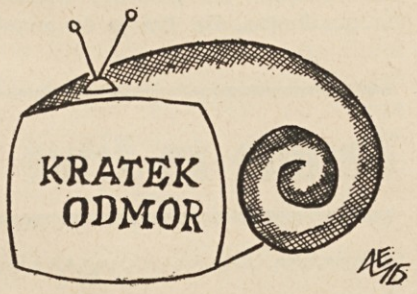

SOBOTA, 4. februarja: 15.00 Posnetek evrovizije iz Straßbourgha: Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju, ples parov — 16.25 Svetovno prvenstvo v rokometu, igra za 3. mesto — 18.00 Podjetnosti gospoda Hansa — 18.25 Brez nagobčnika — 19.30 Thrillseekerjevi — 19.55 Galerija — 20.15 Taking off — 21.55 Sesija — 22.40 Evrovizija iz Straßbourgha: Povzetek plesa žensk.

TV Ljubljana

NEDELJA, 29. januarja: 8.55 Poročila — 9.00 Za nedeljsko dobro jutro: Festival MPZ Celje 77 — 9.30 625 — 9.50 Starejši sin — 10.55 Ostržek — 11.20 Jules Verne — 11.40 Puf in Muf — 11.55 Garmisch: Smuk za moške, prenos — 13.30 Poročila — 13.55 Odense: Svetovno prvenstvo v rokometu, prenos srečanja: Jugoslavija — ZRN, Svet, v katerem živimo, Okrogli svet, Poročila, Žena v domači halji, film — 17.40 Športna poročila — 17.55 Košarka: Jugoplastika — Partizan, prenos — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Vrnitev odpisanih — 21.05 Ta hip — 21.35 TV dnevnik — 21.55 Športni pregled — 22.40 Poročila.

PONEDELJEK, 30. januarja: 9.00 TV v šoli: Kocka, kocka, Tutankhamonov Egipt, Sretan Stojanović, Po dolini Ibra, Risanka — 11.55 TV v šoli: Nenavaden stroj, Ali ste vedeli? — 17.10 Poročila — 17.15 Barvna risanka — 17.30 Svet, v katerem živimo — 18.00 Obzornik — 18.10 Kemične kovinske tehnike — 18.40 Mozaik — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 W. A. Mozart: Cosi fan Tute, barvna opera — 21.30 TV dnevnik.

TOREK, 31. januarja: 9.30 TV v šoli: Kocka, kocka, Tutankhamonov Egipt, Slikarji in kiparji, Zimski koncert — — 11.55 Garmisch: Smuk za ženske, barvni prenos — 16.20 Smuk za ženske, posnetek iz Garmischa — 17.20 Poročila — 17.25 Solisti Veneti — 18.00 Obzornik — 18.10 Mali svet — 18.40 Mozaik — 18.45 Po sledeh napredka — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Diagonale — 20.35 Črni kruh — 21.30 Glasbeni magazin — 22.10 TV dnevnik.

SREDA, 1. februarja: 9.55 do 11.45/12.00 in 12.25 do 14.00/14.15 Garmisch: Svetovno prvenstvo v veleslalomu, posnetek iz Garmischa — 17.10 Poročila — 17.15 Kosovirja na leteči žlici — 17.30 Rubens — 18.05 Obzornik — 18.15 Na sedmi stezi, športna oddaja — 18.35 Spekter — 18.45 Mozaik — 18.50 Od vsakega jutra raste dan — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Film tedna: Kruh in čokolada — 22.00 TV dnevnik — 22.15 Evropsko prvenstvo v drsanju, posnetek tekmovanja parov iz Strasbourga.

ČETRTEK, 2. februarja: 9.55 do 11.30 in 12.25 do 14.15/14.30 Garmisch: Svetovno prvenstvo v slalomu za ženske, prenos — 16.15 Svetovno prvenstvo v slalomu za ženske, posnetek iz Garmischa — 17.15 Poročila — 17.20 Po sledeh Marka Pola — 18.20 Obzornik — 18.30 Mozaik — 18.35 Profesor Baltazar — 18.45 Tehtnica za točno tehtanje — 19.15 Barvna risanka — 19.20

Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Oči kritike — 20.45 Boccaccio: O ženski zvestobi — 21.20 Na zvezi — 21.50 TV dnevnik — 22.05 Jazz na ekranu: Trio Popović.

PETEK, 3. februarja: 9.30 TV v šoli: Kocka, kocka, Dokumentarni film, Otroški film — 12.10 TV v šoli: Po sledeh za Leonardom — 16.05 Evropsko prvenstvo v drsanju, barvni posnetek tekmovanje moških — 17.05 Poročila — 17.10 O Sabonjumi in njegovem pomočniku Ginariju, Pravljice iz lutkarjevega vozička — 17.35 Deček Dominik — 18.10 Rock koncert: Rick Nelson in Stone Canyon band — 18.40 Mozaik — 18.45 Pota samoupravljanja, II. del — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Serpico — 21.30 Strasbourgh: Evropsko prvenstvo v drsanju, barvni prenos tekmovanja plesnih parov — 22.30 TV dnevnik.

SOBOTA, 4. februarja: 8.00 Poročila — 8.05 Profesor Baltazar — 8.15 Kosovirja na leteči žlici — 8.30 Tehtnica za točno tehtanje — 9.00 Mali svet — 9.30 Pota samoupravljanja, I. del — 9.55 Garmisch: Svetovno prvenstvo v veleslalomu za ženske, prenos — 10.30 Po sledeh napredka — 11.00 Dokumentarna oddaja — 11.40 Novele Henryja Jamesa — 12.25 Garmisch: Svetovno prvenstvo v veleslalomu za ženske — 13.30 Poročila (do 13.35) — 16.20 Poročila — 16.25 Rezerviran čas — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Starejši sin — 21.15 Strasbourgh: Svetovno prvenstvo v drsanju, tekmovanje žensk — 22.30 TV dnevnik.

Posebnost je boljša, kajti navadno imajo mnogi!
Zaradi tega rajši takoj h

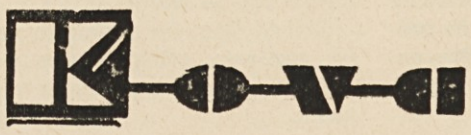

po kuhinje!

PODJERBERK — ST. KATHREIN
Škofiče/Schiefling
Tel.: 0 42 74 - 29 55 18
Celovec/Klagenfurt
Rothauerhaus
Tel.: 86 2 92

„oficielno“ pomenil še samo „nepotrebno formalnost“.

„Ti, meni gre naš Korotan čedalje huje po glavi,“ je nekega večera Kocjančič potožil Maregu. „In zlasti me boli, da le premnogih nerodnosti celo dobro misleči obtožujejo prav najine ožje rojake!“

„Česa pa pričakujejo od tržaških barab?“ se je razhudil Marega. „Saj se je zbrala najhujša sodrga tam! Še staro mesto ima baje svoje zastopstvo! Sicer pa si menda drug drugemu nimajo veliko očitati! In če ni nikogar, ki bi vsem tem gospodom ‚agitatorjem‘ malo obisti pretipal, pa naj vrag vse skupaj pobere!“

„Saj je vmes dovolj tudi res idealnih ljudi!“

„Menda že! Kje jih ni, če hočeš, da gre slabo? Jaz vedno pravim, da bi brez idealistov niti hudič ničesar ne opravil! Potrebuje jih za mažo, ker bi se drugače kolesje sploh ustavilo! Če hočeš tudi drugače: zveri bi se med sabo požrle, ako bi jim idealist lastnega bedra ne nastavljal. In idealist javka v ozadju, pa je zato seveda brez moči! Vse to nazorno vidiš sedaj na Koroškem. Dà, celo še eno je: idealist bulji skozi svoje rožnate naočnike in še nas slepari, da nevarnosti ni.“

XXXI.

Bilo je prvega oktobra, deset dni pred plebiscitom. Takrat se je razneslo po Rominju, da ima Tone Štefanc ranjeno desno roko in pride za nekaj dni na obisk. Dekleta so mu pripravljala pri Holzingerju malo sprejema z zelenjem in cveticami.

„Pa si ni Tone še nobene izbral?“ je Kocjančič vprašal Strelca.

„Od teh, ki zahajajo k Holzingerju?“ ga je pogledal Strelec. „Kolikor vem, ne. Pač pa se je malo oziral za Kollerjevo Greto.“

„Trgovčevo hčerko?!“

Kocjančič se je zato začudil, ker je bil naposled moral vendar opaziti, da to dekle prav njemu izkazuje posebno pozornost. Kollerjevi sicer niso mnogo prihajali v družbo in s hčerko že celo ne; a nekajkrat so ga klicali k stari teti, in odtlej skoraj ni mogel mimo njenega okna, ne da bi se mu Greta nasmehnila. Sicer je moral mladenko z njeno vitko postavo, bledim obrazom, velikimi rjavimi očmi in polnimi ustnicami priznati za nenavadno, celo naravnost očarujočo lepotico; vendar mu v sedanjem čudnem položaju niti na um ni prišlo, da bi devojko iz dobre družine spravljal na tako nemogoče misli.

Strelec pa je Kocjančičevo osuplost razumel drugače:

„Misliš zato, ker je bil Koller malo bolj nemčurski? No, mož se je vdal in ga lahko štejemo med svoje.“

„Po ‚čičevsko‘ ne!“ se je veselo zasmejal Kocjančič.

„Aha, razumem!“ je prikimal Strelec. „Ker doma in z nastavljenci občuje še vedno po nemški? No, moj Bog . . .“

„Tvojega ‚mojega Boga‘ priznam kvečjemu za doma, za njegove uslužbence našega rodu pa že ne več! Toda no — dasi bodoči njegov rod še ne, bo naslednji res lahko že naš. Če bo spreobrnjenje gospoda Kollarja držalo, seve . . . “

„Če dobi njegov Hans za ženo Slovenko, že prvi.“

„Misliš?“ je podvomil Kocjančič.

„Potem pa vsaj, če Greta vzame Štefanca! Sicer je baje prav to fanta nekoliko zadrževalo — želi si, pravijo, ‚čisto Slovenko‘. Ampak jaz mislim, da je ljubezen mednarodna.“

„Dočim jaz, da je mednarodna samo strast! Če je Tone človek, kakor ga slikajo, je bolje, da premisli. Ampak ali se Kollerjevim ne bo — premalo zdel?“

„Ne verjamem. Fantu v šali že danes pravijo ‚gospod nadzornik‘. Tudi je iz dobre hiše in ima lepo doto. Sicer pa bo tu že odločalo dekle samo. Dà, tisti bo, ki si ga bo ona izbrala! Tone ali pa kdo drugi . . . Ti, prijatelj, ali se ne zdi tudi tebi, da je deklič celo zelo lep?“

„Celo tako, da sem videl malo lepših. In nevarnejših. To je: danes še ne toliko. Toda ko se ta tip poroči in v dveh, treh, včasih šele desetih letih nasrka tistega, rekel bi, neoznačljivo grešnega volkuljstva, se mora zvrteti vsakemu moškemu. Dobro je, če je tedaj vsaj že na verigi!“

„On namreč?“ se je zasmejal Strelec. „No, in ti, ki zdaj nisi več — kaj misliš, če ne zameriš, ukreniti proti takim nevarnostim? Res večkrat premišljujem, kako boš pravzaprav. Premlad si še, da bi životaril tako. In pri tem menda niti izrazit ženskar nisi . . . Tak namreč, ki mu je vsaka dobra in neprenehoma menja. Oziroma ga to veseli.“

„O tem še ne premišljujem,“ se je nasmehnil Kocjančič. „Seveda sem tudi jaz ‚pod kožo krvav‘ in ne vem, zakaj in čemu tako-le na primer v Mariboru, kjer je prilike neverjetno veliko, včasih ne bi bil. Toda za kakšno trajno vezanje te ali one vrste res še ne čutim potrebe.“

„Samo da ti — dvakrat oprosti! — še vedno ne straši ona po kosteh?“

„Po kosteh je res kvečjemu strah. Drugače pa se v ti svobodi — reciva ‚vezani‘ svobodi: svobodi kakega kaplana ali oficirja brez kavcije — čisto dobro počutim. Vsaka ve, da je lopov, kdor več da, kakor more . . . “

(Dalje prihodnjič)

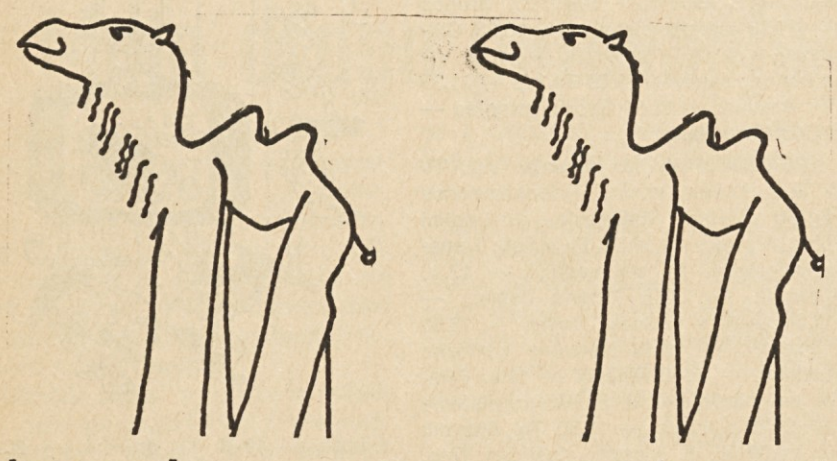

kamel opreme kamel
gostilne
kavarne kuhinje
stanovanja etc

načrtujemo za vas

kamel

kamel 9143 dvor 40

telefon 0 42 35 2518

Tinje: priložnost za dialog

Katoliški Dom prosvete v Tinjah in izobraževalni dom v Krastowitzu sta tudi letos priredila srečanje med svojimi tečajniki, da bi se pogovarjali o vprašanjih in problemih sožitja med obema narodnostnima skupinama na Koroškem.

Kako zelo so taki pogovori, ali bolje, taka srečanja potrebna, je ponovno pokazal včerajšnji večer v Domu v Tinjah. Predsodki, posplošenja, nepoznanje stališč manjšine so vzroki, da se nemški Korošci tako težko vživijo in razumejo probleme slovenskih sodeželanov. „Krivdo moramo iskati predvsem v enostranskem poročanju družbenih občil, pri katerih pogrešamo prizadevanje za objektiven prikaz dejanske življenjske in problemske situacije koroških Slovencev," je izjavil eden izmed udeležencev iz Krastowitza.

Naloga izobraževalnih ustanov je, da nudijo čim več možnosti in prilik za take pogovore, ki razkužujejo in vedrijo koroško ozračje.

Kdo je bolj od mladine poklican, da se trudi na ozadju bridkih zgodovinskih izkušenj in kljub trenutnemu zapletu manjšinske politike za iskreno sožitje v znamenju dialoga, v znamenju tistega prijateljstva, ki v sodeželanu druge narodnosti in drugačnega jezika v prvi vrsti vidi človeka in domačina iste domovine, z isto preteklo usodo in z isto nalogo za bodočnost.

Pogovori med tečajniki Doma v Krastowitzu in v Tinjah so majhen, a bistven prispevek k reševanju koroškega problema.

Tinjski Dom bo nadaljnja podobna srečanja priredil letos pozimi tudi še z Domom prosvete v Šentjuriju.

MAGDA KOREN:

Program KDZ v letu 1978

V zadnjem letu smo skušali razširiti delovanje interesnih skupnosti v okviru zveze: poleg kulturnega, športnega in političnega odseka ter lutkovne skupine smo ustanovili še dramsko skupino „oder mladje", interesno skupnost mladih delavcev in ustvarili pogoje za redno izhajanje našega glasila „Problemi". Izvedli smo akcije z majicami in značkami z napisom „Koroški Slovenci — tujci v domovini".

Letos bomo polagali mnogo truda v utrditev in čim večji razmah že obstoječih interesnih skupnosti. Skušali bomo poglobiti stike z nemškimi mladinskimi skupinami in klubi. Trudili pa se bomo iskati kontakt še s skupinami izven Koroške, ker mislimo, da prinaša tako pridobivanje prijateljev koroških Slovencev tesnejše veze, širšo informiranost nemških sodeželanov, kar pogojuje večjo pripravljenost za sodelovanje. Jasno pa je, da bomo čim več časa posvetili stikom z mladimi v matični deželi, kakor smo to prakticirali že lani predvsem z mladino ISKRE in KRKE. Pri tem se nam posebno zdi važno, da stojijo v ospredju osebni stiki. Dobre izkušnje smo naredili v preteklem času z raznimi seminarji, kot npr. seminar z mladino ISKRE o „Položaju slovenskega delavca" na Bledu. Gospodarstvo je bistven faktor za obstoj manjšine. Zato se s tem problemom ne bavimo le v okviru zveze, marveč animiramo vse z nami povezane skupine za izboljšanje tega položaja. Npr. hodijo sedaj na smučanje delavci KRKE na Peco in stanujejo v slovenskih penzionih Juena, Stern in Rutar.

Nadaljevali bomo tudi v tem letu šolanja za člane na področjih retorike, komunikacije in organizacije v Tinjah, nudili bomo možnost izobraževanja za napredovanje na delovnem mestu in usposabljali člane za vključevanje v narodnopolitično dogajanje na Koroškem.

Mladi Slovenci na podeželju so vedno bolj izolirani, ker germanizacija povsod močno napreduje. Z naše strani bomo zabranili to tendenco z razširitvijo podeželskih mladinskih klubov, kjer se mladinci lahko sprostijo in se izoblikujejo v samostojne in zavedne Slovence, da bodo v stanju nositi breme borbe za dosego naših pravic.

Razmah delovanja KDZ pa je bil do sedaj le težko možen, ker je ostalo glede raznih podpor skoraj samo pri obljubah. Zato smo mogli izvesti le tiste akcije, katere smo lahko financirali iz lastnih žepov. Za leto 1978 upamo, da bomo imeli pri podporah več sreče.

DEKLETA IN STARŠI!

Ne zamudite edinstvene priložnosti!

Če smo kdajkoli upravičeno zaupali v delovanje božje Previdnosti, jo koroški narod gotovo lahko občuduje v zvezi z ustanovitvijo 3-letne dvojezične strokovne šole za ženske poklice, ki so jo pred štirimi leti na pobudo deželne oblasti pričele šolske sestre v Šentjakobu v Rožu.

Drži, da so gospodarski strokovnjaki že pred dokaj leti napovedovali dobo gospodarske krize. Čas borbe za posamezna delovna mesta pa je nastopil hitreje, kot smo to pričakovali. In v zvezi z zaposlitvijo naših deklet, je bila ustanovitev te šole prava sreča.

Prav v sedanji situaciji pomanjkanja delovnih mest imajo absolventke dvojezične triletne strokovne šole za ženske poklice dvojno prednost.

Prvo jim daje raznolika izobrazba, ki jih 3 leta pripravlja ne samo na en, temveč v glavnem kar za 3 sektorje.

V šolah te vrste se absolventke izobražujejo za pisarne, trgovine in gostinstvo. Da jim je to znanje tudi v močno oporo in zadovoljstvo pri oblikovanju lastne družine, se razume samo po sebi.

Drugo prednost daje absolventkam dvojezični t. j. slovensko-nemški pouk na tej šoli.

V mnogih koroških podjetjih je prav znanje obeh jezikov postala nujna potreba. Spričo živahnega trgovskega in turističnega meddržavnega prometa je dvojezičnost v gostinskem in trgovskem področju na Koroškem že dokaj časa problematična. Prav tako je mogoče absolventkam teh šol zadostiti potrebam dvojezičnosti na občinskih in drugih uradih. Vse to daje učenkam, ki se odločijo za to šolo, svetlo iskro upanja, skoraj zagotovilo, da dobijo po absolviranju šole tudi primerno delovno mesto.

Prav iz teh vidikov je staršem naših deklet skoraj odvzeta skrb, kam naj po končanem 8. šolskem letu pošljejo svoje hčerke. Vrata zavoda šolskih sester so jim odprta. Izobrazba in vzgoja v tem zavodu jim bo najboljša priprava za srečen in uspešen start v življenje.

Darujte za žrtve političnih procesov!

SLOVENSKI ATLETSKI KLUB
vabi na

SAK ples

ki bo v soboto, dne 4. februarja 1978, ob 20. uri pri Šoštarju v Globasnici.
za ples igrajo „VESELI PLANŠARJI".

Vsi od blizu in daleč prisrčno vabljeni.

Odbor

Zavod šolskih sester v Št. Rupertu

sporoča staršem in dekletom, ki se odločajo za nadaljnje šolanje, da sprejema z šolsko leto 1978/79 učenke v

KMETIJSKO GOSPODINJSKO STROKOVNO ŠOLO.

Na šoli se poučuje v obeh deželnih jezikih.

Ta šola velja tudi za 9. šolsko leto (politehnični letnik).

Namen šole je učenkam poglobiti splošno izobrazbo dosedanjega šolanja.

Usposobiti jih za samostojno vodstvo gospodinjstva, tudi kmečkega.

Posebno važnost se polaga na spretnost v kuhanju, šivanju, gostinstvu in vzgoji v družini.

Pogoj za sprejem je dovršena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenskega jezika.

V slučaju, da učenka 8. šolske stopnje ni dovršila, je v šolo lahko sprejeta s sprejemnim izpitom. V danih pogojih dobijo učenke državno podporo. Za šolo se lahko prijavite že sedaj!

Nadaljnje informacije dobite pri vodstvu šole:
9100 Völkermarkt, Klosterstr. 2, tel. 0 42 32 / 796.

9. koroški kulturni dnevi

tema: „šolstvo na južnem koroškem"

16. do 19. 2. 1978

celovec, 10.-oktober-straße 25 - mohorjeva

DOM v TINJAH

Od petka, 27. I., ob 18.30,
do nedelje, 29. I., ob 13. uri, sl.

TEČAJ ZA MOŽE IN OČETE

„Odgovornost moža in očeta za zakon in družino"
Voditelj: Jože Kopeinig
Predavatelji:
dr. Stanko ali Emil Smolnik
ga. Marinka Inzko in drugi

V nedeljo, 29. I., ob 14.30, sl.

SREČANJE ŠPORTNIKOV

„Šport — več kot telovadba"
Voditelj: mag. Hanzej Olip
Na sporedu so: tekma in nagrade, filmi, meditacija k dnevu športa, družabnost v okviru večerje

NOVOST V TINJAH — KUHARSKI TEČAJ ZA FANTE

„Jedila na žaru" in drugo
v soboto, 4. 2. 1978, od 9. do 18. ure
Voditeljica: s. Monika
Število je omejeno na 10 udeležencev. V lastnem interesu se čimprej prijavite v Tinje, tel.: (0 42 39) 642.

Od nedelje, 29. I., ob 18. uri,
do četrtka, 2. II., ob 13. uri, sl.

DUHOVNE VAJE ZA DUHOVNIKE

„Klic božji obvezuje"
Voditelj: dr. Franc Kramberger

V sredo, 1. II., od 18.30—22. ure sl. n. p.

SREČANJE NEMŠKO IN SLOVENSKO GOVOREČE MLADINE

„V znamenju iskrenega dialoga"
Prireditelja: Krastowitz in Dom v Tinjah v Krastowitzu

V ponedeljek, 6. II., od 19.—21. ure sl.

VEČDELNI SEMINAR O PRAVNIH VPRAŠANJIH

„Dedno pravo"
Predavatelj: v. vl. sv. dr. Pavel Apovnik

V četrtek, 9. II., od 9.—14. ure, sl.

KVATRNI SESTANEK SODALITETE

„Verska prenova in narodna tradicija"

V četrtek, 9. II., od 19.—22. ure, n. p.

POGOVORI MED TEČAJNIKI V ŠT. JURIJU IN DOMA V TINJAH

„Most med ljudmi je most med narodi"
Prireditelja: Dom v Št. Juriju in Dom v Tinjah, v Št. Juriju

Od petka, 10. II., ob 15. uri,
do sobote, 11. II., ob 14. uri, sl.

TEČAJ ZA ORGANISTE IN CERKVENE PEVCE

Voditelj: Maks Mihor, prof. Jože Ropitz, prof. Silvo Mihelič

Od petka, 10. II., ob 18.30,
do nedelje, 12. II., ob 13. uri, sl.

DNEVI SREČANJA ZA DEKLETA

od 16. do 20. leta
„Rdeča nit v vozlu mojega življenja"
Voditelj: Janez Tratar

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik", Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za Jugoslavijo 150.— din za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce štev. 2, 9065 Žrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.